

मूलभूत प्रशासनिक शब्दावली (अंग्रेजी-गुजराती)

(भारतीय भाषाओं में प्रशासनिक शब्दावली शृंखला के अंतर्गत)

Fundamental Administrative Terminology (English-Gujarati) (Series under Administrative Terminology in Indian Languages)

सत्यमेव जयते

भारत सरकार
वैज्ञानिक तथा तकनीकी शब्दावली आयोग
मानव संसाधन विकास मंत्रालय
(उच्चतर शिक्षा विभाग)

Government of India
Commission for Scientific and Technical Terminology
Ministry of Human Resource Development
(Department of Higher Education)

© भारत सरकार

© Government of India

प्रथम संस्करण, 2015

निःशुल्क प्रकाशन

प्रकाशक :

वैज्ञानिक तथा तकनीकी शब्दावली आयोग
मानव संसाधन विकास मंत्रालय
(उच्चतर शिक्षा विभाग)
पश्चिमी खंड-7, रामकृष्ण पुरम्
नई दिल्ली-110066

विषय सूची

गुजराती भाषा विशेषज्ञ-समिति एवं संपादन समिति	iv
प्रस्तावना	v
संपादकीय	vii
वैज्ञानिक तथा तकनीकी शब्दावली आयोग द्वारा स्वीकृत शब्दावली निर्माण के सिद्धांत	ix
Principles for Evolution of Technical Terminology Approved by the Commission for Scientific and Technical Terminology	xii
आयोग के अध्यक्ष - Chairmen of the Commission	xv
शब्दावली	1-169

गुजराती भाषा विशेषज्ञ-समिति एवं संपादन समिति

प्रधान संपादक

प्रो. केशरी लाल वर्मा

अध्यक्ष

विषय विशेषज्ञ

डा. महेन्द्र सिंह परमार

डा. कन्हैया लाल भट्ट

डा. राजेन्द्र कुमार मेहता

रमणीक लाल

भुपत राय ठाकर

संकलन एवं संपादन

श्री महेन्द्र कुमार भारल

डॉ. शाहजाद अहमद
अंसारी

सहायक वैज्ञानिक
अधिकारी

श्रीमती चक्रप्रम
बिनोदिनी देवी

सहायक वैज्ञानिक
अधिकारी

श्री जयसिंह रावत
सहायक वैज्ञानिक
अधिकारी

श्री प्रदीप कुमार
सहायक वैज्ञानिक
अधिकारी

श्री शैलेन्द्र सिंह
सहायक वैज्ञानिक
अधिकारी

प्रकाशन

डॉ. पी.एन. शुक्ल
सहायक निदेशक

श्री कर्मचंद

प्र.श्रै.लि.

प्रस्तावना

वैज्ञानिक तथा तकनीकी शब्दावली आयोग की स्थापना राष्ट्रपति जी के अप्रैल 1960 के आदेश के अनुसार अक्टूबर 1961 को की गई थी। आयोग का मुख्य उद्देश्य हिंदी तथा अन्य आधुनिक भारतीय भाषाओं में एकरूप तकनीकी शब्दावली का निर्माण तथा विकास करना है। शब्दावली के क्षेत्र में यह एक राष्ट्रीय महत्व की संस्था है तथा इसे सभी विषयों (विधि को छोड़कर) के तकनीकी शब्दों को मानकीकृत करने की अधिकारिता प्राप्त है।

आयोग सभी भारतीय भाषाओं में तकनीकी शब्दावली का निर्माण, विकास, और अनुमोदन करता है। आयोग का एक उद्देश्य यह भी है कि सभी भारतीय भाषाओं में तकनीकी शब्दावली में एकरूपता सुनिश्चित की जाए। इस की पूर्ति हेतु आयोग विभिन्न विषयों में राष्ट्रीय तकनीकी शब्दावली का निर्माण करेगा जिस में एक अंग्रेजी शब्द के लिए सभी भारतीय भाषाओं में अलग-अलग पर्याय दिए जाएँगे। इस प्रकार के कार्य से भारत के संविधान की आठवीं अनुसूची में उल्लेखित सभी भारतीय भाषाओं के विषयवार पर्याय ऐसी शब्दावली में पाठक को एक ही स्थान पर उपलब्ध हो सकेंगे।

इस संबंध में यह आवश्यक समझा गया कि भारतीय भाषाओं में मूलभूत प्रशासनिक शब्दावली नाम से एक शृंखलाबद्ध पुस्तकों का निर्माण और प्रकाशन किया जाए। इस शृंखला में भारत के संविधान की आठवीं अनुसूची में उल्लेखित सभी भारतीय भाषाओं में पुस्तकें प्रकाशित कराने की योजना है। योजना के अंतर्गत प्रत्येक भाषा के लिए एक पुस्तक तैयार कराई जाएगी जिस में अंग्रेजी के तकनीकी शब्द के लिए उस भारतीय भाषा में पर्याय दिए जाएँगे।

प्रस्तुत शब्दावली में लगभग 4700 अंग्रेजी प्रविष्टियाँ हैं जिन के लिए भारतीय भाषाओं में पर्याय दिए गए हैं यद्यपि इस शब्दावली का स्वरूप छोटा है तथापि इससे भावी शब्दावली का मार्ग प्रशस्त होता है

जिसे भविष्य में आयोग द्वारा प्रस्तुत किया जाएगा। इस से अन्य विषयों की शब्दावलियों के लिए असीमित संभावनाओं के नए आयाम खुल गए हैं। यह शब्दावली उन हजारों कर्मचारियों की जरूरतों को पूरा करेगी जो देश में राज्य-स्तर या जिला-स्तर पर कार्य कर रहे हैं।

यह पहले ही कहा जा चुका है कि भारतीय भाषाओं में मूलभूत प्रशासनिक शब्दावली का शृंखलाबद्ध निर्माण एवं प्रकाशन आयोग का प्रथम प्रयास है तथा इसे यथासंभव दोष-रहित रखने का प्रयास किया गया है। प्रस्तुत भाषा के प्रयोक्ताओं एवं पाठकों से अनुरोध है कि वे इस के संबंध में अपने उपयोगी सुझाव भेजें ताकि भविष्य में इस पुस्तक में सुधार किया जा सके। ऐसे सुझाव आयोग द्वारा स्वीकार किए जाएंगे।

मैं उन सभी विद्वानों, विषय-विशेषज्ञों, एवं भाषाविदों के प्रति हार्दिक आभार व्यक्त करता हूँ जिन्होंने इस कार्य को पूरा करने के लिए अपनी विशेषज्ञता का लाभ आयोग को उपलब्ध कराया।

भारतीय भाषाओं में मूलभूत प्रशासनिक शब्दावली का शृंखलाबद्ध प्रकाशन कराने के लिए मैं श्री महेन्द्र कुमार भारल के प्रति आभार व्यक्त करता हूँ जिन्होंने इस कार्य को पूरा करने के लिए कुशलतापूर्वक उत्कृष्ट पहल की।

नई दिल्ली

(प्रो. केशरी लाल वर्मा)

अध्यक्ष

संपादकीय

आयोग ने प्राप्त अधिदेश के अनुसार विभिन्न विषयों की तकनीकी शब्दावली का निर्माण, अखिल भारतीय शब्दावली परिभाषा-कोशों, चयनिकाओं, पाठमालाओं तथा विश्वविद्यालय स्तर की हिंदी तथा अन्य भारतीय भाषाओं की पुस्तकों के निर्माण-संबंधी प्रयास किए हैं।

आयोग के कार्यों के संबंध में शिक्षाविदों, भाषाविदों तथा विद्वानों की यह धारणा है कि सभी भारतीय भाषाओं के तकनीकी शब्दों में एकरूपता अवश्य होनी चाहिए ताकि अंतर-भाषायी सम्प्रेषण में सुविधा रहे। इसी परिप्रेक्ष्य में आयोग द्वारा भारतीय भाषाओं में मूलभूत प्रशासनिक शब्दावली का शृंखलाबद्ध प्रकाशन कराने की शुरुआत की गई है। इस योजना के अंतर्गत भारत के संविधान की आठवीं अनुसूची में उल्लेखित सभी भारतीय भाषाओं में पुस्तकें प्रकाशित कराने की योजना है।

इस शब्दावली का मुख्य उद्देश्य विभिन्न भाषाओं के उपलब्ध तकनीकी शब्दों के पर्यायों को इकट्ठा करना है ताकि यह विदित हो सके कि अधिकांश भारतीय भाषाओं शब्द निर्माण के क्षेत्र में पहले से ही समृद्ध हैं।

हमारे देश का प्रशासनिक गठन तथा कार्यात्मक प्रणाली इस प्रकार की है जिसमें अखिल भारतीय सेवाओं के अधिकारियों का एक राज्य से दूसरे में स्थानांतरण होता रहता है। ऐसी परिस्थितियों में उन्हें अच्छे प्रशासन के लिए राज्य की भाषा में उपलब्ध प्रशासनिक शब्दावली का पूरा ज्ञान होना परम आवश्यक है। वे इसका प्रयोग करके अच्छा प्रशासन दे सकते हैं तथा जनता के साथ उपयोगी अन्योन्यक्रिया सरलता से कर सकेंगे।

आयोग ने प्रारंभ में भारतीय भाषाओं में मूलभूत प्रशासनिक शब्दावली का शृंखलाबद्ध प्रकाशन कराने की शुरुआत की है। यह अपने किस्म की पहली शब्दावली है जिसे “भारतीय भाषाओं में मूलभूत प्रशासनिक शब्दावली” के नाम से प्रकाशित किया जा रहा है। उसके बाद अन्य विषयों पर सभी भारतीय भाषाओं में राष्ट्रीय शब्दावलियाँ तैयार की जाएंगी।

इस शब्दावली में अंग्रेजी की लगभग 4700 प्रविष्टियाँ हैं जिनमें प्रत्येक शब्द के लिए भाषा विशेष में प्रशासनिक पर्याय दिए गए हैं।

यद्यपि प्रस्तुत संस्करण एक लघु संस्करण है तथापि इसमें ऐसे बृहत् संस्करण के लिए मंच तैयार कर दिया है जिसे आयोग द्वारा भविष्य में तैयार किया जाएगा। इस शब्दावली को उन शब्दावलियों का अग्रदुत समझा जाना चाहिए जिन्हें इसके बाद आयोग द्वारा प्रकाशित किया जाएगा।

इस शब्दावली का कार्य विषय-विशेषज्ञों, विद्वानों तथा भाषाविदों द्वारा करवाया गया है। प्रारंभ में सीमित प्रतियां मुद्रित कराई जा रही हैं। प्रयोक्ताओं से सुझाव प्राप्त होने बाद ही इस शब्दावली का संशोधित और परिवर्धित संस्करण तैयार किया जा सकेगा। अतः प्रयोक्ताओं से अनुरोध है कि इस शब्दावली में सुधार एवं परिवर्तन करने के लिए अपने तार्किक सुझाव शब्दावली के संपादक को भेजें ताकि उनके आधार, पर जहाँ तक संभव हो सके शब्दावली के अगले संस्करण में सुधार परिवर्तन किए जा सकें।

मैं योजना में सम्मिलित उन विषय-विशेषज्ञों एवं भाषा-विदों के प्रति हार्दिक आभार व्यक्त करता हूँ जिन्होंने इस कार्य में अपना योगदान आयोग को दिया। मैं डॉ. शाहजाद अहमद अंसारी, स.वै.अ. तथा श्रीमती चक्रप्रम बिनोदनी देवी स.वै.अ. को साधुवाद देना चाहूंगा जिन्होंने इस योजना के क्रियान्वयन के महत्वपूर्ण योगदान दिया। मैं श्री जयसिंह रावत, स.वै.अ., श्री प्रदीप कुमार, स.वै.अ. तथा श्री शैलेन्द्र सिंह, स.वै.अ. की भी विशेष रूप से प्रशंसा करता हूँ जिन्होंने इस योजना को सफल बनाने के लिए कठिन परिश्रम किया।

मैं पूर्व अध्यक्ष प्रो. के. बिजय कुमार के प्रति भी अपना आभार प्रकट करता हूँ जिन्होंने आठवीं अनुरूची में वर्णित सभी भाषाओं में एक साथ कार्य प्रारंभ कराकर वै.त.श. आयोग को नूतन दिशा प्रदान करने में महत्वपूर्ण भूमिका निभाई।

मैं अध्यक्ष महोदय के प्रति भी हार्दिक आभार व्यक्त करता हूँ जिन्होंने पूर्ण अकादमिक एवं प्रशासनिक योग्यता के साथ राष्ट्रीय महत्व के इस कार्य को पूरा करने की जिम्मेदारी मुझे सौंपी।

नई दिल्ली

महेन्द्र कुमार भारल
संपादक

वैज्ञानिक तथा तकनीकी शब्दावली आयोग द्वारा स्वीकृत शब्दावली निर्माण के सिद्धांत

1. अंतरराष्ट्रीय शब्दों को यथासंभव उनके प्रचलित अंग्रेजी रूपों में ही अपनाना चाहिए और हिंदी व अन्य भारतीय भाषाओं की प्रकृति के अनुसार ही उनका लिप्यंतरण करना चाहिए। अंतरराष्ट्रीय शब्दावली के अंतर्गत निम्नलिखित उदाहरण दिए जा सकते हैं:
  - (क) तत्वों और यौगिकों के नाम, जैसे - हाइड्रोजन, कार्बनडाइआक्साइड, आदि।
  - (ख) तौल और माप की इकाइयाँ और भौतिक परिमाण की इकाइयाँ, जैसे - डाइन, कैलॉरी, ऐम्पियर, आदि।
  - (ग) ऐसे शब्द जो व्यक्तियों के नाम पर बनाए गए हैं, जैसे - मार्क्सवाद (कार्ल मार्क्स), ब्रेल (ब्रेल), बायँकाट (कैप्टेन बाँयँकाट), गिलोटिन (डॉ. गिलोटिन) गेरीमेंडर (मि. गेरी) एम्पियर (मि. एम्पियर फारेनहाइट तापक्रम (मि. फारेनहाइट आदि)।
  - (घ) वनस्पति विज्ञान, प्राणिविज्ञान, भूविज्ञान आदि की द्विपदी नामावली।
  - (ङ.) स्थिरांक, जैसे - π , g आदि
  - (च) ऐसे अन्य शब्द जिनका आमतौर पर सारे संसार में व्यवहार हो रहा है, जैसे- रेडियो, पेट्रोल, रेडार, इलेक्ट्रान, प्रोटॉन, न्यूट्रान, आदि।
  - (छ) गणित और विज्ञान की अन्य शाखाओं के संख्यांक, प्रतीक, चिह्न और सूत्र, जैसे - साइन, कोसाइन, टेन्जेन्ट, लॉग, आदि (गणितीय संक्रियाओं में प्रयुक्त अक्षर रोमन या ग्रीक वर्णमाला के होने चाहिए)

2. प्रतीक, रोमन लिपि में अंतरराष्ट्रीय रूप में ही रखे जाएँगे परंतु संक्षिप्त रूप नागरी और मानक रूपों में भी, विशेषतः साधारण तौल और माप में लिखे जा सकते हैं, जैसे - सेंटीमीटर का प्रतीक cm हिंदी में भी ऐसे ही प्रयुक्त होगा परंतु नागरी संक्षिप्त रूप से.मी. भी हो सकता है। यह सिद्धांत बाल-साहित्य और लोकप्रिय पुस्तकों में अपनाया जाएगा, परंतु विज्ञान और प्रौद्योगिकी की मानक पुस्तकों में केवल अंतरराष्ट्रीय प्रतीक, जैसे - cm ही प्रयुक्त करना चाहिए।
3. ज्यामितीय आकृतियों में भारतीय लिपियों के अक्षर प्रयुक्त किए जा सकते हैं, जैसे - क, ख, ग या अ, ब, स परंतु त्रिकोणमितीय संबंधों में केवल रोमन अथवा ग्रीक अक्षर ही प्रयुक्त करने चाहिए, जैसे- साइन A, कॉस B, आदि।
4. संकल्पनाओं को व्यक्त करने वाले शब्दों का सामान्यतः अनुवाद किया जाना चाहिए।
5. हिंदी पर्यायों का चुनाव करते समय सरलता, अर्थ की परिशुद्धता, और सुबोधता का विशेष ध्यान रखना चाहिए। सुधार-विरोधी प्रवृत्तियों से बचना चाहिए।
6. सभी भारतीय भाषाओं के शब्दों में यथासंभव अधिकाधिक एकरूपता लाना ही इसका उद्देश्य होना चाहिए और इसके लिए ऐसे शब्द अपनाने चाहिए जो-
(क) अधिक से अधिक प्रादेशिक भाषाओं में प्रयुक्त होते हों, और
(ख) संस्कृत धातुओं पर आधारित हों।
7. ऐसे देशी शब्द जो सामान्य प्रयोग के पारिभाषिक शब्दों के स्थान पर हमारी भाषाओं में प्रचलित हो गए हैं, जैसे - telegraphy/telegram के लिए तार, continent के लिए महाद्वीप, post के लिए डाक, आदि इसी रूप में व्यवहार में लाए जाने चाहिए।
8. अंग्रेजी, पुर्तगाली, फ्रांसीसी, आदि भाषाओं के ऐसे विदेशी शब्द जो भारतीय भाषाओं में प्रचलित हो गए हैं, जैसे - टिकट, सिगनल, पेन्शन, पुलिस ब्यूरो, रेस्तरां, डीलक्स, आदि इसी रूप में अपनाए जाने चाहिए।

9. अंतरराष्ट्रीय शब्दों का देवनागरी लिपि में लिप्यंतरण- अंग्रेजी शब्दों का लिप्यंतरण इतना जटिल नहीं होना चाहिए कि उसके कारण वर्तमान देवनागरी वर्णों में नए चिह्न व प्रतीक शामिल करने की आवश्यकता पड़े। शब्दों का देवनागरी लिपि में लिप्यंतरण अंग्रेजी उच्चारण के अधिकाधिक अनुरूप होना चाहिए और उनमें ऐसे परिवर्तन किए जाएं जो भारत के शिक्षित वर्ग में प्रचलित हों।
10. **लिंग - हिंदी** में अपनाए गए अंतरराष्ट्रीय शब्दों को, अन्यथा कारण न होने पर, पुल्लिंग रूप में ही प्रयुक्त करना चाहिए।
11. **संकर शब्द** - पारिभाषिक शब्दावली में संकर शब्द, जैसे guaranteed के लिए गारंटी, classical के लिए 'क्लासिकी', codifier के लिए 'कोडकार' आदि के रूप सामान्य और प्राकृतिक भाषाशास्त्रीय प्रक्रिया के अनुसार बनाए गए हैं और ऐसे शब्द रूपों को पारिभाषिक शब्दावली की आवश्यकताओं तथा सुबोधता, उपयोगिता, और संक्षिप्तता का ध्यान रखते हुए व्यवहार में लाना चाहिए।
12. **पारिभाषिक शब्दों में संधि और समास** - कठिन संधियों का यथासंभव कम से कम प्रयोग करना चाहिए और संयुक्त शब्दों के दो शब्दों के बीच हाइफन लगा देना चाहिए। इससे नई शब्द-रचनाओं को सरलता और शीघ्रता से समझने में सहायता मिलेगी। जहाँ तक संस्कृत पर आधारित 'आदिवृद्धि' का संबंध है, 'व्यावहारिक', 'लाक्षणिक', आदि प्रचलित संस्कृत तत्सम शब्दों में आदिवृद्धि का प्रयोग ही अपेक्षित है परंतु नवनिर्मित शब्दों में इससे बचा जा सकता है।
13. **हलंत** - नए अपनाए हुए शब्दों में आवश्यकतानुसार हलंत का प्रयोग करके उन्हें सही रूप में लिखना चाहिए।
14. **पंचम वर्ण का प्रयोग** - पंचम वर्ण के स्थान पर अनुस्वार का प्रयोग करना चाहिए। परंतु lens, patent, आदि शब्दों का लिप्यंतरण लेंस, पेटेंट न करके, लेन्स, पेटेन्ट या पेटेण्ट ही करना चाहिए।

Principles for Evolution of Terminology Approved by the Commission For Scientific and Technical Terminology

1. 'International terms' should be adopted in their current English forms, as far as possible and transliterated in Hindi and other Indian languages according to their genius. The following should be taken as example of international terms.
  - (a) Names of elements and compounds, e.g. Hydrogen, Carbon dioxide, etc. ;
  - (b) Units of weights, measures and physical quantities, e.g. dyne, calorie, ampere, etc.
  - (c) Terms based on proper names e.g., Marxism (Karl Marx). Braille (Braille), Boycott (Capt. Boycott), Guillotine (Dr. Guillotin, Gerrymander (Mr. Gerry), Ampere (Mr. Ampere), Fahrenheit scale (Mr. Fahrenheit). etc.
  - (d) Binomial nomenclature in such sciences as Botany, Zoology, Geology etc.;
  - (e) Constants, e.g., π , g, etc.;
  - (f) Words like radio, radar, electron, proton, neutron, etc., which have gained practically world-wide usage.
  - (g) Numerals, symbols, signs and formulae used in mathematics and other sciences e.g., sin, cos, tan, log etc. (Letters used in mathematical operation should be in Roman or Greek alphabets).
2. The symbols will remain in international form written in Roman script, but abbreviations may be written in Nagari and standardised form, specially for common weights and measures, e.g., the symbol 'cm' for centimeter will be used as such in Hindi, but the abbreviation in Nagari may be सें.मी. This will apply to

books for children and other popular works only, but in standard works of science and technology, the international symbols only like cm., should be used.

3. Letters of Indian scripts may be used in geometrical figures e.g., क, ख, ग or अ, ब, स but only letters of Roman and Greek alphabets should be used in trigonometrical relations e.g., sin A, cos B etc.
4. Conceptual terms should generally be translated.
5. In the selection of Hindi equivalents simplicity, precision of meaning and easy intelligibility should be borne in mind. Obscuratism and purism may be avoided.
6. The aim should be to achieve maximum possible identity in all India languages by selecting terms.
  - (a) common to as many of the regional languages as possible, and
  - (b) based on Sanskrit roots.
7. Indigenous terms, which have come into vogue in our languages for certain technical words of common use, as तार for telegraph/telegram, महाद्वीप for continent, डाक for post etc. should be retained.
8. Such loan words from English, Portuguese, French, etc., as have gained wide currency in Indian languages should be retained e.g., ticket, signal, pension, police, bureau, restaurant, deluxe etc.
9. **Transliteration of International terms into Devanagari Script-** The transliteration of English terms should not be made so complex as to necessitate the introduction of new signs and symbols in the present Devanagari characters. The Devanagari

rendering of English terms should aim at maximum approximation to the standard English pronunciation with such modifications as prevalent amongst the educated circle in India.

10. **Gender**—The International terms adopted in Hindi should be used in the masculine gender, unless there are compelling reasons to the contrary.
11. **Hybrid formation**—Hybrid forms in technical terminologies e.g., गारंटित for ‘guaranteed’, क्लासिकी for ‘classical’, कोडकार for ‘codifier’ etc., are normal and natural linguistic phenomena and such forms may be adopted in practice keeping in view the requirements for technical terminology, viz., simplicity, utility and precision.
12. **Sandhi and Samasa in technical terms**—Complex forms of Sandhi may be avoided and in cases of compound words, hyphen may be placed in between the two terms, because this would enable the users to have an easier and quicker grasp of the word structure of the new terms. As regards आदिवृद्धि in Sanskrit-based words, it would be desirable to use आदिवृद्धि in prevalent Sanskrit tatsama words e.g., व्यावहारिक, लाक्षणिक etc. but may be avoided in newly coined words.
13. **Halant**—Newly adopted terms should be correctly rendered with the use of the ‘hal’ wherever necessary.
14. **Use of Pancham Varna**—The use of अनुस्वार may be preferred in place of पंचम वर्ण but in words like ‘lens’, ‘patent’, etc., the transliteration should be लेन्स, पेटेन्ट and not लेंस, पेटेंट or पेटेण्ट.

आयोग के अध्यक्ष Chairmen of The Commission

अध्यक्ष	Chairman	Tenure
डॉ. दौलत सिंह कोठारी	Dr. Daulat Singh Kothari	1961-1965
डॉ. निहालकरण सेठी	Dr. Nihal Karan Sethi	1965-1966
डॉ. विश्वनाथ प्रसाद	Dr. Bishwa Nath Prasad	1966-1967
डॉ. एस. बालसुब्रह्मणयम्	Dr. S. Balasubramanyam	1967-1968
डॉ. बाबूराम सक्सेना	Dr. Babu Ram Saksena	1968-1970
डॉ. कृष्ण दयाल भार्गव	Dr. Krishna Dayal Bhargava	1970
डॉ. गंटी जोगी सोमयाजी	Dr. G.J. Somayaji	1970-71
डॉ. पी. गोपाल शर्मा	Dr. P. Gopal Sharma	1971-75
प्रो. हरबंसलाल शर्मा	Prof. Harbanshlal Sharma	1975-1980
संयुक्त शिक्षा सलाहकार	Joint Educational Adviser	1981-1983
प्रो. मलिक मोहम्मद	Prof. Malik Mohammed	1983-1987
प्रो. सूरजभान सिंह	Prof. Suraj Bhan Singh	1988-1994
प्रो. प्रेम स्वरूप सकलानी	Prof. Prem Swarup Saklani	1994-1998
डॉ. राय अवधेश कुमार श्रीवास्तव	Dr. Rai Avadhesh Kumar Srivastava	1998-2001
डॉ. हरीश कुमार	Dr. Harish Kumar	2001-2003
डॉ. पुष्पलता तनेजा	Dr. Pushpa Lata Taneja	2003-2005
प्रो. के. बिजय कुमार	Prof. K. Bijay Kumar	2005-2011
श्री ए.के.सिंह, आई.ए.एस.,	Sh. A.K.Singh, I.A.S.	2011-2012
प्रो. केशरी लाल वर्मा	Prof. Keshari Lal Verma	2012 —

A

abatment	બંધ પડવું તે, રદ કરવું તે, સમાપ્તિ, ઘટાડો
abbreviation	સંક્ષેપાક્ષર, સંક્ષિપ્ત રૂપ, શબ્દ-સંક્ષેપ
abduction	અપહરણ, ભગાડી જવું તે
abeyance	મોઝૂફી, સ્થગિતતા, સ્થગન
ability	ક્ષમતા, યોગ્યતા, સક્ષમતા
ab initio	મૂળથી, પ્રારંભથી
able	સક્ષમ, ક્ષમ
abnormal	અસામાન્ય, નિયમબાહ્ય, વિકૃતિ, અસાધારણ
abolition	નાબૂદી, લોપ, રદ
abolition of post	જગ્યાની નાબૂદી, પદ અથવા હોદ્દાની નાબૂદી
above mentioned	ઉપર્યુક્ત, ઉક્ત, પૂર્વોલ્લેખિત
above quoted	ઉપર મુજબ, ઉપર જણાવ્યા મુજબ, ઉક્ત
above said	પૂર્વકથિત, ઉપરોક્ત
absence	ગેરહાજરી, અનુપસ્થિતિ, અભાવ
absentee	ગેરહાજર, અનુપસ્થિત
absenteeism	ગેરહાજર રહેવાનું વલણ, ગેરહાજર રહેવાની માનસિકતા
absentee statement	ગેરહાજરી પત્રક
absolute	અબાધિત, નિરંકુશ, અમર્યાદિત, પરિશુદ્ધ, પૂર્ણ
absolute monopoly	અબાધિત ઈજારો, પૂર્ણ ઈજારો
absolute ownership	અઘાટ માલિકી, પૂર્ણ માલિકી, સંપૂર્ણ સ્વામીત્વ
absorption	સમાવેશ, સમાસ
abstract	તારણ, સાર, સંક્ષેપ, સારદોહન, અમૂર્ત, અવ્યક્ત

abstract statement	સાર સંક્ષેપ, અમૂર્ત વિધાન
absurd	અર્થહીન, અનર્થક, અસંગત, તર્કહીન
abundance	ભરચકતા, પ્રાચુર્ય, ભરપૂરતા
abuse of power	સત્તા, અધિકારનો દુરુપયોગ
abusive language	ગાળાગાળી, અપશબ્દો
academic	શૈક્ષણિક, વિદ્યાને લગતું, તાત્વિક, સૈદ્ધાંતિક, શાસ્ત્રીય
academic discussion	સૈદ્ધાંતિક ચર્ચા, શૈક્ષણિક ચર્ચા અથવા વિમર્શ
academic leave	શિક્ષણ સંબંધી રજા, શૈક્ષણિક રજા
academic qualification	શૈક્ષણિક લાયકાત, શૈક્ષણિક યોગ્યતા
academic record	શૈક્ષણિક ક્રમવિકાસ, શૈક્ષણિક દસ્તાવેજ
accede	સંમત થવું, માન્ય રાખવું, પદ-અધિકાર ગ્રહણ કરવો, સામેલ થવું,
accept	સ્વીકૃત
acceptance	સ્વીકાર, સ્વીકૃતિ
acceptance of office	પદભાર ગ્રહણ કરવો, હોદ્દો ગ્રહણ કરવો
acceptance of tender	નિવિદા સ્વીકૃતિ
access	પ્રવેશ, પ્રવેશ-હક, વૃદ્ધિ, પ્રવેશમાર્ગ, પ્રયોજન
accession	જોડાણ, ગ્રંથ-પ્રાપ્તિ નોંધ, પ્રાપ્તિ, રાજ્યાભિષેક, પદપ્રાપ્તિ
accessory	સહાયક, ગૌણ, આનુષંગિક
accident	અકસ્માત
acclimatization	આબોહવા-અનુકૂળન, પરિસ્થિતિ-અનુકૂળન
accommodation	નિવાસન, આવાસ, સ્થાન, સગવડ, અનુકૂળન, સમાયોજન
accompanist	સહાયક, સહયોગી
accord	સમાધાન, જોડાણ
accordance	સમાધાન, સંબંધતા
accordingly	તદનુસાર, તે મુજબ, તે પ્રમાણે
account	હિસાબ, ખાતુ, હેવાલ, વૃતાંત
accountability	જવાબદારી, ઉત્તરદાયિત્વ

accountable	જવાબદાર, ઉત્તરદાયી
accountancy	નામું, હિસાબ-પદ્ધતિ, હિસાબ લેખન
accountant	હિસાબનીશ
account for	કારણ દર્શક, ખાતાવહી નિર્દેશ
account head	હિસાબનો સદર, હિસાબી ખાતે
accrued benefit	પ્રાપ્ત લાભ, અર્જિત લાભ
accrued pension	પ્રાપ્ય નિવૃત્તિલાભ, અર્જિત નિવૃત્તિલાભ
accumulation	સંચય, સંગ્રહ
accuracy	ચોકસાઈ, ખરાપણું
accurate	ચોક્કસ, ભૂલ રહિત, ત્રુટિહીન
accuse	આરોપ, તહોમત
accused	આરોપી, તહોમતદાર
achievement	લક્ષ્યપ્રાપ્તિ, કાર્યસિદ્ધિ, સિદ્ધિ
acknowledgement	પહોંચ સ્વીકારવી, પાવતી આપવી, સ્વીકૃતિ જણાવવી, સ્વીકાર કરવો, કબૂલવું, રસીદ
acknowledgement due	પહોંચ મળવાપાત્ર, રસીદ મળવાપાત્ર
acquaintance	પગાર, વેતન ચુકવણી, દેવામુક્તિ, કરજ મુક્તિ
acquisition	અર્જન, નફો, પ્રાપ્ત કરવું તે
acquittance	ચૂકવણું, ભરપાઈ
act	અધિનિયમ, કૃત્ય, કાર્ય, અંક(નાટકાદિનો), કર્તવ્ય
acting allowance	કાર્યકારી ભથ્થું
action	કાર્ય, કાર્યવાહી, પગલું, દાવો, કાર્યવેગ
action plan	કાર્ય યોજના
active	સક્રિય, ક્રિયાશીલ, ગતિશીલ, કાર્યવેગ
actively	સક્રિયપણે, સક્રિય ઢબે
activist	કર્મશીલ
act of God	આસમાની દૈવી ઘટના, દૈવી આપત્તિ, આસમાની આફત, આસમાની સુલતાની, દૈવી પ્રકોપ
act of misconduct	દુષ્કૃત્ય, દુરાચાર, ગેરવહીવટનું કામ

acts of commission and omission	ભૂલચૂક, ઉમેરણ અને બાદબાકીનું કામ
actual	પ્રત્યક્ષ, વાસ્તવિક, ખરેખરું
actuals	વાસ્તવિક અંકો, વાસ્તવિક આંકડાઓ
adaptation	અનુકૂળન, રૂપાંતર, દત્તકવિધાન
addition	ઉમેરણ
additional charge	વધારાનો કાર્યભાર
additional fund	અતિરિક્ત નિધિ
additional grant	અતિરિક્ત અનુદાન
additional information	અતિરિક્ત માહિતી
additional pay	અતિરિક્ત પગાર/ચુકવણું
addition and alteration	સુધારા-વધારા, સુધારા-ફેરફાર
address	સરનામું, પ્રવચન, ભાષણ, સંબોધન, ઉદ્બોધન, માનપત્ર
addressee	મેળવનાર, પ્રાપ્ત કરનાર
address of welcome	માનપત્ર, સન્માનપત્ર, સ્વાગત પ્રવચન
adequate	પૂરતું, પર્યાપ્ત,
adhere to	દૃઢમૂલ
ad hoc	કામચલાઉ, બિનકાયમી
ad hoc claim	કામચલાઉ દાવો
ad hoc committee	તદર્થ / કામચલાઉ સમિતિ
ad hoc increase	તદર્થ / કામચલાઉ વધારો
ad hoc payment	કામચલાઉ ચુકવણું
adjacent	નિકટતમ, સં-લગ્ન, બાજુનું
adjoining (=contiguous)	અડોઅડ, નજીકનું, નિકટનું
adjournment	મોડફેરી, કાર્યમોડફેરી
adjournment motion	કાર્ય મોડફેરીની દરખાસ્ત
adjudge	ન્યાયનિર્ણય કરવો, ઠરાવવું
adjudicate	નિવેદો લાવવો, ફેસલો કરવો

adjudication	न्यायनिर्णय, युकाटो, ड्रेसलो
adjudicator	न्याय-निर्णायक, न्यायकर्ता
adjustment	संयोजन
administer	प्रशासक, शासक
administer oath	सोगंड लेवडाववा, प्रशासकीय प्रतिज्ञा
administration	वहीवट, तंत्र, व्यवस्थातंत्र
administration of justice	न्यायिक प्रशासन
administrative	वहीवटी, तांत्रिक, तंत्रगत
administrative action	प्रशासनिक कार्यवाही
administrative appraisal	प्रशासनिक मूल्यांकन
administrative approval	वहीवटी मंजूरी, अनुमति, बहाली
administrative authority	प्रशासनिक प्राधिकरण
administrative control	प्रशासनिक अंकुश
administrative decision	प्रशासकीय निर्णय
administrative department	प्रशासनिक विभाग
administrative head	प्रशासनिक अधिकारी
administrative headquarters	प्रशासनिक मुख्यालय
administrative measures	प्रशासनिक पगला
administrative power	शासकीय सत्ता
administrative sanction	प्रशासनिक मंजूरी
administrative technique	प्रशासनिक तकनीक/प्रविधि
administrative tribunal	प्रशासनिक न्यायपीठ, प्रशासनिक न्यायालय
admissibility	स्वीकार्यता, ग्राह्यता, मणवापात्रता
admissible expenditure	स्वीकार्य भर्च
admit	दाभल करवुं, प्रवेश आपवो. मान्य करवुं, ग्राह्य गाणवुं, स्वीकारवुं, कबूल करवुं
admit card	प्रवेश पत्र
admitted	दाभल, स्वीकृत
admonish	निंदा, वभोडी काढवुं

adoptee	દત્તક
adopter	દત્તક લેનાર
adoption	દત્તક વિધાન, દત્તક લેવું તે
adult	પુખ્ત
adulteration	અપમિશ્રણ, ભેળસેળ
adultery	વ્યભિચાર, લગ્નબાહ્ય સંબંધ
adult franchise	પુખ્ત મતાધિકાર
ad valorem duty	મૂલ્ય મુજબનો વેરો
advance	પેશગી, અગ્રિમ નાણાં, આગોતરી રકમ
advance booking	અગ્રિમ નોંધણી
advance copy	અગ્રિમ નકલ
advanced increment	અગ્રિમ ઈજાફે
advance payment	અગ્રિમ ચૂકવણું
adverse entry	પ્રતિકુળ નોંધ/પ્રવિષ્ટિ
adverse remarks	પ્રતિકુળ ટિપ્પણી
adverse report	પ્રતિકુળ અહેવાલ
advertisement	જાહેરખબર, વિજ્ઞાપન, વિજ્ઞાપ્તિ
advice	સલાહ, સલાહ-સૂચના, સૂચના
advice of payment	ચૂકવણી પત્ર
advisory committee	સલાહકાર સમિતિ, પરામર્શ સમિતિ
advisory council	સલાહકાર પરિષદ
advocate	ધારાશાસ્ત્રી, વકીલ, પુરસ્કર્તા, હિમાયતી, સમર્થક, અધિવક્તા
affairs	બાબતો, મુદ્દાઓ
affidavit	સોગંદનામું, એફિડેવિટ
affiliation	માન્યતા, જોડાણ (સંસ્થાની બાબતમાં)
affirmation	સોગંદપૂર્વક રજૂઆત, પ્રતિજ્ઞાપૂર્વક રજૂઆત, નિશ્ચયપૂર્વક
affirmative	સકારાત્મક, હકારાત્મક

afford	સામર્થ્ય, સક્ષમતા
aforsaid	આગળ જણાવેલું, પૂર્વોલ્લેખિત
afresh	નવેસરથી
against	વિરોધમાં
age	વય, ઉંમર
age certificate	ઉંમરનું પ્રમાણપત્ર
age for suffrage	મતાધિકાર વય
age limit	વયમર્યાદા
agency	એજન્સી, માધ્યમ, સંસ્થા, પેઢી, કચેરી, આડતિયાનું કામ કરતી સંસ્થા
agenda	કામકાજની યાદી, કાર્યસૂચિ, બેઠકમાં ચર્ચવાની વિગતો
age of retirement	નિવૃત્તિસીમા
age of superannuation	નિવૃત્તિવય
aggregation	સમૂહ, સમુચ્ચય, કુલ, એકંદર
aggrieved	વ્યથિત, વ્યાકુળ
agitation	આંદોલન, ઉશ્કેરાટ, ઉત્તેજના
AGM (annual general meeting)	વાર્ષિક સામાન્ય સભા
agreement	કરાર, કબૂલાત, સહમતિ
agreement form	કરાર દસ્તાવેજ
agriculture	કૃષિ, ખેતી
agro-industry	કૃષિ ઉદ્યોગી, ખેત-ઉદ્યોગી
aid	સહાય, મદદ, સાધન
alarm	ચેતવણી સંકેત
alertness	સજાગતા, જાગૃતિ
alias	ઉપનામ, ઉર્ફે
allegation	આક્ષેપ, દોષારોપણ, આરોપ, તહોમત
allegiance	વફાદારી, રાજનિષ્ઠા

alliance	સહયોગ, મૈત્રીસભર
allied services	સંબંધ સેવાઓ
all inclusive cost	તમામ ખર્ચ સામેલ
All India Services	અખિલ ભારતીય સેવાઓ
allocation	ફાળવણી, વહેંચણી, વિતરણ
allotment	ફાળવણી, હિસ્સો
allotment letter	ફાળવણી પત્ર
allottee	ફાળવણી / હિસ્સો મેળવનાર
allowable	અનુમતિયોગ્ય, મંજૂરીપાત્ર
allowable expenses	અનુમતિયોગ્ય ખર્ચ
allow an appeal	અરજી મંજૂરી
allowance	ભથ્થું, છૂટ, ઘટાડો
all rights reserved	સર્વ હક્ક સ્વાધીન
alphabetic order	વર્ણાનુક્રમ, અકારાટિકમ
altercation	ચડભડ, વાદવિવાદ
alternate	વૈકલ્પિક
alternative	વિકલ્પ, વૈકલ્પિક, બીજું, અન્ય, ઈતર
amalgamation	સમ્મીલિત
amended draft	સંશોધિત પ્રારૂપ, સંશોધિત મુસદ્દો, સંશોધિત ખરડો
amendment	સુધારો
amenity	સુખસુવિધાઓ
amicable	સૌહાર્દપૂર્ણ, મિત્રતાપૂર્ણ
ammunition	હથિયારો
amortization of debt	ઋણમુક્ત, દેવામુક્તિ
amount	રાશિ, રકમ, માત્રા, જથ્થો
amount of pension	પેન્શનલાભ, પેન્શનની રકમ
analogous post	અનુરૂપ હોદ્દો, અનુરૂપ પદ
analysis	વિશ્લેષણ
analytical study	વિશ્લેષણમૂલક અભ્યાસ

ancestor	પૂર્વજ, પૂર્વગામી
ancillary industry	આનુષંગિક ઉદ્યોગ
animosity	પ્રતિશોધ, બદલો
annexure	જોડાણ, સાથે જોડેલ કાગળ, પરિશિષ્ટ
anniversary	વર્ષગાંઠ
announcement	જાહેરાત, જાહેર નિવેદન, ઉદ્ઘોષણ
annoyance	ખિન્નતા, ચીઠ
annual financial statement	વાર્ષિક નાણા પત્રક
annual report	વાર્ષિક અહેવાલ
annuity	વર્ષાસન, વાર્ષિકી
anonymous	અનામ, નનામું
anonymous complaint	નનામી. ફરિયાદ
answerability	ઉત્તરદાયિત્વ, જવાબદારી
answer sheet	ઉત્તરવહી, ઉત્તરપત્રિકા, જવાબપત્રક
antagonist	વિરોધી, પ્રતિરોધી, પ્રતિપક્ષજનું, પ્રતિપક્ષી, વિપક્ષી
antecedents	પૂર્વ ઇતિહાસ, પૂર્વ વૃત્તાંત
anticipated expenditure	પ્રત્યાશિત ખર્ચ
anticipated income	પ્રત્યાશિત આવક
anticipation	ધારણા, અપેક્ષા
anticipatory bail	આગોતરા જામીન
anti-corruption measure	ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી ઉપાયો
anti-dumping	પ્રતિ-પાદન
antique	પ્રાચીન, પુરાતાત્વિક
apartheid	રંગભેદ
apathy	ઉદાસીનતા
apex body	સર્વોચ્ચ સત્તામંડળ/મંડળ
apology	માફી, ક્ષમાચાચના
appeal	અપીલ, અપીલ કરવી
appearance	દેખાવ, હાજરી, ઉપલબ્ધતા

appeasement	તુષ્ટિકરણ
appellate tribunal	અપીલ અધિકરણ
appendix	પરિશિષ્ટ, બીડાણ
appliance	ઉપયંત્ર, ઉપકરણ
applicable	લાગુ પાડી શકાય તેવું, લાગુ પડે તેવું
applicant	અરજદાર
application	અરજી, લાગુ પાડવું તે, લાગુ પડતું હોય તે
application form	અરજી ફોર્મ, અરજી પત્ર, આવેદનપત્ર
applied	પ્રયુક્ત, અમલીકૃત, અમલમાં
apply	અરજી કરવી, લાગુ પાડવું, લાગુ પડવું, આવેદન કરવું
appointee	નિયુક્ત વ્યક્તિ
appointing authority	નિમણૂક સત્તા, નિમણૂક અધિકારી
appointment	નિમણૂક
appointment letter	નિમણૂક પત્ર
Appointments Committee of the Cabinet	મંત્રીમાંડલીય નિયુક્તિ સમિતિ
apportionment of wages	મજૂરી વિભાજન
appraisal	ગુણ માપન, વસ્તુસ્થિતિ પરિચય
appraiser	મુલવણીદાર, મૂલ્યાંકનકાર
appreciation	સરાહના, વધારો, પ્રશંસા
apprehension	ધરપકડ, આશંકા, તારણ
apprentice	શિખાઉ ઉમેદવાર, તાલીમી
approach	અભિગમ, વલણ, પહોંચવું, નિવેદન કરવું
appropriate	યથાયોગ્ય
appropriate action	ઉચિત પગલાં
appropriate head	સક્ષમ સત્તાધિકારી, યોગ્ય અધિકારી
appropriation	વિનિયોજન, ખાસ હેતુ માટે અનામત રાખવું, ધારાસભા/વિધાનસભાએ ફાળવેલ નાણા, ઉચાપત

approval	બહાલી, સંમતિ, મંજૂરી
approximate	એકંદર, એકંદરે, અનુમાનિત
aptitude test	રુચિ / વૃત્તિ કસોટી, અભિરુચિ કસોટી
arbitrary	યથેચ્છ, મનસ્વી
arbitrate	મધ્યસ્થી
arbitration	લવાઈ, મધ્યસ્થતા
arbitration tribunal	લવાઈ ન્યાયપીઠ
arbitrator	લવાઈ
architecture	સ્થાપત્ય
archives	દફતર ભંડાર
area	વિસ્તાર, ક્ષેત્ર, ક્ષેત્રફળ
area headquarter	વિસ્તાર મુખ્યાલય, ક્ષેત્રીય મુખ્ય કચેરી
argument	દલીલ
arise	ઉદ્ભવ
armed forces	સશસ્ત્ર દળો
arrangement	વ્યવસ્થા, ગોઠવણ
arrear	બાકી, ચઢેલું, ચઢી ગયેલું
arrear statement	બાકી રકમનું વિવરણ
arrival report	આગમન રિપોર્ટ, આગમન વિશેનો હેવાલ
arrogance	દંભ, મિથ્યાભિમાન
arsenal	શસ્ત્રાગાર
article	(કાચદાની) કલમ, અનુચ્છેદ, નિયમ, વસ્તુ, પદાર્થ, લેખ
articles of association	કંપની / મંડળનાં ધારાધોરણો, કંપની / મંડળની નિયમાવલિ
articles	નીતિ-નિયમની નોંધ, નિયમાવલી, લેખ, આલેખ, લખાણ, નિયમ
ascending order	બઢતી આદેશ, આરોહ, ચઢતા ક્રમે
ascertain	નિશ્ચિત કરવું, સુનિશ્ચિત, સુનિર્ધારણ

as is where is	જેવું છે તેવું,રાબેતા મુજબ, યથાતથ
aspect	પાસું,પરિમાણ, આચામ
aspersion	કલંક,ઘબ્બો
assassination	હત્યા, ખૂન
assault	આક્રમણ, હુમલો
assemble	જોડવું, ભેગું કરી-એક કરવું, એકત્ર કરવું
assembly	સભા, મંડળી, જોડકામ, એકત્રીકરણ, મળવું, વિધાનસભા, ધારાસભા
assent	અનુમતિ, સંમતિ, સ્વીકાર
assert	ભારપૂર્વક
assessee	નિશ્ચિત થયેલું
assessment	આકાર, આકારણી, ચોક્કસ, નિશ્ચિત, મૂલ્યાંકન
assessment year	આકારણીવર્ષ
assessor	આકારણીકાર
assets	અસ્ક્યામત, પૂંજી, સંપત્તિ, મત્તા, માલમત્તા
assignee	નામે કરી લેનાર, મુખત્યાર, હક્કદાર
assignment	નામે કરવું તે, સુપરતનામું, કર્તવ્ય, સોંપેલું કાર્ય
assignor	નામે કરી આપનાર
assistance	મદદકર્તા, સહાયક
associate	સહ-સાથી, ભાગીદાર
association	મંડળ, સંઘ, સંગઠન
assumption of charge	કાર્યભાર સ્વીકાર
assurance	ખાતરી, બાંધધરી, વીમો
assurance company	વીમા મંડળ
assure	આશ્વાસન ,ખાતરી,બાહેંધરી
at discount	ઓછું થવું, ઘટવું
atomic power	પરમાણુ શક્તિ, અણુશક્તિ
at par	સમાન ભાવે, તે જ કિંમતે, સમતુલ્ય, સમપાર
at premium	ઊંચા ભાવે, ઊંચી / વધુ કિંમતે

attach	જપ્ત કરવું, ટાંચમાં લેવું, જોડવું, સાથે બાંધવું
attached office	સંલગ્ન કાર્યાલય
attachment	જપ્તી, ટાંચ, જોડાણ, સંયોજક, બીડાણ
attachment order	જપ્તી આદેશ
attainment	પ્રાપ્તિ/મળી જવું
attempt	પ્રયાસ, પ્રયત્ન
attendance	ઉપસ્થિતિ, હાજરી
attendance register	હાજરી પત્રક
attendance slip	હાજરી-ચિટ્ટી, ઉપસ્થિતિ નોંધ
attention	સાવધાન, સતર્ક, સજાગ
attestation	પ્રમાણિત, યોગ્ય
attested copy	પ્રમાણિત નકલ
attitude	વલણ, વર્તન
attractive salary	આકર્ષક પગાર/ વેતન
auction	હરરાજી, લિલામ
auctioneer	લિલામકર્તા
auction sale	હરરાજી વેચાણ
audience	શ્રોતા, દર્શક, પ્રેક્ષક
audio-visual display	દૃશ્ય-શ્રાવ્ય પ્રદર્શન, દૃશ્યશ્રાવ્ય નિદર્શન
audio-visual publicity	દૃશ્ય-શ્રાવ્ય-પ્રચાર, પ્રસાર
audit	હિસાબ-તપાસણી, ઓડિટ
audited accounts	તપાસેલા હિસાબ, ઓડિટ કરેલ હિસાબ, ઓડિટ થયેલા હિસાબ
audited balance sheet	તપાસાયેલી હિસાબ પોથી, ચકાસેલી ખાતાવહી
auditing	હિસાબ પરીક્ષણ
audit objection	હિસાબ-તપાસણીના વાંધા, ઓડિટના વાંધા
auditor's report	હિસાબનીશનો અહેવાલ
auditorium	પ્રેક્ષાગાર, સભાગૃહ
audit paragraph	હિસાબ-પરીક્ષાનો ફકરો

audit report	હિસાબ-તપાસણી અહેવાલ, ઓડિટ અહેવાલ
austerity	કરકસર
austerity measures	કરકસરનાં પગલાં, કરકસરના ઉપાયો
authentic	પ્રમાણિત, અધિકૃત, પ્રમાણભૂત
authorised representative	અધિકૃત અધિકારી, અધિકૃત પ્રતિનિધિ
authoritative	પ્રાધિકૃત
authority	સત્તા, હેસિયત, સત્તાધિકારી, પ્રાધિકારી, તંત્ર, આધાર-હુકમ, આધાર
authority letter	અધિકૃત પત્ર, અધિકારપત્ર
authorized	અધિકૃત
authorized capital	અધિકૃત નાણાં, કાયદેસરની મૂડી
automatic	સ્વયંસંચાલિત
autonomous	સ્વાયત્ત
autonomous body	સ્વાયત્તસંસ્થા, સ્વાયત્ત એકમ
autonomy	સ્વાયત્તતા, સ્વાયત્ત શાસન
auxiliary	સહાયક, વધારાનું
available	પ્રાપ્ય, ઉપલબ્ધ
average	સરેરાશ, સરાસરી
average leave	સરાસરી છૂટ, સરેરાશ રજાઓ
aversion	ધૃણા, દ્વેષ, તિરસ્કાર
avert	બચાવવું
avoid	અવગણના કરવી, અવહેલના
avoidance of tax	કરવેરો ટાળવો
awaited	પ્રતીક્ષિત
award	યુકાદો, નિર્ણય, ફેસલો, એવોર્ડ, પુરસ્કાર, ઈનામ
awarding authority	પુરસ્કાર કર્તા, નિર્ણયકર્તા અધિકારી
awareness	જાગૃતિ

B

backdated	પાછલી તારીખ
background	પશ્ચાદ્ભૂમિકા, પૂર્વભૂમિકા, ભૂમિકા, પશ્ચાદભૂ, પૃષ્ઠભૂ, પીઠિકા, સંનિવેશ
back log	પાછલું બાકી
back out	ના પાડવી, અસ્વીકાર
back reference	આગળના લખાણ / પાછલી હકીકત સંબંધી પૂછપરછ, પૂર્વ સંદર્ભ
back up	પૂર્તિકર્તા
backward classes	પછાત જ્ઞાતિઓ
backward tribe	પછાત આદિજાતિઓ
bad bargain	ખોટનો ધંધો
bad behaviour	ખરાબ વર્તન, ખરાબ વ્યવહાર, દુર્વ્યવહાર
bad character	શિથિલ/શંકાસ્પદ/ખરાબ ચરિત્ર
bad climate allowance	ખરાબ આબોહવા ભથ્થું, ખરાબ જલવાયું ભથ્થું
bad conduct	ખરાબ અથવા ટીકાપાત્ર વ્યવહાર
bad debt	ડૂબેલું લેણું, ઘાલખાધ
baggage	સામગ્રી, સામાન
bail	જામીન, મુચરકો, જામીન પર છોડવું, મુચરકો લેવો
balance	સિલક, પુરાંત, બાકી રકમ, સરવૈયું, તારણ, ત્રાજવું, કાંટો, સમતુલા, સમતોલપાણું
balance brought down	શૂન્ય પુરાંત
balance brought forward	પુરાંત જમા
balanced budget	સમતોલ અંદાજપત્ર
balance sheet	સરવૈયું
ballot	મતપત્ર
ballot box	મતપેટી, મતદાન-પેટી

ballot paper	મતપત્ર
ban	પ્રતિબંધ, અટકાવવું, રોકવું
Bank	શાહુકારી પેઢી, બેંક
bank account	બેંક ખાતું
bank balance	બેંક બચત
bank charges	બેંક વટાવ
bank guarantee	બેંક ગેરંટી
bank holiday	બેંક રજા
banking facility	બેંક સગવડ/સુવિધા
banking hours	બેંક સમય
banking transaction	બેંક લેવડદેવડ
bank rate	બેંક દર
bank reconciliation	બેંક સમાધાન, સરભર કરવું
bankrupt	દેવાળિયો, નાદાર
bank security	બેંક જમાનત
bank statement	બેંક વિવરણ પત્ર
banquet	રુચિ ભોજન,ભોજન સ્થળ
bar council	વકીલ મંડળ
bargain	લેવડદેવડ, સમાધાન કરવું, સોદો
bargaining	સોદાબાજી
barren land	ખરાબો, ઉબડખાબડ અથવા બિનઉપયોગી જમીન
barter	વસ્તુવિનિમય
base	પાયો, તળિયું, આધાર, તલ, બેઠક
baseless	બિનપાયાદાર, આધારશૂન્ય
basement	ભોંય તળિયું
base year	આધાર-વર્ષ
basic	બુનિયાદી, પાયાનું, મૂળભૂત, આધારભૂત
basically	બુનિયાદી રીતે, પાયાની રીતે
basic intelligence	પાયાની સમજણ ,સામાન્ય બુદ્ધિ

basic pay	મૂળ પગાર, મૂળ વેતન
basic scale of pay	મૂળ વેતનમાન
basic training	બુનિયાદી શિક્ષણ, બુનિયાદી તાલીમ
basis	આધાર, ભૂમિકા, પાયો
batch	ટૂકડી, ટોળી, જથ્થો, સમૂહ
batch number	ટૂકડી નંબર, ખેપ નંબર, સમૂહ નંબર, જથ્થા નંબર
bearer cheque	વાહક / ધારક ચેક, શાહજોગ ચેક
before cited	હવાલો આપવો, સંદર્ભ આપવો
behaviour	વર્તન, વ્યવહાર, વલણ
belief	વિશ્વાસ, ભરોસો, શ્રદ્ધા
below par	નીચા ભાવે, ખોટના ભાવે
bench	ન્યાયપીઠ, ન્યાય ટૂકડી, છાત્ર સમૂહ
benchmark	આધાર-ચિહ્ન, તળ-ચિહ્ન
beneficial	લાભકારક, હિતકારક
beneficiary	લાભાર્થી, હિતાધિકારી
benefit	હિત, લાભ, ફાયદાકારક
benefit of doubt	શકનો લાભ, શંકા અથવા સંદેહનો લાભ
benevolence	લાભદાયક, હિતકારીતા
benevolent fund	હિત ભંડોળ
bequeath	વસિયતનામું કરવું, વારસાપત્ર, વારસાખત
bequest	વસિયત, વારસો, વસિયતનામા / વીલથી આપેલી મિલકત
bereaved	શોકાતુર, શોકમગ્ન
best endeavours	ખૂબ પ્રયત્ન કરવો
betterment	સુધારણા, સુધારો,
bias	પૂર્વાગ્રહ, પૂર્વગ્રહ
biased opinion	પૂર્વગ્રહયુક્ત મત, પૂર્વગ્રહયુક્ત અભિપ્રાય
bibliography	ગ્રંથસૂચિ, સંદર્ભ સૂચિ
biennial	દ્વિવાર્ષિક, દ્વિવર્ષીય

bifurcate	ભાગલા, બે ભાગમાં વહેંચવું, વિભાજન
bigamy	દ્વિવિવાહ પદ્ધતિ (પ્રથા)
bilateral	દ્વિપક્ષીય, બંને પક્ષને લાગુ પડતું હોય એવું
bilingual	દ્વિભાષી
bicameral	દ્વિસદન, બે મકાનનું જોડકું, બે સદનવાળું રાજ્ય
bill	વિધેયક, ખરડો, બિલ, આંકડો, હૂંડી
bill of exchange	હૂંડી, વિનિમયપત્ર
bimonthly report	દ્વિમાસિક અહેવાલ, અર્ધમાસિક અહેવાલ
binding	બાંધણી, બાઈન્ડિંગ, બંધનકારક, બંધનકર્તા
biodata	સંક્ષિપ્ત વ્યક્તિગત વિગત
bipartite	દ્વિદલીય, દ્વિપક્ષી
bipartite agreement	દ્વિપક્ષીય કરાર, દ્વિપક્ષીય સમજૂતી
birth anniversary	જન્મદિન, જન્મદિવસ
birth certificate	જન્મ પ્રમાણપત્ર
birth control	સંતાતિ નિષેધ/ બાળજન્મ નિષેધ, વંધ્યીકરણ
birth date	જન્મદિન, જન્મદિવસ
birth place	જન્મ સ્થાન
birth rate	જન્મપ્રમાણ, જન્મદર
biweekly	પાક્ષિક
black economy	કાળુંનાણું
black list	કાળી યાદી, કાળી સૂચિ
blackmail	જાસો, ધમકીપત્ર
black market	કાળા બજાર
blame	દોષારોપણ, આક્ષેપ
blank cheque	કોરો ચેક
blanket deal	બહોળો વ્યાપાર, બહોળી ખરીદી
blanket order	વ્યાપક આદેશ, હૂકમ
blast	ધડાકો
blending	સંમિશ્રણ, સંયોજન

block	ઘટક, ખંડ, (મુદ્રણ) બ્લોક, મોટા વિસ્તારનો એક હિસ્સો / તાલુકો
blockade	નાકાબંધી, અવરોધ, અડચણ
blocked capital	ફસાયેલું નાણું
block letter	મોટા અક્ષર
blood donation	રક્તદાન
blood relations	રક્તસંબંધ, લોહીનો સંબંધ
blue collar job	શ્રમજીવિતા
blueprint	રૂપરેખા, ચિતાર, બ્લૂપ્રિન્ટ, ભાવિ યોજના
bluff	દગો દેવો, છેતરપીંડી
board	બોર્ડ, મંડળ, ફલક, પાટિયું
boarding and lodging	ભોજન - આવાસ (વ્યવસ્થા), નિવાસ-ભોજન
board of directors	નિર્દેશક મંડળ
board of revenue	મહેસૂલ મંડળ
body	સંસ્થા, મંડળી, મંડળ, ખોખું, એકમ, સંસ્થા
bodyguard	અંગરક્ષક
bogus voucher	નકલી વાઉચર
bonafides	શુદ્ધ આશય, ખરો હેતુ
bond	લેણા-ખત, ખત-પત્ર
bonded labour	બાંધેલો મજૂર, વેઠિયો
bonus	બોનસ, અતિરિક્ત વેતનમાન
booking office	બુકિંગ ઓફીસ, નોંધણી કાર્યાલય
book-keeper	મુનિમ, ગુમાસ્તો
book-keeping	નામું, નામા-પદ્ધતિ, નામું લેખન
booklet	પુસ્તિકા
book of reference	સંદર્ભ પુસ્તક
book value	અંકિત કિંમત, નોંધેલી અથવા નોંધણી વેળાની કિંમત
booth	મતદાન કુટિર, મતદાન સ્થાન, કુટિર
booth capturing	મતદાન મથક ઉપર કબજો જમાવવો

border allowance	સીમા ભથ્થું
border line	સીમા રેખા
borrower	ઉધાર કર્તા, દેણદાર
borrowing power	ઉધાર લેવાની ક્ષમતા
boss	વડો, માલિક, ઉપરી અધિકારી
bottleneck	સંકડામણ, સાંકડો માર્ગ,
bracket	કૌસ
boundary	સીમા, હદ
boycott	બહિષ્કાર
brain drain	પ્રતિભા પલાયન
branch office	શાખા કાર્યાલય
breach	ભંગ, ઉલ્લંઘન, ભંગાણ, ગાબડું, ફાટ
breach of agreement	સમજૂતી ભંગ
breach of confidence	વિશ્વાસ ભંગ
breach of contract	કરારભંગ
breach of discipline	શિસ્તભંગ
breach of law	કાનૂન ભંગ, કાયદો તોડવો
breach of peace	શાંતિભંગ, સુલેહભંગ
breach of privilege	વિશેષાધિકાર ભંગ
breach of promise	વચન ભંગ
breach of rule	નિયમ ભંગ
breach of trust	વિશ્વાસભંગ, વિશ્વાસઘાત
breakage	ભાંગ-તૂટ
break down	ઠપ, ખોટકાયેલું
break in service	નોકરીમાં તૂટ, નોકરીની અખંડતામાં તૂટ
break-up	વિભાજન, વહેંચણી, વિતરણ
breed	ઓલાદ, જાતિ, વંશ, કુળ
bribe	લાંચ, રુચ્છત

brief	ટૂંકું, સંક્ષિપ્ત, કેસની સંક્ષિપ્ત નોંધ, કેસનું સંક્ષિપ્ત ટાંચણ, વિવરણ
briefing	ટૂંકમાં સાર આપવો, સંક્ષિપ્ત અહેવાલ
brief resume	સંક્ષિપ્ત સમાચાર-વૃત્ત, સંક્ષિપ્ત વ્યક્તિ માહિતી વિવરણ
brilliant record	ઉજ્જવળ વિક્રમ, ઉજ્જવળ નોંધ
bring into notice	ધ્યાનમાં લાવવું
broadcast	વાયુ પ્રસારણ, પ્રસારણ
broadsheet	મોટાં ભીંતપત્રો
brochure	પુસ્તિકા, ચોપાનિયું
brokerage	દલાલી, આડત
brought forward (b/f)	પાછલે પાનેથી ખેંચેલ
budget allocation	બજેટ ફાળવણી, અંદાજપત્ર ફાળવણી
budgetary control	બજેટ ઉપર અંકુશ
budget estimate	બજેટ અંદાજ
budget provision	અંદાજપત્ર જોગવાઈ
building	ભવન, ઈમારત, મકાન
bulk	મોટા પ્રમાણમાં, થોકબંધ, ઘણુંબધું, જથ્થાબંધ
bulk purchase	મોટા પ્રમાણમાં ખરીદી, જથ્થાબંધ ખરીદ
bulletin	વિજ્ઞાપ્તિ, સમાચાર
bumper crop	ખૂબ પેદાશ
bunching of vacancies	ખાલી પડેલી જગ્યાઓનો સમૂહ
bungling	ગોલમાલ કરવી
bureaucracy	નોકરશાહી, અધિકારી તંત્ર
bureaucrat	નોકરશાહ
business class	વ્યાપારી વર્ગ
business hours (= hours of business)	ધંધાનો સમય, કામનો સમય
businessman	વ્યવસાયી, વ્યાપારી, ધંધાદારી

buy-back	माल पाछो आपवो
buyer	ग्राहक, ખરીદદાર, ઉપભોક્તા
bye election (by election)	પેટા ચૂંટણી
by hand	હાથોહાથ
by post	પોસ્ટ દ્વારા, ટપાલ દ્વારા

C

cabin baggage	કેબિન સામગ્રી, માલસામાન
cabinet	મંત્રીમંડળ, કેબિનેટ
cadre	સંવર્ગ, કેન્દ્રસ્થ ઢાંચો, લશ્કરી ટુકડીનો વિભાગ
calamity	વિપત્તિ, સંકટ, મુશ્કેલી, આફત
calculation	ગણતરી
calendar year	કેલેન્ડર વર્ષ
campaign	પ્રચાર-પ્રસાર અભિયાન
campus	પ્રાંગણ, વિસ્તાર, જગ્યા-વિસ્તાર, કેમ્પસ, પરિસર
campus interview	પરિસર મુલાકાત, પરિસર સમાલાપ
cancel	રદ કરવું, કાઢી નાખવું, રદબાતલ
cancellation	રદબાતલ
candidate	ઉમેદવાર
candidature	ઉમેદવારી
canvassing	પ્રચારવિધિ, પ્રચારરત
capability	સામર્થ્ય, શક્તિ, ક્ષમતા
capable	સક્ષમ
capacity	ક્ષમતા, શક્તિ, સામર્થ્ય, હેસિયત, સંગ્રહ શક્તિ, ધારણ શક્તિ
capital	મૂડી, થાપણ, પૂંજી, પાટનગર, રાજધાની

capital expenditure	મૂડી ખર્ચ
capital punishment	દેહાંત દંડ, મોતની સજા, ફાંસી
capitation fee	વ્યક્તિ ફી
capture	પકડવું, બંદી બનાવવું
care	કાળજી લેવી, દરકાર કરવી, ખેવના કરવી
career	કારકિર્દી
career development	કારકિર્દી વિકાસ
caretaker government	રખેવાળ સરકાર
carried forward (c/f)	આગળ ધપાવવું
carry forward	આગળ મોકલવું
carrying cost	મોકલવાનું મહેનતાણું
carry over	અગ્રનયન
cartage	ખેંચામણ, ગાડીભાડું
case	કેસ, મુકદ્દમો, ખટલો, કિસ્સો, પ્રસંગ, બાબત, વસ્તુસ્થિતિ, ઢાંકણ, આવરણ, પેટી, ડબ્બો, ખોખું
case study	ખટલા અથવા ઘટનાનો અભ્યાસ
cash	રોકડ, નગદ
cash balance	રોકડ, સિલક
cash book	કેશ બુક, રોકડ મેળ
cash card	કેશ કાર્ડ
cash certificate	રોકડ મળે તેવું સર્ટિફિકેટ
cash counter	નગદ મેળવવાની જગ્યા, કેશ કાઉન્ટર
cash crop	રોકડિયો પાક
cash discount	રોકડ વટાવ, રોકડ કસર
cash down	નગદ ઉપાડવી
cash in hand	હાથ પુરાંત
cash memo	રોકડ મેમો
cash payment	રોકડ ચુકવણી
caste	જ્ઞાતિ, જાતિ

caste certificate	જાતિનું પ્રમાણપત્ર
casting vote	નિર્ણાયક મત
casual	આકસ્મિક ઇજા, અણધાર્યું
casual labour	છૂટક મજૂર
casual leave	પ્રાસંગિક રજા, પરચૂરણ રજા
casualty	દુર્ઘટના, અકસ્માત
casual vacancy	પ્રસંગોપાત ખાલી પડતી જગ્યા, અનિયત ખાલી જગ્યા
catalogue	સૂચિ, સૂચિપત્ર, યાદી
categorical	શ્રેણી પ્રમાણે, કક્ષાનુસાર
category	કક્ષા, શ્રેણી, પ્રકાર, કોટિ, વર્ગ
catering service	ભોજન સેવા, રસોઈ સેવા
caution	ચેતવણી, સાવચેતી, સાવધાની
caution money	બાયંધરી રકમ, અનામત
cease fire	યુદ્ધ વિરામ, શસ્ત્ર વિરામ
ceiling (as of “price”)	ઉપરની સીમા, અધિકતમ સીમા, સૌથી ઉપરની કિંમત
celebration	સમારંભ, ઉત્સવ, ઉજવણી, સમારોહ
cell phone	મોબાઇલ ફોન
sensor	સેન્સર, નિયંત્રણ, સેન્સર કરવું, નિયંત્રણ મૂકવું
censure	ઠપકો, નિંદા, ઠપકો આપવો, નિંદા કરવી
censure motion	નિંદા પ્રસ્તાવ
census	વસતી ગણતરી, વસતીપત્રક, જનગણના
central cess	કેન્દ્રીય ઉપકર
central civil service (CCS) rules	સનદી સેવાના નિયમો
central excise	કેન્દ્રીય મહેસૂલ
central government	કેન્દ્ર સરકાર
centralization	કેન્દ્રીકરણ

centralized service	કેન્દ્રીય સેવા
centrally funded scheme	કેન્દ્રીકૃત યોજનાઓ
centrally sponsored scheme	કેન્દ્રિય પ્રાયોજિત યોજનાઓ
central office	કેન્દ્રીય કાર્યાલય
central revenues	કેન્દ્રીય મહેસૂલ
central sales tax	કેન્દ્રીય વેચાણવેરો
centre	મથક, કેન્દ્ર, મધ્ય, મધ્ય બિંદુ
century	શતક, સદી, શતાબ્દી
cereal	અનાજ, ધાન્ય
cerealist	ધાન્યવિદ, અનાજ નિષ્ણાત
ceremonial parade	સમારોહ પરેડ
ceremony	સમારંભ, વિધિ, સમારોહ, ધાર્મિક ક્રિયા
certificate	પ્રમાણપત્ર, દાખલો
certificate of fitness	શારીરિક ક્ષમતાનું પ્રમાણપત્ર
certificate of posting	પોસ્ટ કાર્યનું પ્રમાણપત્ર
certificate of service	સેવા પ્રમાણપત્ર, નોકરીનું પ્રમાણપત્ર
certification	પ્રમાણન
certified copy	પ્રમાણિત નકલ
certify	પ્રમાણિત
cess	ઉપકર, સ્થાનિક કર
cessation	સમાપ્તિ
chain	સાંકળ, શૃંખલા, કડી, શ્રેણી
chairman/chairperson	અધ્યક્ષ, વડો, પ્રમુખ
challan	ચલણ
challenge	પડકાર
chamber	ચેમ્બર, ખંડ, મંડળ, સમૂહ, કક્ષ
chamber of commerce	વેપારી મહામંડળ
change	પરિવર્તન
chaos	રકાસ, અવ્યવસ્થા, ગોટાળો

chapter	પ્રકરણ, અધ્યાય, ઘટના
character assassination	ચરિત્રહનન, ગૌરવહનન
character certificate	ચારિત્ર્ય પ્રમાણપત્ર
charge	ખર્ચ, દર, વીજભાર, વિદ્યુતભાર
charge over property	મિલકત વેરો
charge sheet	તહોમતનામું, આરોપનામું
charitable	દાનપાત્ર
charity	દાન
chart	ચાર્ટ, આલેખ
charter	ભાડે લીધેલું, ઠરાવ
chassis number	ચેસિસ નંબર, વાહનનો બનાવટ ક્રમાંક
cheating	ઠગાઈ, છેતરપિંડી
check	તપાસવું, ચકાસવું, અટકાવવું, રોકવું, નિયંત્રિત કરવું, તપાસ, ચકાસણી, તાળો, પ્રતિબંધ, નિયંત્રણ
check list	તપાસ સૂચિ
check post	તપાસ નાકું, ચોકી
chemist	રસાયણશાસ્ત્રી
cheque	ચેક(બેન્કનો)
cheque let	ચેકપત્રક
chief	મુખ્ય, વડા, આગેવાન, અગ્રણી, નાયક, મુખી
children education allowance	સંતાન શિક્ષણ ભથ્થું
child exploitation	બાળશોષણ
child labour	બાળમજૂરી
child welfare	બાળકલ્યાણ
chronic	જૂનું, પુરાણું
chronological order(=chronological sequence)	કાળક્રમ
circle	વર્તુળ, વિસ્તાર, ક્ષેત્ર

circuit house	વિશ્રામ ભવન, અતિથિગૃહ, સરકીટ હાઉસ, મહેમાનગૃહ
circular (=circular letter)	પરિપત્ર, ગોળ, વર્તુળાકાર
circulation	ફેલાવો
circumstance	પરિસ્થિતિ, સંજોગ
circumstantial evidence	સાંયોગિક પુરાવો
citation	ઉદ્ધરણ
citizenship	નાગરિકતા, નાગરિકત્વ
city compensatory allowance	નગર પ્રતિકર ભથ્થું
civic amenities	નાગરિક સુવિધા
civil	દીવાની, મુલકી, બિન લશ્કરી, બાંધકામ, નાગરિકી, સિવિલ
civil code	નાગરિક સંહિતા
civil defence	નાગરિક સંરક્ષણ
civil list	અધિકારી યાદી
civil marriage	નોંધણી વિવાહ
civil procedure code	દીવાની પ્રક્રિયા અધિનિયમ
civil service	સનદી સેવા
civil suit	સિવિલ વાદ, દીવાની ખટલો
civil supplies	નાગરિક પુરવઠો
civil war	આંતર વિગ્રહ
claim	દાવો, દાવો કરવો, માગણી કરવી
claimant	દાવેદાર, દાવો કરનાર, હકની રૂએ માગનાર
claim form	હક્ક દાવા પત્રક
claim for refund	રકમ પરત મેળવવાનો દાવો
clarification	સ્પષ્ટીકરણ
class	વર્ગ, શ્રેણી, કક્ષા, પ્રકાર
classified advertisement	વર્ગીકૃત જાહેરાત

classified documents	વર્ગીકૃત દસ્તાવેજો
classified information	વર્ગીકૃત માહિતી
classify	વર્ગીકૃત કરવું
classwise	વર્ગવાર, વર્ગાનુસાર
clause	ઉપવાક્ય, પેટાફકરો, પેટાકલમ
clearance	ચોખવટ, સ્પષ્ટતા
clear vacancy	સ્પષ્ટ ખાલી જગ્યા, નિર્વિવાદ ખાલી જગ્યા
clerical	કારફૂની
clerical cadre	કારફૂની કક્ષા
clerical error	કારફૂની ભૂલ, લેખન ચૂક, લેખન દોષ
clerical staff	કારફૂની સ્ટાફ
clerical work	કારફૂની કાર્ય, કર્મચારીઓ
client	અસીલ, ગ્રાહક, ધરાક
cloak room	અમાનતી સામાન ઘર
close of the year	વર્ષાંત
closing balance	બંધ થતી સિલક, પુરાંત બાકી
closing date	છેલ્લી તારીખ
closure	સમાપ્તિ, સમાપન
clue	ચાવી, કડી
co (as in 'co-chairman')	સહ, સાથેનું
co-accused	સહતહોમતદાર, સહઆરોપી
coaching	શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન, વિષય વિશેષણી તાલીમ
coalition government	સંયુક્ત સરકાર
code	સંહિતા, કાયદો, ફૂટ સંકેત, ઇંગિત
code number	સંહિતા ક્રમ
code of conduct	આચારસંહિતા
code word	સંકેત, સંકેત શબ્દ
coding	ફૂટ લેખન
coercion	સખ્તી, સખ્તાઈ, જબરદસ્તી

co-existence	સહ-અસ્તિત્વ
cognizable	બોધગમ્ય, દખલગીરીક્ષમ
cognizable offence	પોલીસ અધિકારનો ગુનો
cognizance	જાણકારી, ધ્યાન, સંજ્ઞાન
coincidence	સંયોગ, જોગાનુજોગ
collaboration	સહયોગ, સહલેખન
collateral security	સંપાર્શ્વિક સુરક્ષા, પ્રાસંગિક સુરક્ષા
colleague	મિત્ર, સહકર્મી, સહયોગી, સમાનધર્મા
collective	સાથે-સાથે, સામૂહિક
collective responsibility	સામૂહિક જવાબદારી, સામૂહિક ઉત્તરદાયિત્વ
collectorate	કલેક્ટર, કચેરી, સમાહર્તા કાર્યાલય
collusion	કપટી સામેલ ગીરી, મેળાપીપણું, મળતિયાપણું
colony	વસાહત, સંસ્થાન
colour blindness	વર્ણાંધતા, રંગાંધતા
column	કોલમ, ખાનું, કતાર (લશ્કરની), કટાર (વર્તમાનપત્રની) સ્તંભ, શાંભલો
combing operation	સખત શોધ અભિયાન, સકલ તપાસ અભિયાન
command	હુકમ, આજ્ઞા, નિર્દેશ દેવો, લશ્કરનું એકમ, કમાન
commemoration	સ્મારક, સ્મરણોત્સવ
commendable	પ્રશંસનીય, સરાહનીય
commensurate	અનુરૂપ
commentary	ટીકા-ટિપ્પણ, સમાલોચના, વિવરણ
comments	ટીકા-ટિપ્પણ
commerce	વાણિજ્ય, વ્યાપાર
commercial break	જાહેરાતનો સમય
commission	આયોગ, કમિશન, દલાલી, આડત, મારફત
commissioning	આરંભ કરવું, વ્યવહારમાં લાવવું, ઉપયોગમાં લેવું
commit	વચનબદ્ધ, પ્રતિબદ્ધ
commitment	સ્વીકાર, વચનબદ્ધતા, પ્રતિબદ્ધતા

commodity	ચીજવસ્તુ, વસ્તુ, જણસ
common	સામાન્ય, સાધારણ
communal	કોમી, સાંપ્રદાયિક
communal harmony	સાંપ્રદાયિક સૌહાર્દ
communicate	સંચારિત કરવું
communication	સંદેશા વ્યવહાર, સંદેશ, સમાચાર, માહિતી, માર્ગ, પત્રવ્યવહાર, સંપર્ક, સંચાર
communication gap	સંપર્કનો અભાવ, માહિતીનો અભાવ
communicate	સરકારી યાદી, સત્તાવાર યાદી, સરકારી સૂચના
community	સંપ્રદાય, સમાજ, સમુદાય
community centre	સામુદાયિક કેન્દ્ર
community development project	સમૂહ વિકાસ પરિયોજના
community service	સામુદાયિક સેવા
commutation	પરિવર્તન, રૂપાંતરણ
commuted leave	રૂપાંતરિત રજા
commuted value	પરિવર્તિત મૂલ્ય
comparison	તુલના
compassion	અનુકંપા, દયા
compassionate ground	અનુકંપા આધાર
compassionate leave	અનુકંપા રજા
compatible	અનુકૂળ, સંગત
compel	દબાણ કરવું, વિવશ કરવું
compendium	સાર સંગ્રહ, સંક્ષિપ્ત રૂપ
compensation	વળતર, બદલો, નુકસાની
compensatory allowance	ક્ષતિપૂરક ભથ્થું
compensatory leave	વળતર રજા
competence	સક્ષમતા, સમર્થતા, સામર્થ્ય, ક્ષમતા
competent	સક્ષમ

competent authority	સક્ષમ અધિકારી
competition	સ્પર્ધા, પ્રતિયોગિતા, હરિક્ષાઈ
competitive examination	સ્પર્ધા પરીક્ષા, સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા
compilation	સંકલન, સંપાદન
complaint	ફરિયાદી, ફરિયાદ માંડનાર
complaint book	ફરિયાદપોથી
complement	પૂરક, સંપૂરક
complementary	પૂરક, પૂરવણી, સંપૂરક, સૌહાર્દરૂપ
complete	પૂર્ણ, સંપૂર્ણ, સમાપ્ત કરવું
completion certificate	કામ પૂર્ણ થયાનું પ્રમાણપત્ર, પૂર્ણતા પ્રમાણપત્ર, સમાપ્તિ પ્રમાણપત્ર
compliance	પાલન, અનુપાલન
complicated	ગૂંચવણભર્યું, જટિલ, પેચીદું
compliment	અભિનંદન
complimentary copy	માનાર્થ પ્રત
comply with	અનુપાલન કરવું
composite culture	સામાસિક સંસ્કૃતિ
composition	રચના, સંઘટન, સંયોજન, સ્વરનિયોજન, દૃશ્યયોજના
comprehensive	વ્યાપક, બૃહદ, સમાવિષ્ટ
comprehensive insurance	વ્યાપક વીમો
compromise	સમાધાન
compulsory	ફરજિયાત
compulsory retirement	ફરજિયાત નિવૃત્તિ
computer	કોમ્પ્યુટર
computer centre	કોમ્પ્યુટર કેન્દ્ર
computer friendly	કોમ્પ્યુટર અનુકુલન
computerization	કોમ્પ્યુટરીકરણ
computer language	કોમ્પ્યુટર ભાષા
computer literacy	કોમ્પ્યુટર સાક્ષરતા

concept	વિભાવના, સંકલ્પના
concern	સંબંધ, નિસબત, ફિકર, પેઢી, સંસ્થા, ની સાથે સંબંધ હોવો, સંબંધકર્તા હોવું
concession	છૂટછાટ, રાહત, સવલત
concessional rate	રાહતદર
concession certificate	રાહત પ્રમાણપત્ર
conciliation	સમજૂતી, સમાધાન, સુલેહ
concluding remarks	ઉપસંહાર, સમાપન
conclusion	ઉપસંહાર, નિષ્કર્ષ, સમાપ્તિ
conclusive	નિર્ણાયક, નિર્ણયાત્મક, અંતિમ, આખરી, છેવટનું
concur	સહમત થવું
concurrence	સહમતિ
condemn	સજાપાત્ર જાહેર કરવું, નિંદા કરવી
condition	શરત
conditional	સશર્ત
conditional acceptance	શરતી સ્વીકૃતિ
conditions of contract	શરતી કરાર
conditions of service	શરતી સેવા
condolence	આશ્વાસન, સહાનુભૂતિ
condone	માફ કરવું, દરગુજર કરવું, જતું કરવું
conduct	વર્તણૂક, સંચાલન કરવું
conduct rules	આચારસંહિતા
conference	પરિષદ
conference room	પરિષદ ખંડ
conferencing facility	પરિષદીય સુવિધા
confer	પરામર્શન, સલાહ-મસલત, ચુકાદો, વિચાર-વિનિમય
confidential	ખાનગી, ગોપનીય
confinement	કેદ, અટક, બંધન, પ્રસવાવસ્થા, પ્રસૂતિ, સુવાવડ

confirm	કાયમ કરવું (નોકરીમાં), સમર્થન કરવું, સમર્થિત કરવું, પુષ્ટિ આપવી
confirmation	કાયમી કરવું
confirmation of service	નોકરીમાં કાયમી થવું
confirmation order	કાયમી નોકરીનો હુકમ
confiscation	જપ્તી
conflict	સંઘર્ષ, વિરોધ, અથડામણ
conflicting views	પરસ્પર વિરોધી વિચાર
conformity	અનુરૂપતા
congratulation	અભિનંદન
connection	સંબંધ, જોડાવું, સંયોજન
connivance	ચશ્મપોશી, આંખ આડા કાન કરવા, આંખમીંચામણાં કરવાં, મૌન સહમતી
conscience	અનુકરણ
consensus	સર્વસંમતિ, સર્વાનુમતિ, એકરૂપતા
consent	સંમતિ, સહમતિ
consequence	પરિણામ, ફળ
consequent	પરિણામી, અનુવર્તી
conservation	સંરક્ષણ, રક્ષણ
consideration zone	વિચારક્ષેત્ર, ધ્યાન ક્ષેત્ર
consignee	માલ લેનાર, જેને માલ મોકલાયો, રવાના કરાયો હોય તે
consignment	મોકલેલો, રવાના કરેલો માલ
consignment note	પ્રેષક નોંધ
consistent	એકરૂપ, સ્થિર, અવિરોધી
consolidated fund	એકત્રિત નિધિ
consolidated pay	એકત્રિત પગાર
consolidated statement	સંકલિત પત્રક
consolidation	એકત્રીકરણ, દૃઢીકરણ

conspicuous	ध्यानाकर्षक, नामांकित, स्पष्ट
conspiracy	कावतंत्र, षडयंत्र
constant	सतत, निरंतर
constituency	मतविस्तार
constituent	अंगभूत, घटक, अंग, अंगभूत भाग, अवयव
constitution	संविधान, बंधारण, रचना
constraint	मजबूरी
construction	बांधकाम, निर्माण
consultant	सलाहकार, परामर्शक
consultation	सलाह, यर्था-विचारणा, विचार विनिमय, परामर्श
consultative committee	परामर्शन समिति
consumable item	उपभोग्य चीज, वापरी शक्य तेवी वस्तु
consume	वापरवुं, उपयोग करवो
consumer's goods	वपराशी मालसामान
consumer forum/council	ग्राहक मंडळ, ग्राहक परिषद
consumer orientation	उपभोक्ता अभिमुखीकरण
consumption	वपराश, खपत, उपभोग
contact	संपर्क
contact programme	संपर्क कार्यक्रम, म
contagious disease	संसर्गजन्य रोग
contain	समाववुं, स्थिर राखवुं, रोकवुं
contemplate	ध्यानपूर्वक विचार करवो, चिंतनपूर्वकनो विचार
contemporary	समकालीन
contempt of court	कोर्टनी अवगणना, न्यायालयनी अवगणना
contention	विवाद, टावो
contents	विषयसूची, अनुक्रमणिका
contest	प्रतियोगिता, स्पर्धा, हरिझाड, प्रतिस्पर्धा
context	प्रसंग संदर्भ
contingencies	आकस्मिक भय

contingency	આકસ્મિકતા, પ્રાસંગિકતા
contingency allowance	આકસ્મિકતા ભથ્થું
contingency fund	આકસ્મિક નિધિ
contingency grant	આકસ્મિક અનુદાન
contingency plan	આપતકાલીન યોજના
contingent charges	આકસ્મિક ખર્ચ/
continuous appointment	સળંગ નિયુક્તિ
continuous development	સાતત્યપૂર્ણ વિકાસ
continuous process	સળંગ પ્રક્રિયા
continuous service	સાતત્યપૂર્ણ સેવા, નોકરી
contraband	પ્રતિબંધિત, નિષિદ્ધ
contract	કોન્ટ્રાક્ટ, કરાર
contract deed	કરાર પત્ર, કરારનામું
contract of employment	કરાર નિયુક્તિ
contract period	કરાર અવધિ
contractual document	કરારગત દસ્તાવેજ
contractual liability	કરારગત જવાબદારી
contractual service	કરાર આધારિત સેવા
contradiction	વિરોધાભાસ
contradictory statement	વિરોધાભાસી કથન
contrary	પ્રતિકૂળ, વિપરીત
contravention	ઉલ્લંઘન
contribution	યોગદાન, અંશદાન, ફાળો
contributory pension scheme	અંશદાથી પેન્શન યોજના
contributory provident fund	અંશદાથી ભવિષ્યનિધિ
control	નિયંત્રણ, અંકુશ
controlling officer	નિયંત્રણ અધિકારી
controversial	વિવાદાસ્પદ

controversial matter	વિવાદાસ્પદ મામલો
controversy	વિવાદ
convenience	સુવિધા, અનુકૂળતા
convention	પ્રથા, પરિપાટી, રૂઢિ
conventional	રૂઢ, રૂઢિગત
conversant	નિપુણ, કુશળ, દક્ષ
convert	રૂપાંતરિત કરવું, પરિવર્તિત કરવું, બદલવું
converted leave	પરિવર્તિત રજા
conveyance	પરિવહન, વાહન
conveyance allowance	વાહન ભથ્થું
conveyance deed	હસ્તાંતરણ પત્ર
conveyance expenses	વાહનખર્ચ, મુસાફરી ખર્ચ
convict	દોષી સાબિત કરવું, અપરાધી, દોષી વ્યક્તિ
conviction	દૃઢવિશ્વાસ, દોષ સિદ્ધિ, દૃઢ પ્રતીતિ
convocation	પદવીદાન/દીક્ષાંત સમારંભ
cooling off period	ઉપશમન અવધિ
cooperation	સહકાર, સહયોગ
cooperative	સહકારી,
cooperative society	સહકારી મંડળી
co-opt	સહવરણી કરવી, સહયોજિત કરવું, કો-ઓપ્ટ કરવું
co-opted member	નિમંત્રિત સદસ્ય
co-ordination	સમન્વય, સંકલન, સુમેળ, તાલમેળ
co-owner	સહમાલિક
co-partner	સહભાગીદાર
copy	નકલ, પ્રત, પ્રતિલિપિ
copying	પ્રતિલિપિકરણ, પ્રતો બનાવવી
copyright	સ્વત્વાધિકાર, ઉત્તરાધિકાર
cordial	મૈત્રીપૂર્ણ, સ્નેહપૂર્ણ, હાર્દિક
coroner	મૃત્યુ સમીક્ષક

corporate body	સંસ્થાપિત મંડળ, નિયમ સંબંધી મંડળ
corporate planning	કંપની આયોજન
corporation	નિગમ
corporation tax	નિગમકર
correction	શુદ્ધિ, સુધાર
corrective measures (=correctives)	સંશોધિત ઉપાય
correspondence	પત્ર-વ્યવહાર
correspondence course	પત્રાચાર પાઠ્યક્રમ, પત્રવ્યવહાર, અભ્યાસક્રમ
correspondence portion	પત્રાચાર અંશ/ખંડ
correspondent	સંવાદદાતા
corresponding	અનુરૂપ, તદનુરૂપ
corrigendum	શુદ્ધિપત્ર
corroborate	પ્રમાણિત કરવું, પુષ્ટ કરવું
corroboration	પરિપુષ્ટિ કરવી
corrupt	ભ્રષ્ટ, ભ્રષ્ટ કરવું
corruption	લાંચરુશ્વત, ભ્રષ્ટાચાર
corrupt practice	ગેરરીતિ, ભ્રષ્ટ આચરણ
cosmopolitan city	વૈશ્વિક નગર
cost	કિંમત, મૂલ્ય નક્કી કરવું, ભાડું નક્કી કરવું, ખર્ચ થવું
cost accountant	હિસાબનીશ
cost analysis	મૂલ્યવિશ્લેષણ
cost ceiling	મૂલ્યસીમા
cost effectiveness	યોગ્યકિંમત, યોગ્ય મૂલ્ય, પ્રભાવી મૂલ્ય
cost of living	જીવનજરૂરી ખર્ચ
cost overrun	મૂલ્ય અતિક્રમણ
cottage industry	કુટિર ઉદ્યોગ
council	પરિષદ
council of ministers	મંત્રી પરિષદ, મંત્રી મંડળ

council of states	રાજ્યસભા
counsel	સલાહસૂચન, વકીલ, સલાહકાર, કાયદા સલાહકાર
counselling	પરામર્શન
counter	ગલ્લો, થડો, કાઉન્ટર, વિરોધી, વિરુદ્ધ, પ્રતિ,જવાબી
counter action	જવાબી કાર્યવાહી
counter affidavit	પ્રતિ-સોગંદનામું
counter charge	પ્રતિ આરોપ
counter claim	પ્રતિદાવો
counterfeit currency	નકલી ચલણ
counterfeiting	છેતરપીડી, ઠગાઈ
counterfoil	અડધિયું
counter offer	પ્રતિપ્રસ્તાવ
countersign	ટૂંકી સહી
coup (de etat)	હિંસક રાજપલટો, રાજ્ય વિપ્લવ
coupon	કુપન
courier	કુરિયર, સંદેશાવાહક સેવા
courier service	પત્રસંદેશાદિની સેવા
course	અભ્યાસક્રમ, માર્ગ, દિશા, પ્રક્રિયા
courses of study	અભ્યાસ માટેનો પાઠ્યક્રમ
court case	કોર્ટકેસ, અદાલતી મામલો
courtesy	સૌજન્ય, શિષ્ટાચાર
court of small causes	પરચુરણ દાવા માટેની અદાલત
covenant	પ્રતિજ્ઞાપત્ર
cover	પરબીડિયું,કવર
coverage	આવરણ, કવરેજ, સંરક્ષણ
covering letter	સહપત્ર
covering memo	સહજ્ઞાપન મેમો
covering note	આવરણ નોંધ
crash programme	દ્રુત કાર્યક્રમ

creamy layer	સંપત્તિવાન પછાત વર્ગ
creation	સર્જન,નિર્માણ,રચના
creative	સર્જનાત્મક,રચનાત્મક
creativity	સર્જનાત્મકતા
creche	ઘોડિયાઘર, બાલવાડી, શિશુસદન
credentials committee	શાખપત્ર સમિતિ
credibility	શાખ, ઈજ્જત, વિશ્વસનીયતા
credit	જમા, શાખ, ધીરાણ, શ્રેય,પ્રતિષ્ઠા
creditable	પ્રશંસનીય , વખાણવાલાયક
credit advice	જમા-ખબર
credit and thrift society	બચત અને ઉધાર સમિતિ
credit card	ક્રેડિટ કાર્ડ, શાખપત્ર
credit facilities	ઉધાર સુવિધા
credit entry	જમા પ્રવિષ્ટિ
credit note	જમાપત્ર, શાખપત્ર
creditor	લેણદાર, ઋણધારક
cremation	અગ્નિદાહ, અગ્નિસંસ્કાર
cremation ground	સ્મશાન ભૂમિ
crew	કર્મચારી સમૂહ
crime	ગુનો, અપરાધ
criminal breach of trust	ગુનાહિત વિશ્વાસઘાત
criminal court	ફોજદારી અદાલત
criminal negligence	ગુનાહિત ઉપેક્ષા
criminal offence	ફોજદારી ગુનો
criminal procedure code	ફોજદારી કાર્યરીતિ અધિનિયમ
crisis	સંકટ, મુશ્કેલી
crisis management	સંકટ-પ્રબંધન
criterion	માપદંડ, ધોરણ
criticism	વિવેચન,સમાલોચના,આલોચના

cross	ક્રોસ લગાવવો, કાપવું
cross breed	વર્ણસંકર, સંકર જાતિનું
cross checking	ઉલટતપાસ
crossed cheque	રેખિત ચેક, ક્રોસ ચેક
cross examination	ઉલટ-તપાસ
cross reference	ઉલટ-સંદર્ભ, અન્યોન્ય સંદર્ભ
cross voting	પક્ષાંતર મતદાન
crucial date	નિર્ણાયક તિથિ
crude	કાર્યું, અપરિષ્કૃત
culpable homicide	સદોષ મનુષ્યવધ
culprit	ગુનેગાર, દોષી
cultivation	સંવર્ધિત ખેતી
cultural exchange programme	સાંસ્કૃતિક વિનિમય કાર્યક્રમ
cumulative	એકત્રિત, સંગ્રહિત
currency	ચલણ
currency exchange	ચલણ વિનિમય
currency note	ચલણી નોટ
current	ચાલુ, વર્તમાન, પ્રચલિત
current account	ચાલુ હિસાબ, ખાતું
current duties	વર્તમાન ફરજો
current session	ચાલુ સત્ર
curriculum vitae (cv)	જીવન વૃત્ત
curtail	ઓછું કરવું
custodian	કબજેદાર, અધિરક્ષક
custody	કબજો, જાપ્તો, કસ્ટડી, અભિરક્ષણ
custom	રૂઠિ, રિવાજ, શિરસ્તો, જકાત, સીમાશુલ્ક, સીમાવેરો
custom(s)	સીમાભાડું
customary	રૂઠિમુજબ, પરમ્પરા પ્રમાણે, પરંપરાનુસાર

customary procedure	પરંપરાપ્રક્રિયા, રૂઢિગત પ્રક્રિયા, રૂઢિગત
custom duty	સીમા શુલ્ક
customer	ગ્રાહક, ખરીદદાર
customer friendly	ગ્રાહક હિતેચ્છુ, ગ્રાહક અનુકૂળ
custom examination	સીમાશુલ્કની તપાસ
cut down	કાપવું, વાઢવું, ઓછું કરવું, ન્યૂનીકરણ
cut motion	કાપ દરખાસ્ત
cut off date	નાણા કાપ-તિથિ, અંતિમ તારીખ
cycle	ચક્ર, વર્તુળ

D

daily	દૈનિક, દરરોજ, દૈનિક
daily allowance	દૈનિક ભથ્થું
daily diary	રોજનીશી, દૈનિકનોંધ
daily register	દૈનિક રજિસ્ટર, દૈનિક નોંધપોથી
daily report	દૈનિક રિપોર્ટ, દૈનિક અહેવાલ
daily routine	રોજનું કામ, રાબેતા મુજબનું કામ
daily wages	રોજી, દાડી, મજૂરી
dak stage	મેજ સ્તર
dak tray	મેજ ટ્રે
damage	હાનિ, નુકશાન, ક્ષતિ, ખરાબી
damages	નુકસાન, બગાડ, ભાંગતૂટ
dangerous	ખતરનાક
daring	દરમ્યાન, હિંમત, સાહસ
data	આધાર-સામગ્રી, માહિતી
data bank	આંકડા સમૂહ

data base	આંકડા સંચય, નાણા બચાવ
data collection	માહિતી એકત્રીકરણ
data feeding	આંકડા ભરણ
data processing	આંકડા અથવા માહિતી પર કરાતી પ્રક્રિયા
date	તારીખ
date of arrival	આગમન તારીખ
date of birth	જન્મતારીખ
date of departure	ગમન તારીખ, પ્રસ્થાન તારીખ
date of discharge	કાર્યમુક્તિ તારીખ
date of maturity	પરિપક્વતા તારીખ
date of receipt	પ્રાપ્તિ તારીખ
date stamp	તારીખ મહોર
day scholar	અસ્થાયી વિદ્યાર્થી
day shift	દિવસ પાળી
days of grace	છૂટના દિવસો
day to day work	રોજિંદુ કાર્ય
dead account	નિષ્ક્રિય ખાતું
dead line	સમય રેખા
deadlock	મડાગાંઠ, ગતિરોધ
dead stock register	સ્ટોક રજિસ્ટર
dead weight	કુલ ભાર, સમગ્ર વજન
deal	વેપાર, વ્યવહાર, સમજૂતી
dealing assistant	વ્યવહાર સંભાળનાર સહાયક
dealing	વ્યવહાર, લેણદેણ
death anniversary	પુણ્યતિથિ, નિર્વાણ તિથિ
dearness allowance	મોંઘવારી ભથ્થું
death benefit	મૃત્યુ હિતલાભ
death-cum-retirement gratuity	મૃત્યુ-નિવૃત્તિ ઉપદાન, ગ્રેયુઇટી

death in service	सेवा दरम्यान मृत्यु
deauthorizatioin	अधिकार भंग
debar	रोकवुं, बहार करवुं
debit	ने नामे, भाते उधारवुं, भर्य पाडवुं, उधार नोध, उधारेली रकम
debit advice	नामे संज्ञापन
debt	देवुं, करज, लेणुं
debt management	ऋण प्रबंधन
debtor	ऋणी, देणदार
deceased	स्थगित करेवुं
decency	शिष्टता
decentralization	विकेन्द्रीकरण
deciding factor	निर्णायक तत्व
decision	निर्णय, फ़ैसलो
decision making	निर्णय लेवानी प्रक्रिया
decision making process	निर्णयन प्रक्रिया
declaration	घोषणा, निवेदन
declaration of income	आवक घोषणा
declared value	घोषित मूल्य
declare on oath	शपथपूर्वक जाहेर करवुं
decode	डूट वाचन
decontrol	अंकुश नाबुटी, अंकुश नाबूट करवो
decorum	शिष्टता, मर्यादा
decrease	घटत, घटता अनुपातमां
decree	हुकमनामुं
dedication	अर्पण, समर्पण
deductible	कपातपात्र
deduction	कपात
deduction at source	स्रोत पर कपात

deduction from salary	પગારમાંથી કપાત
deed	ખત, ખતપત્ર, દસ્તાવેજ, લેખ
deed of mortgage	બંધક દસ્તાવેજ
deemed university	માન્ય વિશ્વવિદ્યાલય
deface	વિરૂપિત કરવું, સિક્કો મારવો
de facto	વસ્તુતઃ
defalcation	નાણાકીય ગોટાળો, નાણાકીય ઘાલમેલ, ઉચાપત
defamation	બદનામી, બદનામી
default	કસૂર, ચૂક, બાકી
defaulter	કસૂરદાર, કસૂર કરનાર, ચૂક કરનાર, બાકીદાર
defective	દોષયુક્ત
defence	રક્ષણ, સંરક્ષણ, બચાવ
defence counsel	બચાવ કાઉન્સિલ
defence production	રક્ષા ઉત્પાદન
defendant	પ્રતિવાદી
defer	આસ્થગિત કરવું, વિચાર ભેદ, મતભેદ
deferred expenditure	સ્થગિત ખર્ચ
defiance	અવજા, આજ્ઞાનું ઉલ્લંઘન
deficit	ખાધ, ઘટ
deficit budget	ખાધ અંદાજપત્ર
define	વ્યાખ્યાયિત કરવું
defy	અવજા કરવી
degradation	પાયરી ઉતાર
degree	પદવી, ઉપાધિ
dejure	કાયદેસર
delay	મોડું
delegate	પ્રતિનિધિ, સત્તા સોંપવી
delegated authority	પ્રત્યાયોજિત પ્રાધિકાર
delegation	પ્રતિનિધિ મંડળ, શિષ્ટ મંડળ

delegation of powers	સત્તાની સોંપણી
delete	રદ કરવું
deletion	લોપ
deliberately	હેતુ પૂર્વક, જાણી જોઈને
deliberation	વિચારવિમર્શ
delicensing	લાઈસન્સ રદ કરવું
delimitation	સીમાંકન
deliver	આપવું, સોંપવું, જન્મ આપવો, પહોંચાડવું
delivery	સોંપણી, પ્રસ્તુતિ,
demand	માંગું, માંગણી
demand note	માંગણી નોંધ, માંગ સંબંધી નોંધ
demarcation	સીમાંકન
demi-official	અર્ધશાસકીય
democracy	લોકશાહી, પ્રજાતંત્ર, લોકતંત્ર
demonstration	નિદર્શન, પ્રસ્તુતિ
demoralization	નૈતિક પતન, નીતિમત્તા નબળી પડવી
demurrage	વિલંબ શુલ્ક
denial	અસ્વીકૃતિ, અસ્વીકાર
denomination	મૂલ્યવર્ગ, પંથ
de novo	નવેસરથી
deny	નકારવું
depart	પ્રસ્થાન કરવું, રવાનગી
department	વિભાગ
departmental	વિભાગીય
departmental action	વિભાગીય કાર્યવાહી
departmental enquiry	વિભાગીય પૂછપરછ
departmental investigation	વિભાગીય જાંચપડતાલ, વિભાગીય તપાસ
departmental irregularity	વિભાગીય અનિયમિતતાઓ
departmental library	વિભાગીય ગ્રંથાલય

departmental negligence	વિભાગીય ઉપેક્ષા
departmental permission	વિભાગીય અનુમતિ, વિભાગીય મંજૂરી
departmental qualifying examination	વિભાગીય યોગ્યતા કસોટી
departure	રવાનગી, પ્રસ્થાન
dependency certificate	આશ્રિતતા પ્રમાણપત્ર
dependent	આશ્રિત
dependent children	આશ્રિત સંતાનો
deploy	નિયોજિત કરવું, ખપમાં લેવું, કામે લગાડવું
deponent	સ્વયંસાક્ષી
deportation	તડીપાર, હદપાર
depose	અભિસાક્ષી આપવી
deposit	જમા (કરવું) સંગ્રહ
depot	મથક, સંગ્રહસ્થાન
depreciation	મૂલ્યહાસ
depressed class	દલિત વર્ગ, શોષિત વર્ગ, કચડાયેલો વર્ગ, દમિત વર્ગ (સમાજનો)
deprive	વંચિત કરવું, વિશેષ
deputation	પ્રતિનિયુક્તિ, પ્રતિનિધિ મંડળ
deputation allowance	પ્રતિનિયુક્તિ ભથ્થું
deputy	સહાયક, ઉપ-કર્મી
deregistered	નોંધણી રદીકરણ
dereliction of duty	કર્તવ્યની અવહેલના
dereservation	બિન અનામતીકરણ
derogation	અનાદર
derogatory	અનાદરસૂચક
derogatory remark	અનાદરસૂચક નોંધ
descendant	વંશજ
description	વિવરણ

deserving	सुपात्र, योग्य, लायक, सुयोग्य
design	अभिकल्पना, डिजाईन
designate	मनोनयन, नामांकन
designation	पदनाम, होदो
despatch	प्रेषण, रवानगी
despatch note	प्रेषण नोंध
despatch register	प्रेषण रजिस्टर, प्रेषण नोंधपत्रक
destination	मंजिल, गंतव्यस्थान
destitute	निराश्रित
detail	हेवाल, विगतो, काम पर मोकलवुं
detailed	विस्तृत
detect	संशोधन, शोधी काढवुं, पगेरुं मेणववुं
detention	अटकायत
detenu	अटकायती
determination	निर्धार, संकल्प
deterrence	प्रतिवारण
detriment	अहित
detrimental	अहितकर
devaluation	अवमूल्यन
devastation	विध्वंस, विनाश
development	विकास
deviate	वियतित
device	प्रयुक्ति, उपकरण
devotion	निष्ठा, समर्पणभावना
diagnose	निदान
diagram	आलेख
diary	डायरी, रोजनीशी
dictation	श्रुतलेखन
dies non	अकार्यदिवस, कार्यशून्य दिवस

diet	ભોજન, આહાર
digest	સારસંગ્રહ, સારગંથ
dignified	ગરિમાપૂર્ણ
dignity	ગરિમા
digression	વિષયાંતર
dilatory	વિલંબકર્તા
dilemma	દુવિધા, અસમંજસ, દ્વિધા
diligent	પરિશ્રમી, મહેનતુ
dimension	આયામ, પરિમાણ
diploma	ડિપ્લોમા(એક શૈક્ષણિક પદવી)
diplomacy	ફટનીતિ, મુત્સદીપણું
diplomatic immunity	રાજનૈતિક ઉન્મુક્તિ
direct	પ્રત્યક્ષ, સીધું
direct competition	પ્રત્યક્ષ સ્પર્ધા, સીધી સ્પર્ધા
direct interview	પ્રત્યક્ષ સમાલાપ, સીધો ઈન્ટરવ્યુ
direction	દિશા, નિર્દેશન, દિગ્દર્શન
directory	નિર્દેશિકા
direct recruit	પ્રત્યક્ષ ભરતી, સીધી ભરતી
disallow	નામંજૂર
disability	વિકલાંગતા, અપંગતા
disabled person	વિકલાંગ, અપંગ
disablement benefit	વિકલાંગપણાનો હિતલાભ
disadvantage	ગેરફાયદો, ગેરલાભ
disagree	અસહમત, અસંમત
disallowed	નામંજૂર
disapproval	નામંજૂરી
disaster	આપદા, આપત્તિ, વિપત્તિ
disaster management	આપદા પ્રબંધન, આપત્તિ પ્રબંધન
disband	ભંગ કરવો

disbursement	ખર્ચ ભરપાઈ કરવો, નાણાં ચૂકવી દેવા
discard	નામંજૂર કરવું, ત્યજી દેવું, અલગ કરવું
discharge	નિર્વાણ, સેવામુક્તિ, કાર્યમુક્તિ
discharge slip	મુક્તિ પત્ર
disciplinary action	શિસ્તના પગલાં
disciplinary procedure	શિસ્ત વિષયક પગલાં
discipline	શિસ્ત
disclaim	દાવો છોડવો
disclosure	પ્રગટીકરણ, ખુલ્લું પાડવું, ઉઘાડું પાડવું
discontent	અસંતોષ
discontinuance	સમાપન, સમાપ્તિ
discontinue	બંધ કરવું, અટકાવવું
discord	મતભેદ, મતમતાંતર
discount	(ભાવમાં) છૂટ
discover	સંશોધન
discredit	અવિશ્વસનીયતા
discrepancy	વિસંગતિ
discretion	વિવેક
discretionary grant	વિવેકાનુદાન
discretionary power	વિવેકાધિકાર
discrimination	ભેદભાવ
discussion	વિમર્શ, વિચાર વિમર્શ, ચર્ચા
dishonest	અપ્રામાણિક
dishonour (a cheque)	(ચેક) અસ્વીકૃતિ
disintegration	વિઘટન -નું વિખંડન કે વિભાજન કરવું
disk	ડિસ્ક
dislocation	વિસ્થાપન, અસ્તવ્યસ્ત
disloyal	નિષ્ઠાહીન
dismiss	બરતરફ

dismissal	બરતરફી
dismissal procedure	બરતરફીની પ્રક્રિયા
disobey	અવજા
disorder	અવ્યવસ્થા, અતંત્રતા, અરાજકતા, શાંતિભંગ
disorganise	અવ્યવસ્થિત, અરાજક
disparity	અસમાનતા
dispatch section	રવાનગી વિભાગ
dispensable	પરિહાર્ય, ટાળી શકાય તેવું
disperse	વિસર્જિત
displaced	વિસ્થાપિત
display	પ્રસ્તુતિ, સજાવટ
displeasure	નારાજગી, નાખુશી
disposal	નિવર્તન
dispose of	વિક્રય, વેચાણ
disposition	પ્રવૃત્તિ, સ્વભાવ
dispossess	કબજે કરવું, હસ્તગત કરવું
dispute	વિવાદ
disqualification	અયોગ્યતા
disregard	અવહેલના
disruption	વિચ્છિન્નતા
dissatisfaction	અસંતોષ
dissent	અસંમતિ
disservice	કુસેવા
dissociate	અસંબંધ
dissolution	ભંગ, વિઘટન
dissolve	ભંગ કરવું
distance learning	દૂરસ્થ શિક્ષણ, દૂરવર્તી શિક્ષણ
distillery	દારુ ગાળવાનું એકમ, આસવશાળા
distinct	સુસ્પષ્ટ, સુવ્યક્ત

distinguish	વિશિષ્ટિકરણ
distortion	વિકૃતિ, તોડમરોડ
distress	કષ્ટ, આફત
distribute	વિતરણ કરવું
distribution	વિતરણ
district	જિલ્લો
district centre	જિલ્લા કેન્દ્ર
disturbance	ઉપદ્રવ, તોફાન, અશાંતિ, ખલેલ
ditto	યથાતથ, જેમ છે તેમ
diversion	પથાંતર, માર્ગાંતર, વિષયાંતર
dividend	લાભાંશ,ડિવિડન્ડ
division	પ્રભાગ, વિભાગ, વર્ગ
divorce	છૂટાછેડા
docket	ડોકેટ, દસ્તાવેજ
doctor	ડોક્ટર
document	દસ્તાવેજ
documentary evidence	દસ્તાવેજી પુરાવા
documentation	દસ્તાવેજીકરણ
domicile	મૂળ નિવાસી, અધિનિવાસી
domicile certificate	મૂળ નિવાસ પ્રમાણપત્ર,અધિનિવાસ પ્રમાણપત્ર
dominant	પ્રબળ, પ્રભાવક
donation	દાન
dossier	ખરીતો, વિષયવિશેષ પરનો કાગળનો સમૂહ
doubtful	શંકાસ્પદ, સંદેહાસ્પદ, સંદિગ્ધ
dove tailing	ભેગું કરવું , સાથે કરવું, જોડવું
down grade	અવનયન, અવનત, પદવનત,નીચી પાયરીએ કરી દેવું
draft	ખરડો, મુસદ્દો
draft reply	જવાબી ખરડો

drastic measure	કઠોર ઉપાય, કઠોર પગલાં
draw	(પૈસાનો) ઉપાડ
drawer	ખાનું, દરાજ, ચેક તૈયાર કરનાર
drawing	રેખાચિત્ર, ચિત્રકામ, ઉપાડ
drought	દુષ્કાળ, દુકાળ
dry promotion	અલાભ પદોન્નતિ, લાભહિન બઢતી
dual charge	બમણી જવાબદારી, બેવડો કાર્યભાર
dual citizenship	બેવડી નાગરિકતા, બેવડું નાગરિકત્વ
due	દેય, પ્રાપ્ય
due diligence	સમ્યક તત્પરતા
dues	દેય રકમ
duly	વિધિવત, પદ્ધતિસર, યથાનુસાર
duplicate	બીજી નકલ, ખરી નકલ
duration	અવધિ, મુદત
duress	દબાણ
duty	કર્તવ્ય, જવાબદારી, કામ, કાર્ય, શુલ્ક
duty allowance	ફરજ ભથ્થું
duty chart	ફરજ ચાર્ટ, ફરજ આલેખ
duty leave	ચાલુ કામે રજા, ચાલુ ફરજે રજા
duty room	ડ્યુટી કક્ષ, સેવા કક્ષ, સેવા ખંડ
dying declaration	મરણોન્મુખ નિવેદન
dynamics	ગતિ, ગતિવિધિ

E

earmark	ઉદ્દેશ્ય કરવું, સાંભળેલાની પુનઃ પ્રસ્તુતિ કરવી
earned leave	અર્જિત રજાઓ, પ્રાપ્ત કરેલી રજાઓ

earnings	અર્જન, ઉપાર્જન, કમાણી, કમાઈ,પ્રાપ્તિ
eco-friendly	પર્યાવરણ-અનુકૂળ, પર્યાવરણ મિત્ર
ecology	પર્યાવરણ
economic	આર્થિક, અર્થશાસ્ત્ર
economical exploitation	આર્થિક શોષણ
economy	અર્થવ્યવસ્થા
economy class	કિફાયતી શ્રેણી/વર્ગ
editing	સંપાદન, સંકલન
edition	સંસ્કરણ, પ્રત
editorial	સંપાદકીય
education	શિક્ષણ
educational career	શૈક્ષણિક કારકિર્દી
educational institute	શૈક્ષણિક સંસ્થા
educational qualification	શૈક્ષણિક યોગ્યતા
effect	અસર, પ્રભાવ
effective	પ્રભાવક, અસરકારક
effective date	પ્રભાવી તારીખ
effects	અસરો
efficacy	પ્રભાવોત્પાદકતા
efficiency	દક્ષતા, કાર્યકુશળતા, ક્ષમતા
efficient	કાર્યક્ષમ, કાર્યકુશળ
ejectment	બેદખલ, બરખાસ્ત
elaborate	વિશદ, વિસ્તૃત
elapse	વિ-ગત, વીતેલું
elected representative	ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિ
election	ચૂંટણી
electoral college	ચૂંટણીલક્ષી મંડળ
electorate	મતક્ષેત્ર, ચૂંટણીક્ષેત્ર
electrification	વિદ્યુતીકરણ

electronic media	વીજાણુ માધ્યમો
elementary	પ્રારંભિક, પાયાનું
eligibility	યોગ્યતા, પાત્રતા
eligibility test	યોગ્યતા કસોટી, પાત્રતા પરીક્ષા
elimination	વિલોપન
eloquence	વાકપટ્ટતા
embarrass	હેરાન કરવું, પરેશાનીપરકતા
embezzlement	ગપચાવવું, ઓળવી જવું
emblem	સંપ્રતીક, પ્રતીક, રાજચિહ્ન
embossing seal	ઉપસાવેલો સિક્કો
emergency	કટોકટી, આપાતકાળ
emergency relief	ત્વરિત રાહત, તાત્કાલિક રાહત
emergent	તાત્કાલિક
emigration	પરદેશ જી કાયમી નિવાસ કરવો
emoluments	હોદ્દા કે દરજ્જાને લીધે મળતા લાભ,નફો
empanelment	નામસૂચિ બનાવવી,
empathy	પરાનુભૂતિ
employ	નિયોજિત, સેવાયોજિત, કામમાં લેવું
employee	કર્મચારી
employee participation	કર્મચારી સહભાગિતા
employee's contribution	કર્મચારી અંશદાન
employees provident fund	કર્મચારી ભવિષ્યનિધિ
employer	રોજગારદાતા,કાર્યદાતા, નિયોક્તા
employment	રોજગાર
employment exchange	રોજગાર વિનિમય કાર્યાલય
employment notice	રોજગાર માહિતી
employment office	રોજગાર કચેરી
empower	સશક્ત કરવું
empowerment	સશક્તીકરણ

enact	અધિનિયમ બનાવવો
enactment	અધિનિયમ
en bloc	એકસાથે
encash	રોકડ
enclose	સંલગ્ન, સાથે જોડેલું, સાથે બીડેલું
encouragement	પ્રોત્સાહન, પ્રોત્સાહિત કરવું
encroachment	અતિક્રમણ
encumbrance	ભારગ્રસ્ત, ઋણગ્રસ્ત, કરજગ્રસ્ત
endorse	સમર્થન
endowment	પ્રદાન કરવું, થાપણ, દાન, વ્યક્તિ/સંસ્થાને અપાયેલી સ્થાયી રકમ
end product	ઉપયોગક્ષમ ઉત્પાદન, પરિપૂર્ણ ઉત્પાદન
energy	ઊર્જા
enforce	પ્રવર્તન
engage	વ્યસ્ત, રોકાયેલું
enhancement	વૃદ્ધિ
enjoin	આદેશ કરવો
en masse	સમૂહગત
enquiry	પૂછપરછ, તરતપાસ, પૃચ્છા
enrol	ભરતી કરવી, નામાંકન કરવું
enrolment (=enrollment)	નામાંકન, ભરતી
enrolment number	નામાંકન સંખ્યા
en route	માર્ગમાં, રસ્તામાં, પથમાં
ensuing	આગામી
ensure	આશ્વસ્ત કરવું
enter	પ્રવિષ્ટિ, દાખલ કરવું, દાખલ
enterprise	ઉદ્યમ
entertain	ગ્રાહ્ય રાખવું, માન્ય કરવું, મનોરંજન કરવું, સમાવવું
entertainment	સત્કાર, સ્વાગત, મનોરંજન

entitle	हकदार, योज्यता
entitled	हकदार, योज्य
entitlement	हकदारी, अधिकार प्राप्त
entrance	प्रवेश
entrant	प्रवेशक
entry	प्रविष्टि
entry level job	प्रवेश स्तरनुं काम
enumeration	गणना
environment	पर्यावरण
envoy	दूत, वाहक
epidemic (disease)	रोगयाणी
epitome	सार, बोध
equality	समानता
equilibrium	संतुलन
equipment	उपकरण
equity	समानता
equivalent	समतुल्य, समान, समानार्थी
equivocal	द्विअर्थक, द्विअर्थी
eradicate	उन्मूलन करवुं
errata	शुद्धिपत्र
error	त्रुटि, भूल
escalation	स्वयंवृद्धि
escort	अनुरक्षक
essential	अनिवार्य
establishment	स्थापना
estimate	अंदाज, अनुमान
estimated cost	अनुमानित भर्य, अंदाजित भर्य
ethics	नीतिमता
etiquette	शिष्टाचार

evacuation	निष्कमण, सामूहिक स्थानांतर
evade	टाणवुं, टाणमटोण
evaluation	मूल्यांकन
even number	समसंख्या (बेकी)
eventual	संभवित
eviction	बेदभल करवुं, हांकी काढवुं
evidence	पुरावो
evolve	विकसीत करवुं
exact	यथातथ, निश्चित
examination	परीक्षा, कसोटी
examinee	परीक्षार्थी
examiner	परीक्षक
example	उदाहरण, दृष्टांत
excavation	भोद काम, उत्खनन
excellent	उत्कृष्ट
exception	अपवाद
exceptional	अपवादरूप
excess	अधिकता, वधारानुं
exchange	विनिमय
exchequer	राजकोष
excise (=excise duty)	उत्पाद कर
exclude	अपवाजित करवुं, बहार करवुं
exclusive	विशेष
excuse	माझ करवुं, क्षमापना
execute	निष्पादित करवुं, कार्यान्वित करवुं
executive	कार्यपालक
executive committee	कार्यपालक समिति
executive power	कार्यपालक क्षमता
executives	अधिकारीगण, कार्यपालक

executive staff	કાર્યપાલક કર્મીઓ
exempt	છૂટ પ્રાપ્ત, રાહત પ્રાપ્ત
exemption	છૂટ, રાહત
exercise	પ્રયોગ, વ્યાયામ, કસરત
ex gratia	અનુગ્રહપૂર્વક
ex gratia payment	અનુગ્રહ ચૂકવણું
exhaust	ખાલી કરવું, વાપરી નાખવું, ખતમ કરવું, થાક
exhaustive	સર્વાંગીણ, સમગ્ર
exhibit	પ્રદર્શિત
exigency	ત્વરિત જરૂરત
exim policy	આયાત નિકાસ નીતિ
exit	નિર્ગમન, નિકાસ, બહાર
exit interview	બહિર્ગમન સમાલાપ
exit policy	બહિર્ગમન નીતિ
exit poll	ચૂંટણીપૂર્વ અનુમાન
ex-officio	પદેન (હોદ્દાની રૂએ)
exonerate	માફ કરવું
expansion	વિસ્તાર, પ્રસાર
ex-parte	એકપક્ષીય
expatriation	દેશનિકાલ
expedient	કાર્યસાધક
expedite	ત્વરિત કાર્યવાહી
expel	નિષ્કાસિત કરવું
expenditure	વ્યય, ખર્ચ
experience	અનુભવ
experiment	પ્રયોગ, પરીક્ષણ
expert	વિશેષજ્ઞ, તજજ્ઞ
expiry	સમાપ્તિ
expiry date	સમાપ્તિ તારીખ

explanation	સ્પષ્ટીકરણ
explicit	સ્પષ્ટ
exploitation	શોષણ
explore	ખોજ કરવી, સંશોધન, ઉત્ખન
explosion	વિસ્ફોટ, પ્રસ્ફોટ
export	નિકાસ
ex-post facto	કાર્યોત્તર
express	એક્સપ્રેસ(વાહનનો પ્રકાર) અભિવ્યક્ત કરવું, વ્યક્ત કરવું
expression	અભિવ્યક્તિ
expulsion	નિષ્કાસન
expunge	હટાવી દેવું
extend	વધારવું, વિસ્તારવું
extent	વિસ્તાર, હદ, સીમા
external	બાહ્ય, વિદેશ, બહારનું
extortion	ખંડણી
extra	વધારાનું, ઉપરનું, અતિરિક્ત
extract	ઉછરણ
extraordinary	અસાધારણ, અસામાન્ય
extravagant	અપવ્યય
extremist	અતિવાદી, ઉગ્રવાદી
extrovert	બહિર્મુખી
eye witness	પ્રત્યક્ષદર્શી, નજરે જોનાર સાથી

F

fabricate

ઘડવું, નિર્માણ કરવું

face value	અંકિત મૂલ્ય
facilitate	સુસન્માનિત કરવું
facility	સુવિધા
facsimile	પ્રતિકૃતિ
fact	તથ્ય, વસ્તુસ્થિતિ, હકીકત, ખરું
factionalism	જૂથબંધી
factor	કારક, પરિબલ
factory	કારખાનું, ઉત્પાદન એકમ
factual	તથ્યપૂર્ણ, તથ્યાત્મક
faculty	શક્તિ, વિદ્વાન, સંકાય, વિદ્યાશાખા
fail	અસફળ, નિષ્ફળ
fair	સ્વચ્છ, પારદર્શી, તટસ્થ, નિષ્પક્ષ
faith	શ્રદ્ધા, વિશ્વાસ, અસ્થા
fake	નકલી
family	પરિવાર, કુટુંબ
famine	દુષ્કાળ
fare	ભાડું, તટસ્થ, નિષ્પક્ષ
farewell	વિદાય
farming	ખેતીવાડી
fatigue	થાક
fault	દોષ, ભૂલ, ચૂક, ત્રુટિ, ક્ષતિ
favour	પક્ષપાત, અનુગ્રહ, કૃપા
feasibility	સાધ્યતા, યોગ્યતા
federation	પરિસંઘ
fee	શુલ્ક, ફી, ભાડું
feed back	પુષ્ટિ, પરિપુષ્ટિ
feeling	અનુભૂતિ, સંવેદન
felicitate	વધામણી
fellow	સાથી, સભ્ય, સંશોધક, સમાનધર્મા, સહકર્મી

fellowship	સંશોધનવૃત્તિ
female	સ્ત્રી, નારી, મહિલા, માદા
fertile	ઉપજાઉ, ફળદ્રુપ
fictitious	કલ્પિત, ઉપજાવી કાઢેલું, કલ્પજોત્થ
fidelity	વફાદારી, નિષ્ઠા
field	ક્ષેત્ર, વિસ્તાર
figure	આંક, અંક, મૂર્ત
file	ફાઈલ, સંચિકા
filing	(કાગળો) ફાઈલ કરવા
film	ફિલ્મ, ચલચિત્ર,કેમેરામાં વપરાતી કચકડાની પટ્ટી
final	અંતિમ, છેલ્લું, આખરી
finance	નાણા, નાણાકીય
financial	નાણાકીય
financier	નાણા ધીરનાર
findings	નિષ્કર્ષ, તારણ, સાર, બોધ
fine	દંડ
fine arts	લલિત કળાઓ
finger print	આંગળાની છાપ
finished goods	તૈયાર માલ
fire	આગ, અગ્નિ
firing	ગોળીબાર
firm	વ્યવસાયિક સંસ્થા/એકમ
first aid	પ્રાથમિક સારવાર, પ્રથમોપચાર
first class	પ્રથમ વર્ગ
first division	પ્રથમ શ્રેણી, પ્રથમ વિભાગ
first information report	પ્રારંભિક માહિતી અહેવાલ,દાખલ થયેલી ફરિયાદ
fiscal	રાજકોશીય, કોશને લાગતું
fisheries	મત્સ્યોદ્યોગ
fit	યોગ્ય, સ્વસ્થ, તંદુરસ્ત

fitness	તંદુરસ્તી, સ્વાસ્થ્ય
fix	નિર્ધારિત કરવું, નિયત કરવું
fixation	નિર્ધારણ
fixed	સ્થિર, નિયત
flag	ધ્વજ, ઝંડો, પતાકા
flap	પટ્ટી
flat	સપાટ
fleet	કાફલો, બેડો
flexibility	લચીલાપણું, લવચીકતા, સ્થિતિસ્થાપકતા
flight	ઉડાન
flood relief	પૂરાહત
floor	સદન, મંચ, તળિયું
flow	પ્રવાહ
fluctuation	ચડઉતર, વધારોઘટાડો
foeticide	ભૂણહત્યા
folder	ફોલ્ડર
folio	પાનું, ખાતું
follow	અનુસરવું
following	અનુસરણ
follower	અનુયાયી
foment	ઉશ્કેરણી, ચડવણી
foot note	પાદટીપ
forced labour	બલાત શ્રમ, પરાણે કામ કરાવવું
forecast	પૂર્વાનુમાન આગાહી
foregone conclusion	પૂર્વવિચારિત પરિણામ
foreign	વિદેશ, પરદેશ
foreman	ફોરમેન, કામગાર
forenoon	પૂર્વાહન, સવારનો સમય
foresight	દૂરદૃષ્ટિ

foreword	પ્રાકકથન, પૂર્વકથન, ઉપોદઘાત
forfeit	જપ્ત કરવું
forged	નકલી
forgery	નકલાખોરી, બનાવટ
form	ફોર્મ, પ્રપત્ર, રૂપ, સ્વરૂપ, પ્રકાર, આવેદનપત્ર
formal	ઔપચારિક
format	સંરૂપ, પ્રકાર
former	પૂર્વવર્તી, અગ્રગામી
formula	સૂત્ર
forthwith	તત્કાળ
forward	અગ્રવાચી, અગ્રવર્તી
forwarding letter	અગ્રેષણ પત્ર
foundation	બુનિયાદ, પ્રતિષ્ઠાન, સંસ્થાન
fraction	ખંડ, અંશ, હિસ્સો
franchise	નામાધિકાર, મતાધિકાર
fraud	છેતરપીડી
free	મુક્ત, મફત, મોકળું, સ્વતંત્ર, નિઃશુલ્ક
freeze	સ્થગિત
freight	ભાડું, માલ
frequency	સાતત્ય, નિરંતરતા, વારંવારનું પુનરાવર્તન
fuel	ઈંધણ, બળતણ
full-scale	પૂર્ણરૂપે, પૂરા માપે
function	કાર્ય, કામ
fund	નિધિ, કોશ, ફંડ
fundamentalism	કટ્ટરવાદ, ઉગ્રવાદ
furnish	પ્રસ્તુત કરવું, સંમાર્જિત કરવું, પૂરું પાડવું, સંપડાવવું
further action	આગળ કાર્યવાહી

G

gainful employment	લાભકારક રોજગાર
gainful occupation	લાભદાયી વ્યવસાય
gate pass	પ્રવેશપત્ર
gazetted	રાજપત્રિત
gazetted holiday	રાજપત્રિત રજા
general	સામાન્ય, સાધારણ
general administration	સામાન્ય વહીવટ
general body	સામાન્ય મંડળ/સંઘ, સાધારણ સભા
general election	સામાન્ય ચૂંટણી
general meeting	સામાન્ય સભા
general practice	સામાન્ય પ્રક્રિયા, સામાન્ય ચલણ/પ્રથા
general procedure	સામાન્ય પ્રક્રિયા
general rule	સામાન્ય નિયમ
general ward	જનરલ વોર્ડ, સાધારણ કક્ષ
generation	પેઢી
genius	પ્રતિભાશાળી, વિદ્વાન
genuine	પ્રામાણિક, યથાર્થ, અસલ, વાસ્તવિક
gift	ભેટ/ઉપહાર
gist	સંક્ષેપ, સાર, તારણ
global tender	જાગતિક નિવેદા, વૈશ્વિક નિવેદા
glossary	શબ્દસંગ્રહ, શબ્દાવલી
goal	લક્ષ્ય, ધ્યેય
godown	ગોદામ, ભંડાર
golden handshake (=golden parachute)	સ્વર્ણિમ વિદાય
good	સારું, માલસામાન

good conduct	સારું વર્તન, શિષ્ટાચાર, સદાચરણ, સદ્વ્યવહાર
good faith	સદાચરણ
good offices	સદભાવ
goodwill	મધ્યસ્થી
govern	દોરવું, સંચાલન કરવું, અંકુશમાં રાખવું, નિયમન
governance	શાસન કરવું
government	સરકાર, શાસન
Government of India	ભારત સરકાર
Government of India Concern	ભારત સરકાર સંબંધિત
Government of India Undertaking	ભારત સરકાર ઉપક્રમ
government press	સરકારી મુદ્રણાલય
government servants con- duct rules	સરકારી કર્મચારી આચરણ નિયમાવલી
government service	સરકારી સેવા
gradation	શ્રેણી કરણ, પદક્રમ
grade	શ્રેણી, પદ
grading	શ્રેણીનિર્ધારણ
graduate	સ્નાતક
graduated wages	ક્રમવર્ધી મજૂરી
graduate trainee	સ્નાતક તાલીમાર્થી
graft	લાંચ, રુઝત
grand total	કુલ સરવાળો
grant	અનુદાન, અનુમતિ
grant-in-aid	સહાયતા અનુદાન
grapevine	અપુષ્ટ ખબર/ સમાચાર
graph	આલેખ
graphology	હસ્તલેખન વિજ્ઞાન

grateful	કૃતજ્ઞ, આભારી, ઓશિંગણ
gratuity	સેવા બદલ પ્રાપ્ત થતાં નાણાં
green hand	શિખાઉ
greeting(s)	શુભકામના, વિદાય, અભિવાદન, શુભેચ્છા
grievance	ફરિયાદ, રાવ, કષ્ટ, દુર્ભાવ
grievous	ગંભીર, ધોર
gross	સકળ, તમામ, સમગ્ર
gross amount	સકળ રકમ
gross misconduct	ધોર દુરાચાર
gross negligence	સામૂહિક/ધોર ઉપેક્ષા
gross profit	સકળ લાભ
gross revenue	સકળ મહેસૂલ
gross total	સકળ સરવાળો
groundless	નિરાધાર, આધારહીન
ground rent	વેરો, તગાવી
grounds	આધાર, મૂળ કારણ
group	સમૂહ, જૂથ, વર્ગ, જથ્થો
grouping and grading	વર્ગીકરણ અને શ્રેણીકરણ
guarantee	ખાતરી, બાંહેધરી
guarantor	ખાતરીદાતા
guard	રક્ષક, ચોકીદાર
guard file	ગાર્ડ ફાઈલ, ગાર્ડ સંચિકા
guardian	વાલી
guest house	અતિથિગૃહ, મહેમાનગૃહ
guide	માર્ગદર્શક, પથદર્શક
guidelines	માર્ગદર્શન, પથદર્શન
guilt	અપરાધ, દોષ

H

habit	આદત, ટેવ
habitual	ટેવવાળું, ટેવવશ
half-holiday	અર્ધી રજા
half pay	અર્ધો પગાર, અર્ધું વેતન
hall	ખંડ, કક્ષ, કમરો
halt	રોકાણ, સ્થગન, વિરામ
hand	હાથ, કર્મચારી
handbill	જાહેરાત, વિજ્ઞાપ્તિ
handbook	આકારગ્રંથ
handicap	બાધા, વિકલાંગતા, ત્રુટિ, કમી, ખામી
handle	હાથો, સંભાળવું
handloom	હાથશાળ
handy	હાથવગું
hand-over	હસ્તાંતરણ
handwriting	હસ્તાક્ષર
harassment	ઉત્પીડન, હેરાનગતિ
harbour	બંદર, બંદરગાહ
hard labour	કઠોર પરિશ્રમ, કઠિન મહેનત
hardware	યંત્રસામગ્રી
hard working	મહેનતું, પરિશ્રમી
haulage	વહન
hawker	ફેરિયો
hazard	જોખમ, સંકટ, ખતરો
head	શીર્ષ, મુખ્ય કર્મચારી/અધિકારી, વડો
head office	મુખ્ય કાર્યાલય

headquarter	મુખ્યાલય
health certificate	સ્વાસ્થ્ય પ્રમાણપત્ર
hearing	સુનાવણી
hearsay	કહેલું-સાંભળેલું, અફવાસદૃશ
heavy vehicle	ભારે વાહન
heir	વારસ
held up	સ્થગિત
herewith	આ સાથે
heritage	વારસો
hierarchy	પદાનુક્રમ
higher authority	ઉચ્ચતર અધિકારી
high grade	ઉચ્ચ શ્રેણી/કોટિ
high level	ઉચ્ચ સ્તરનું
high level decision	ઉચ્ચ સ્તરીય નિર્ણય
highlights	મુખ્ય વિશેષતાઓ
high official	ઉચ્ચ અધિકારી
high priority	ઉચ્ચ પ્રાથમિકતા
high school	ઉચ્ચતર વિદ્યાલય
Hindi version	હિંદી રૂપાંતર, હિંદી અનુવાદ
hire	ભાડું, ભાડા પર લેવું
hiring	કામે રાખવું, ભાડા પર લેવું
history sheet	ઇતિવૃત્ત
hoarding	જમાખોરી, જાહેરાતપટ
holding	ધારણા, શેર મૂડી
holiday	રજા, અવકાશ
homage	શ્રદ્ધાંજલિ, નિવાપાંજલિ, ભાવાંજલિ
home	ગૃહ, ઘર, નિકેત
homicide	માનવવધ, હત્યા
honest	પ્રામાણિક

honorarium	માનધન, માનદેય
honorary	માનદ
honour	માન, આદર
hostel	છાત્રાવાસ, છાત્રાલય, વિદ્યાર્થીગૃહ
hostile	વિરોધી, તોફાની, દુશ્મનાવટભર્યું
house rent	ઘરભાડું
house rent allowance	ઘરભાડા ભથ્થું
house tax	ઘરવેરો
housing	આવાસ
housing society	આવાસીય પરિસર, હાઉસિંગ સોસાઈટી, ઘર બાંધનારી મંડળી
hue and cry	આક્રમણ, હલ્લો
humane	માનવીય
human rights	માનવાધિકાર
humiliation	અપમાન, અનાદર
hygiene	સ્વાસ્થ્ય વિજ્ઞાન, સ્વાસ્થ્યકર
hypothecation	સહયોગ, શરતી નાણાકીય સહયોગ

I

idea	વિચારકણિકા, વિચાર
ideal	આદર્શ
identical	સમાન, એકસરખું
identification	પહેચાન, ઓળખ, અભિજ્ઞાન
identity	ઓળખ
identity card	ઓળખપત્ર
ignorance	અનભિજ્ઞતા,

ignore	ઉપેક્ષા
illegal	ગેરકાયદે, ગેરકાનૂની
illegal strike	ગેરકાયદે હડતાળ
illigible	અપાઠ્ય
ill-feeling	દુર્ભાવના
illicit	ગેરકાનૂની
illiteracy	નિરક્ષરતા
illogical	તર્કહીન, તર્કશૂન્ય
illustration	ચિત્ર, રેખાચિત્ર
image	છાપ, છબિ, પ્રતિમા, છાયા
imbalance	અસંતુલન
immature	અપકવ, અપરિપકવ
immediate	ત્વરિત, તાત્કાલિક
immediate action	તાત્કાલિક કાર્યવાહી
immediate officer	આસન્ન અધિકારી
immigrant	બિનનિવાસી
immoral	અનૈતિક
immovable	અચલ, સ્થાયી
immune	ઉન્મુક્ત
immunity	ઉન્મુક્તિ, પ્રતિકારકતા
impact	અસર, પ્રભાવ
impartial	તટસ્થ, નિષ્પક્ષ
impeachment	મહાભિયોગ
impediment	અડચણ, વિઘ્ન, બાધા
imperative	અનિવાર્ય
impersonation	અન્યનો સ્વાંગ કે વેશ ધારણ કરવો
implement	અમલીકરણ
implicate	ફસાવવું
implicit	નિહિત, સ્થાપિત હિત

import	આપાત
important	મહત્વપૂર્ણ
importer	આયાતકાર
impost	મહેસૂલ
impound	જપ્ત કરવું, ગોંધવું, કાયદેસર કબજો લેવો
impression	છાપ, પ્રભાવ, નિશાન
imprest	અગ્રદાયી
improper	અનુચિત
improve	સુધારવું, સરખું કરવું
improvement	સુધારણા
improvisation	આકસ્મિક કે પૂર્વતૈયારી વિનાનું, કેવળ પ્રેરણાથી થતું
impute	લાંછન લગાવવું
in abeyance	સ્થગિત, અટકાવેલી સ્થિતિમાં
inability	અયોગ્યતા, અક્ષમતા
inaccessible	અપ્રાપ્ય, દુપ્રાપ્ય, પહોંચથી દૂર
inadmissible	અસ્વીકાર્ય, અગ્રાહ્ય
inadvertently	અસાવધાનીથી, અભાનપણે
inauguration	ઉદ્ઘાટન, લોકાર્પણ
in cash	રોકડેથી, નગદથી
incentive	પ્રોત્સાહન
incidental	પ્રાસંગિક, આકસ્મિક
inclination	ગુકાવ, પ્રવૃત્તિ
inclusive	સહિત, -ની સાથે
incognito	અજ્ઞાત, ગુપ્તરૂપે
income	આવક
income tax	આવકવેરો
income tax clearance certificate	આવકવેરા સમાશોધન પ્રમાણપત્ર
income tax return	આવકવેરા વિવરણ

incoming	આવક, આવી રહેલું
incompetency	અક્ષમતા
incompetent	અક્ષમ
incomplete	અપૂર્ણ, અધૂરું
inconclusive	અનિર્ણિત
incongruous	અસંગત, અતાકિંક
inconsistency	અસંગતિ
inconvenience	અસુવિધા, પ્રતિકૂળતા
incorporated	સમાવિષ્ટ, સમ્મિલિત
incorrect	ખોટું, અશુદ્ધ
incredible	અવિશ્વસનીય, અતુલ્ય
increment	ઇજાફો, વેતનવૃદ્ધિ
incumbent	પદધારી, પદસ્થ
incumbrance	ભાર
indemnification	ક્ષતિપૂર્તિ
indent	માંગપત્ર
independence day	સ્વતંત્રતા દિવસ
independent	સ્વતંત્ર
index	અનુક્રમ, અનુક્રમણિકા, સૂચકાંક
index card	સૂચક કાર્ડ, ઇન્ડેક્સ કાર્ડ
indication	સંકેત, ઇશારો, ઇંગિત
indict	આરોપણ કરવું
indifference	ઉદાસીનતા
indirect	પરોક્ષ, અપ્રત્યક્ષ
indiscipline	અશિસ્ત
indiscretion	અવિવેક
indiscriminate	અવિવેકપૂર્ણ, આડેધડ
indisputable	નિર્વિવાદ, નિર્વિરોધ
indistinct	અસ્પષ્ટ, સંદિગ્ધ

indorsement	પૃષ્ઠાંકન
individual	વ્યક્તિગત, વૈયક્તિક
induction	સમાવેશ
in duplicate	બે નકલમાં
industrialization	ઔદ્યોગિકીકરણ
industrial staff	ઔદ્યોગિક કર્મચારી સમૂહ
industrious	કાર્યક્ષમ, અધ્યવસાયી
industry	ઉદ્યોગ
inefficiency	બિનકાર્યક્ષમતા, અક્ષમતા
inequity	અસમાનતા
inevitable	અપરિહાર્ય, અકાટ્ય, ટાળી ન શકાય તેવું
inexpedient	અસમીચીન, અધૂરું
inexperienced	બિનઅનુભવી
in fact	વાસ્તવમાં, ખરેખર, વસ્તુતઃ
infection	ચેપ
inferior	લઘુ, હીન, નિમ્ન, લઘુતા
infirmity	અક્ષમતા, દુર્બલતા
inflation	કુગાવો
inflation rate	કુગાવાદર
influential	પ્રભાવશાળી
informal	અનૌપચારિક
information	માહિતી
infrastructure	આંતરમાળખું
infringe	કાયદાનું ઉલ્લંઘન
infringement	ઉલ્લંઘન કરવું
infructuous	નિષ્ફળ, વિક્ષળ
inherent	સહજ, સાહજિક
inherit	વારસાગત
initial	પ્રારંભિક, આદ્ય, શરૂઆતનું, પ્રાથમિક

initials	આધાક્ષરો, પ્રથમાક્ષરો
initiate	પ્રારંભ કરવો, શરૂઆત કરવી
injunction	(દવાનું)ઈન્જેક્શન,અદાલત દ્વારા સ્થગનાદેશ
injury	ઇજા, ધાવ
inland letter	આંતરદેશીય પત્ર
inoculation	રસીકરણ
input	નિવેશ, રોકાણ,ઉમેરણ
inquiry	પૂછપરછ
insert	સરકાવવું
insight	અંતદૃષ્ટિ
inspect	તપાસવું, નિરીક્ષણ કરવું
inspector	નિરીક્ષક
instability	અસ્થિરતા
installation	સ્થાપના,સંસ્થાપન, ચિત્રકળાનો એક પ્રકાર
instalment	હપ્તો, ધારાવાહી, ધારાવાહિક
instigate	ઉશ્કેરવું
instigation	ઉશ્કેરણી
institute	સંસ્થા
instruction	અનુદેશ, સૂચના
instrument	ઉપકરણ
insubordination	આજ્ઞાનો અનાદર,હુકમનો ભંગ
insurance	વીમો
insure	વીમો કરાવવો
integral	અભિન્ન, અવિભાજ્ય
integration	એકતા
integrity	અખંડિતતા
intelligible	સુબોધ, સરળ
intensive	ખબર, સઘન, ઊંડું, ગહન, સાતત્યસભર
intent	ઈરાદો, આશય,હેતુ

interaction	આદાનપ્રદાન
inter alia	અન્ય મુદ્દા સાથે
inter-departmental	આંતરવિભાગીય
interest	વ્યાજ, હેતુ, રસ
interfere	વચ્ચે પડવું, હસ્તક્ષેપ કરવો
interim	વચગાળાનું
interim order	વચગાળાની રાહત, વચગાળાનો આદેશ
interim relief	વચગાળાની રાહત
interim report	વચગાળાનો રિપોર્ટ
intermediate	વચ્ચેનું
intermediate college	ઉચ્ચતર માધ્યમિક વિદ્યાલય
intern	નજરબંદ
internal	આંતરિક
international law	આંતરરાષ્ટ્રિય કાયદો
internship	પ્રશિક્ષણ
interpolation	પાઠ
interpretation	અર્થઘટન
interrogate	પૂછપરછ
interrupt	ખલેલ
interruption	અવરોધ, ખલેલ
inter se	અંદરોઅંદર, પરસ્પર, એકબીજાને
intervene	વચ્ચે આવવું, વિરોધ કરવો
intervention	વચ્ચે પડવું
interview	મુલાકાત, સમાલાપ
interviewee	સમાલાપ આપનાર
interviewer	મુલાકાત લેનાર, સમાલાપ કર્તા
intimate	સંકેત, ઇંગિત
intimation	સૂચન, સંકેત
intimidation	બીવડાવવું, ધમકાવવું, ડરાવવું

intolerance	असहिष्णुता, असह
intoxication	केङ्क, नशी, आवेश
intricacy	मुश्केल, अधरुं, इट
intricate	मुश्केल
introduce	परिचय कराववो, ओणभ कराववी, शरुआत करवी
introduction	परिचय, ओणभ, प्रस्तावना
invalid	अमान्य, अस्वीकृत
invalidity	अमान्य, अयोग्य
invariably	अपवाद रहित, सदैव
investigation	शोध, तपास, पूछपरछ
investment	रोकाण
invitation	निमंत्रण, आमंत्रण
involuntary	अनिच्छाये
involved	संकलावुं
ipso facto	भुए, पोते, स्वयं, जाते
ipso jure	कायदो
irrational	अताकिंक, विवेकहीन
irrecoverable	इरीथी प्राप्य न थछ शके तेवुं
irregular	अनियमित
irrelevant	असंगत, अताकिंक
irresponsible	बेजवाबदार
irrevocable	मोकलवुं, आपवुं
issue	मोकलवुं, आपवुं
issue order	निर्गम हूकम
issue price	निर्गम किंमत
item	वस्तु, चीज

J

job	નોકરી, કાર્ય, જવાબદારી
job description	કાર્ય વિવરણ
job evaluation	કાર્ય-મૂલ્યાંકન, કાર્ય-કિંમત
job freeze	ભરતીકાર્ય બંધ કરવું
job hunting	નોકરીની શોધ
jobless	બેરોજગાર
job-oriented	રોજગારકેન્દ્રી
job rotation	કાર્યાનુક્રમ
job satisfaction	કાર્ય-સંતોષ
job security	કાર્ય-સુરક્ષા
job specification	કાર્ય નિર્દેશ, કામ વિશેષતા
job study	કાર્યાભ્યાસ, કાર્યશિક્ષણ
job work	નોકરી-કામ, કાર્યવિશેષ
join	નોકરીમાં જોડાવું, કામ સ્વીકારવું
joining date	નોકરીની તારીખ
joining pay	કાર્યભાર વેતન
joining period	કાર્યભાર સમય
joining report	કાર્ય સ્વીકાર પત્ર
joining time	કાર્યભાર સમય, નોકરી/સેવામાં જોડાવાનો સમય
joint	જોડાવું, સંયુક્ત
joint account	સંયુક્ત ખાતું
joint cadre	સંયુક્ત સંઘર્ષ
joint committee	સંયુક્ત સમિતિ
joint consultative committee	સંયુક્ત ચર્ચા સમિતિ/ સંયુક્ત વિમર્શ સમિતિ
joint family	સંયુક્ત પરિવાર, સંયુક્ત કુટુંબ, અવિભક્ત પરિવાર

jointly	સંયુક્ત રીતે
jointly and severally	સંયુક્ત અને વિભક્ત, અલગ રૂપે
joint ownership	સંયુક્ત માલિકી
joint responsibility	સંયુક્ત જવાબદારી
joint venture	સંયુક્ત ઉદ્યમ
journal	પત્રિકા, નોંધપોથી, મુખપત્ર
journalist	પત્રકાર, સંવાદદાતા, ખબરપત્રી
judgement	નિર્ણય, ન્યાય કરવો, યોગ્ય કરવું
judicial	ન્યાયિક, અદાલતી
judicial custody	ન્યાયિક કબજામાં
judicial enquiry	અદાલતી તપાસ
judicial notice	ન્યાયિક આદેશ
judicial power	ન્યાયાલયની સત્તા
judicial service	ન્યાયિક સેવા
judiciary	ન્યાયપાલિકા, ન્યાયાલય
judicious	ન્યાય સમ્મત
junior administrative grade	કનિષ્ઠ પ્રશાસનિક સ્તર
junior clerk	કનિષ્ઠ કારકૂન
junior in rank	હોદ્દાની દૃષ્ટિએ નીચું પદ
juniority	કનિષ્ઠતા
junior most	કનિષ્ઠતમ કર્મચારી
junior scale	કનિષ્ઠ વેતનમાન
jurisdiction	કાર્યક્ષેત્ર, અધિકારક્ષેત્ર
just	યોગ્ય, લાયક
justice	ન્યાય, ન્યાયમૂર્તિ, ન્યાયાધીશ
justiciable	ન્યાયિક, ન્યાયને લાયક
justify	નિવેદન કરવું, અપીલ કરવી

K

key	આધારભૂત, મુખ્ય, ચાવીરૂપ
keynote address	જવાબદારીપૂર્ણ વ્યાખ્યાન
kick back	પાછળ ધકેલવું, પદચલિત કરવું
kin	સ્વજન
kith and kin	નજીકના સગા, નજીકના સંબંધી
know-how	મૂળભૂત જાણકારી, પાયાની સમજ
knowledgeable	જ્ઞાન, જાણકારી

L

labour	શ્રમ, શ્રમિક, કામદાર, કાર્યકર્તા
labour charges	મજૂરી
labour contract	મજૂરીના કરાર
labour court	મજૂર-અદાલત, મજૂર ન્યાયાલય
labour dispute	શ્રમ વિવાદ
labour force	શ્રમ શક્તિ, મજૂર શક્તિ
labour laws	મજૂર કાયદા
labour room	પ્રસૂતિ કક્ષ
labour union	મજૂર સંગઠન
labour welfare	મજૂર કલ્યાણ
land aquisition	જમીનસંપાદન
land mark	ઓળખાણચિહ્ન
land records	જમીન નોંધણી, દસ્તાવેજ
land reforms	જમીન સુધારણા

land revenue	જમીન મહેસુલ
land settlement	જમીન બંદોબસ્ત, જમીન ફાળવણી
land tenure	પટ્ટેદારી
land use certificate	જમીન ઉપયોગનું પ્રમાણપત્ર, જમીન વપરાશ પ્રમાણપત્ર
Lapse	ભૂલ,ઓગળી જવું
large scale	મોટા પાયા પર
last date	અંતિમ તારીખ
lasting	સ્થાયી
lastly	છેલ્લું, અંતિમ, આખરી
last payment	છેલ્લું ભરણું
late	મોડું, સ્વર્ગીય,અવસાન પામેલ
late attendance statement	ગેરહાજરીનું પત્રક, ગેરહાજરીની નોંધ
late duty	અધિસમય ફરજ
late payment	મોડું ચૂકવણું
latest	નવીનતમ, અદ્યતન, આધુનિક
laudable	પ્રશંસનીય, વખાણવાલાયક
launch	પ્રારંભ કરવો
law	કાનૂન, કાયદો, વિધિ
law and order	કાયદો અને વ્યવસ્થા
law breaker	કાયદાભંગ કરનાર
law court (=court of law)	ન્યાયાલય
lawsuit	વાદ
lawyer	વકીલ, અધિવક્તા
layoff	હડતાલ, કામબંધ
layout	નકશો
leader	નેતા, નાયક, પ્રમુખ, અગ્રણી
leadership quality	નેતૃત્વક્ષમતા
leaflet	પત્રક, ચિઠ્ઠી

leak	મુલ્લું કરવું, ગળતર, ઉઘાડું પાડવું
leap year	અધિવર્ષ
learning	શીખવું, ભણવું
lease	પક્ષ ઉપર લેવું-દેવું
leased accommodation	પક્ષ પર મકાન
leasehold	પક્ષધારક
leaseholder	પટ્ટેદાર
leasing	પટ્ટેપર આપવું
leave	રજા, અનુમતિ, છોડવું
leave encashment	રજારોકડ
leave salary	રજાના સમયનું વેતન
leave vacancy	રજા સબબની ખાલી જગ્યા
leave without pay	વગર વેતનની રજા
leave with pay	સવેતન રજા
lecture hall	વ્યાખ્યાન કક્ષ, પ્રવચન ખંડ
ledger	ખાતાવહી
ledger balance	ખાતામાંનું પુરાંત
legacy	વારસો
legal	કાયદેસર
legality	કાયદેસરતા
legalization	કાનૂનીકરણ
legally	કાયદાનુસાર
legal practice	વકીલાત
legatee	વસિયતનામાનો ધારક
legible	સુવાચ્ય
legislative	કાયદો ઘડવામા નિષ્ણાત
legislative business	કાયદો ઘડવાનું કાર્ય
legislature	ધારાસભા
legitimacy	કાયદેસરતા, ઔચિત્યપૂર્ણતા

legitimate	ન્યાયસંગત
leisure	કુરસદ, નવરાશ, અવકાશ
lenicncy	ઉદારતા
lessee	પટ્ટેદાર
letter	પત્ર
letter pad	પત્ર-પેડ
levy	વસૂલ કરવું
liability	ઉત્તરદાયિત્વ, જવાબદારી
liable	ઉત્તરદાયી, જવાબદાર
liaison	સંબંધ
library	પુસ્તકાલય, ગ્રંથાલય
licence	અનુમતિ
licence holder	અનુમતિધારક
licensed	અનુમતિવાળું
licensee	અનુમતિધારક
lien	પુનર્ગૃહણાધિકાર
life certificate	જીવન પ્રમાણપત્ર
Limit	મર્યાદા, સીમા
Limitation	હદ, પરિસીમા
limited	મર્યાદિત
limited concern	મર્યાદિત નિસબત
limited liability	મર્યાદિત દાયિત્વ
limited tender	મર્યાદિત નિવિદા
link	શુંખલા, સાંકળ, કડી
linked	સંલગ્ન, સંબંધ
linked file	સંલગ્ન ફાઈલ
link language	સંપર્ક ભાષા
liquidated damages	પરિનિર્ધારિત નુકસાની
liquidation	દીવાળું

liquidator	દીવાળીયો
list	સૂચિ, યાદી
list of business	કામની યાદી
literate	શિક્ષિત
litigant	મુકદ્દમા લડનાર
litigation	મુકદ્દમાબાજી, ખટલાબાજી
livery allowance	વર્દી ભથ્થું
livestock	પશુધન
living standard	જીવનસ્તર
living wage	નિર્વાહ વેતન
loading	અતિરિક્ત પ્રભાર, દાઘિત્વ સોંપવું
loan	દેવું, ઋણ, કરજ
loaner	લેણદાર
loaning department	કર આપનાર વિભાગ
lobby	સમૂહ, જૂથવિશેષ
lobbying	સમર્થન મેળવવું, સમર્થન અભિયાન
lock in period	પરિબંધન સીમા
lock out	તાળાબંધી
locus standi	'મને સાંભળો' એવો અધિકાર
lodging	આવાસ
log book	કાર્ય નોંધપોથી
logic	તર્કવિજ્ઞાન
logo	પ્રતીક, ચિહ્ન, નિશાન
long distance call	દૂરસ્થ કોલ
long hand	હસ્તલેખન
lot	ઘણું, બહુ
lower	નિમ્નતર
lowest rate	ન્યૂનતમ દર
low grade	નિમ્ન શ્રેણી

loyal	વફાદાર, નિષ્ઠાવાન
lump sum	આશરે
lumpsum grant	અનુમાનિત અનુદાન

M

machinery	તંત્ર, વ્યવસ્થા
machinery of government	શાસન વ્યવસ્થા
magazine	સામયિક
mailing list	ટપાલ સૂચિ
maintain	જાળવવું
maintenance	જાળવવું
major	મુખ્ય, ભૂમિદાનનો એક હોદ્દો, પુખ્તવયનું
majority	બહુમતિ
major works	મોટા ગજાના કામો
make up	સરખું કરવું, તૈયાર કરવું
maladjustment	કુ-સંયોજન
maladministration	કુ-પ્રશાસન
malafide	દુર્ભાવના, સ્થાપિત હિત
malice	દ્વેષ, મત્સર
malpractice	દુરાચાર
maltreatment	દુર્વ્યવહાર
management	પ્રબંધન, વ્યવસ્થાપન
manager	પ્રબંધક, વ્યવસ્થાપક
mandate	અધિદેશ, આજ્ઞા
mandatory	અનિવાર્ય, ફરજિયાત
mandays	શ્રમદિન

manhours	માનવ કલાકો
manifesto	ઘોષણા પત્ર, ઢંઢેરો
manipulation	હસ્તકૌશલ, જોડતોડ
manoeuvre	દાવપેચ
manpower	જનશક્તિ
man-to-man ranking	વ્યક્તિગત શ્રેણીકરણ
manual	આકરગ્રંથ
manual labour	માનવશ્રમ
manufacture	નિર્માણ, ઉત્પાદન, બનાવટ
manufacturer	નિર્માતા, ઉત્પાદક
manuscript	હસ્તપ્રત
map	નકશો, માનચિત્ર
margin	હાંસિયો, ઉપાંત
marginal	હાંસિયાગત
marital status	વૈવાહિક સ્થિતિ
marketing	બજારને લગતું, વિપણન
marketing economy	બજારની અર્થ વ્યવસ્થા
mark	ચિહ્ન, નિશાન
marksheet	ગુણપત્રક
marks obtained	પ્રાપ્ત ગુણ
mass	જનસમૂહ
mass communication	જનસંચાર
mass consumption	વ્યાપક ઉપભોગ
mass immunization	વ્યાપક પ્રતિરક્ષણ
mass media	જનસંચાર માધ્યમ
mass production	જથ્થાબંધ ઉત્પાદક
master file	મુખ્ય ફાઈલ
master of ceremonies	સંચાલક, ઉદ્ઘોષક
master plan	મહાયોજના

matching grant	અનુરૂપ અનુદાન
material	સામગ્રી
maternity	માતૃત્વ, પ્રસૂતિ
maternity leave	પ્રસૂતિની રજા
matriculate	મેટ્રિક ઉત્તીર્ણ
matrimonial	વૈવાહિક
mature	પરિપક્વ, પ્રૌઢ
maturity date	પરિપક્વતા તારીખ
maximum	મહત્તમ
means	સાધન, તારણ
measure	માપ, પગલાં, કાર્યવાહી
measurement	માપ, પગલાં લેવા, કાર્યવાહી કરવી
measures	ઉપાય, પગલાં
mechanic	મિસ્ત્રી
mechanical	યાંત્રિક
mechanism	ક્રિયાવિધિ
media	માધ્યમ
mediate	મધ્યસ્થતા કરવી
medical	ચિકિત્સકીય
medical benefit	ચિકિત્સા હિતલાભ
medical examination	સ્વાસ્થ્ય પરીક્ષા
medico-legal	ચિકિત્સા વિધિક
medium	માધ્યમ
meeting in camera	બંધ બારણે બેઠક
member	સદસ્ય, સભ્ય, સભાસદ
memo	‘મેમોરેન્ડમ’નું સંક્ષિપ્ત, ચેતવણી
memorial	સ્મારક, સ્મૃતિપરક
mental ability	માનસિક ક્ષમતા
menu	વાનગી સૂચિ

merger	એકીકરણ
merit	ગુણ, યોગ્યતા
merit list	યોગ્યતા ક્રમસૂચિ
meritorious	પ્રશંસનીય, સરાહનીય, ગુણવત્તાયુક્ત
merits	ગુણ, ગુણવત્તા
merit scholarship	યોગ્યતા છાત્રવૃત્તિ
message	સંદેશ, સંદેશો
method	પદ્ધતિ
methodology	પદ્ધતિશાસ્ત્ર
metropolitan area	મહાનગર વિસ્તાર
middle income group	મધ્ય આય વર્ગ
middleman	મધ્યમ વર્ગ
midwifery	પ્રસૂતિવિદ્યા
migrant	સ્થળાંતર
mileage	અંતર
militancy	બળવો
millennium	સહસ્રાબ્દી
miniature	નાનું, લઘુ
minimum	ન્યૂનતમ, લઘુતમ
mining	ખનન, ખાણ કામ
ministerial	મંત્રાલય સંબંધી
ministry	મંત્રાલય
minor	સગીરવયનું
minority	લઘુમતિ
minor works	લઘુ નિર્માણ કાર્ય
minutes	ટિપ્પણ, અહેવાલ, કાર્યવૃત્ત
misappropriation	ઉચાપત
misbehaviour	દુર્વ્યવહાર, ખરાબ વ્યવહાર

miscarriage of justice	ન્યાયની કસુવાવડ (કાયદાના ક્ષેત્રે પ્રચલિત વાક્યપ્રયોગ)
miscellaneous	વિવિધ, પ્રકીર્ણ
mischiev	ઉત્પાત, તોફાન
misclassification	ખોટું વર્ગીકરણ
misconduct	ગેરવર્તણૂક
mislead	ખોટા માર્ગે દોરવું
mismanagement	કુપ્રબંધન, અવ્યવસ્થા
misrepresentation	ખોટું અર્થઘટન
misstatement of facts	તથ્યોની ખોટી સૂચના
misunderstanding	ગેરસમજણ
misuse	દુરુપયોગ
mixed economy	મિશ્રિત અર્થવ્યવસ્થા
mob	ટોળું, ભીડ
mobile	હરતુંફરતું
mobility	ગતિશીલતા
mode	ઢંગ, રીતિ
model	આદર્શ
moderator	મર્યાદક
modification	સંશોધન, નવીનીકરણ
modus operandi	કાર્યપ્રણાલિ
monetary grant	અનુદાન
money	નાણાં
monitor	નિરીક્ષક
monogamy	એક વિવાહ પ્રથા
monogram	મુદ્રા
monopoly	ઈજારો, એકાધિકાર
monotony	એકતાનતા, એકરસતા
monthly tour diary	માસિક પ્રવાસ ડાયરી

month to month	પ્રતિમાસ
moral	નૈતિક
morale	મનોબળ
moral turpitude	નૈતિક અધમતા
moratorium	કરજ કે નાણાંની ભરપાઈ મોઝૂક રાખવાની મંજૂરી
mortality	મૃત્યુદર
mortgage	ગીરવે રાખવું
most confidential	અતિ ગોપનીય, ખાનગી
mother tongue	માતૃભાષા
motion	પ્રસ્તાવ, ગતિ
motion study	પ્રસ્તાવનો અભ્યાસ
motivation	પ્રેરણા
motive	ઉદ્દેશ્ય, હેતુ
motto	મુદ્રા લેખ
mouthpiece	પ્રવક્તા (પક્ષ), મુખપત્ર
movable	જંગમ
move	પ્રસ્તાવિત કરવું, ચાલવું
movement	આંદોલન, સંચાલન, ગતિવિધિ
multifarious (duties)	બહુવિધ ફરજો
multipurpose	બહુ-હેતુક
municipal tax	નગરપાલિકા કર
museum	સંગ્રહાલય
muster roll	હાજરી પત્રક
mutation	પરિવર્તન, ફેરફાર
mutatis mutandis	જરૂરી ફેરફારો સાથે
mutual understanding	પારસ્પરિક સમજણ

N

name card	નામ કાર્ડ
narcotic	નશાને લગતું
narrative apporaisal	વિવરણાત્મક મૂલ્યાંકન
narrator	કથક, સૂત્રધાર, કહેનાર
nation	રાષ્ટ્ર, દેશ
national	રાષ્ટ્રીય
nationalism	રાષ્ટ્રવાદ
nationality	રાષ્ટ્રીયતા
nationalization	રાષ્ટ્રીયકરણ
national language	રાષ્ટ્રભાષા
national savings certificate	રાષ્ટ્રીય બચત પ્રમાણપત્ર
native	મૂળ નિવાસી, વતની, દેશી, સ્થાનિક, અધિ નિવાસી
natural	નૈસર્ગિક, પ્રાકૃતિક
naturalization	પ્રાકૃતિકીકરણ
naval force	નૌકા દળ
navigable	દોરી શકાય તેવું
navigation	દોરવણી, દિશાસૂચન
nayes	ઇનકાર કરનાર પક્ષ, નકારનાર પક્ષ
necessary action	જરૂરી કાર્યવાહી, જરૂરી પગલાં
needful	આવશ્યક, જરૂરી
negative	નકારાત્મક
neglect	ઉપેક્ષિત
negligence	ઉપેક્ષા
negligible	નગણ્ય
negotiability	સમજૂતીક્ષમ/વાટાઘાટક્ષમ
negotiable instrument	સમજૂતી કાયદો

negotiation	વાટાઘાટ
negotiator	મધ્યસ્થી
nepotism	સગાંવાદ
net	શુદ્ધ, જાળ, ચોખ્ખું, સાફ
net investment	ચોક્કસ રોકાણ
neutral	તટસ્થ
news	સમાચાર
newsletter	સમાચારપત્ર
newspaper	અખબાર, સમાચાર પત્ર
news reader	સમાચાર વાચક
next of kin	નિકટતમ સંબંધી
night duty	રાત્રિ ફરજ
nil report	શૂન્ય અહેવાલ
no admission	પ્રવેશ નિષેધ
no demand certificate	‘અશેષ’ પ્રમાણપત્ર
nomenclature	નામાવલી
nominal cost	નામમાત્રની કિંમત
nominal value	અંકિત મૂલ્ય
nominate	નામાંકન કરવું, નામિત કરવું
nomination	નામાંકન, મનોનયન
nominee	નામિત, મનોનીત
non-age	અવયસ્કતા
non-contributory	ભાગ-અંશદાન ના આપેલ હોય તેવું
non-essential	બિનજરૂરી, અનાવશ્યક
non-gazetted	અરાજપત્રિત
non-interest bearing	વ્યાજરહિત
non-judicial	ન્યાયિક સિવાયની
non-ministrial	મંત્રાલયને લાગુ નહીં પડતું
non-negotiable	વાટાઘાટશૂન્ય

non-official	બિન સરકારી
non-payment	બિનચૂકવણી
non-payment certificate	બિન અદાચગી પ્રમાણપત્ર
non-practising allowance	પ્રેક્ટીસ સંબંધી ભથ્થું
non-recurring expenditure	અનાવર્તક ખર્ચ
non-refundable	અપ્રતિદેય, પાછું ના મળે તેવું
non-statutory	ગેરકાયદેસર
non-taxable income	બિન કરપાત્ર આવક
non-technical post	બિન ટેકનિકી પદ
non-traditional	બિનપરંપરાગત
non-verbal communication	શબ્દહીન સંચાર
no objection certificate	ના - વાંધા પ્રમાણપત્ર
no profit, no loss	નહીં નફો - નહીં ખોટ
norm	ધોરણ, પ્રતિમાન
normal	સામાન્ય
no smoking	ધૂમ્રપાન નિષેધ
notable	ઉલ્લેખનીય, પ્રખ્યાત, વિખ્યાત
not applicable (N/A)	લાગુ નહીં
not available (N/A)	અનુપલબ્ધ
note	ટિપ્પણી, નોંધ
notice	સૂચના
noticeable	ઉલ્લેખનીય
notification	અધિસૂચના
notified area	અધિસૂચિત ક્ષેત્ર
noting and drafting	ટિપ્પણ અને પ્રરૂપણ
notional pay	કલ્પિત વેતન
not negotiable	વાટાઘાટ માટે તૈયાર ન હોય તેવું
not negotiable instrument	વાટાઘાટશૂન્ય ઉપકરણ
nucleus	કેન્દ્ર બિંદુ

null	રદ, બાતલ
null and void	રદબાતલ
number	સંખ્યા
numbering	સંખ્યાંકન
numeral	સંખ્યાંક

O

oath	શપથ, સોગંદ
oath of allegiance	નિષ્ઠા - શપથ
oath of office	પદ શપથ
obedience	આજ્ઞાપાલન
obituary	નિધનસૂચન
object	વસ્તુ, વિરોધ કરવો
objection	વિરોધ
objective	વસ્તુ નિષ્ઠ
objects and reasons	ઉદ્દેશ્ય અને કારણો
obligatory	ઉપકારક
obscene	અશ્લિલ
obscene gesture	અશ્લીલ હાવભાવ
observer	નિરીક્ષક
obsolete	અપ્રચલિત
obstruction	મુશ્કેલી, હરકત
obvious	સુસ્પષ્ટ,સ્વાભાવિક
occasional	પ્રાસંગિક,પ્રસંગોપાત
occupancy	દાખલ, રોકાણ હોડ
occupant	દાખલકાર

occupation	વ્યવસાય
occupy	ઘેરો ધાલવો, દખલ કરવી, રોકવું
octroi duty	જકાત
off day	રજાનો દિવસ
off duty	ફરજોપરાંત
offensive	આક્રમક
offer	પ્રસ્તાવ
offer of appointment	નિયુક્તિ પ્રસ્તાવ
office	કાર્યાલય, દફતર, કચેરી
office of profit	લાભનું પદ
official	આધિકારિક
officialdom	અધિકારી વર્ગ
official duty	આધિકારીક કર્તવ્ય
officialese	કાર્યાલય ભાષા
official language	રાજભાષા
officially	સરકારી રીતે
official report	સરકારી રિપોર્ટ
official version	સરકારી કથન
officialing	કામચલાઉ
“off the job” training	કાર્યાન્તર પ્રશિક્ષણ
off the record	‘રેકર્ડ’ની બહાર
okay (O.K.; okey)	સમર્થન
ombudsman	લોકપાલ
on account grant	લેખાગત અનુદાન
on demand	માગવાથી
on duty	ડ્યુટી પર
one sided	એકપક્ષીય
on line	લાઈન પર
on-special duty	વિશેષ કર્તા અધિકારી

on the job training	કાર્યપરક પ્રશિક્ષણ
onus	દાવિત્વ, ભાર
open day	કાર્યદિવસ
open system	મુખ્ય વ્યવસ્થા
opening	ઉદ્ઘાટન, પ્રારંભ, આરંભ, અવસર
opening balance	ખુલતી સિલક
opening hours	કાર્ય સમય, કાર્યના કલાકો
open learning	મુક્ત શિક્ષણ
open letter	ખુલ્લો પત્ર
open university	મુક્ત વિશ્વવિદ્યાલય
operating cost	પ્રચલન ખર્ચ, સંચાલન ખર્ચ
operating staff	સંચાલક સ્ટાફ
operation	શલ્યચિકિત્સા, પરિચાલન
operative	પરિચાલક, પ્રવર્તનશીલ
opinion	અભિપ્રાય, મત
opposition	વિપક્ષ, પ્રતિપક્ષ
option	વિકલ્પ
oral	મૌખિક, વાચિક
order	આદેશ, હુકમ
order cheque	આદેશ ચેક
order of reservation	અનામત ક્રમ
ordinance	પરિપત્ર
organization	સંગઠન, આયોજન
organization chart	સંગઠન ચાર્ટ
organizer	આયોજક, સંગઠનકાર
oriented	અભિમુખ
original	અસલ
original department	અસલ વિભાગ, મૂળ વિભાગ
original sale deed	અસલ વેચાણ દસ્તાવેજ

ostensible owner	હયાત માલિક
outbreak	અચાનક આરંભ, વિદોહ, ભડકવું
outfit allowance	ગણવેશ ભથ્થું
outgoing member	વિદાય લેતા સભ્ય, નિર્ગમિત સભ્ય
outgoing file	જાવક ફાઈલ
outlay	વધારાનો ખર્ચ
outlet	નિર્ગમ, વેચાણ કેન્દ્ર
outline	રૂપરેખા, પ્રારૂપ
outlook	દૃષ્ટિકોણ, દૃષ્ટિબિંદુ
out of court	ન્યાયાલય બાહ્ય
out of date	કાલબાહ્ય, વાસી, જૂનું
out of order	અવ્યવસ્થિત, અકાર્યક્ષમ, અપ્રચલિત
out of print	અપ્રાપ્ય, અનુપલબ્ધ
out of turn	વારા વિના, અ-ક્રમિક
out of turn allotment	વારા વિના ફાળવણી
outpost	સીમા થાણું, સીમા ચોકી
output	ઉત્પાદ, નિર્ગત, પરિણામ
outright purchase	એકસાથ ખરીદી
outsource	બાહ્ય સ્રોત
outstanding	ઉત્કૃષ્ટ, બાકી
over age	અધિક આયુ
overall	સમગ્રપણે
overall deficit	સમગ્ર ખાધ
overall billing	વધારાનું બિલ, સમગ્ર બિલ
overcharge	અધિક પ્રભાર
overdue	અતિદેય
overestimate	અતિ અનુમાન
overhead charge	ઉપરનો ખર્ચ
overlapping	અમુક ભાગ ઢાંકવો કે આચ્છાદિત કરવો

overriding priority	अधिक प्राथमिकता
over-rule	पलटावजुं
oversight	यूक, क्षति, भूल
overtime pay	वधाराजुं वेतन, समयाधिकजुं यूकवशुं
overvaluation	अतिमूल्यन
ownership	मातिकी, स्वामीत्व

P

package	पेकेज, संपुट
package deal	संपुट सोदो, पेकेज सोदो
packing and marking	पेक करीने चिह्ने लगाववा
packing list	पेकिंग सूचि
pact	समाधान
paid	यूकते, सवेतन
paid up capital	यूकवेली मूडी
pamphlet	पुस्तिका, पेम्फ्लेट
panel	नामिका, नामसूचि, पेनल
paper	कागज, प्रश्नपत्र, समाचारपत्र, अभिचार, दैनिक
para	परिच्छेद
paramount	परमोच्च, परम
parent	मातापिता, मूल, असल
parental	पैतृक
parent office	मूल कार्यालय, असल विभाग
par excellence	सर्वोत्कृष्ट
pari passu	समान गतिशी, समरूप
parity	समानता

parliament	સંસદ, લોકસભા
part	હિસ્સો, ભાગ, અંશ, ખંડ
part file	આંશિકફાઈલ
partial	આંશિક, પક્ષપાતપૂર્ણ
participate	ભાગ લેવો, હિસ્સેદારી કરવી
particular	વિશેષ, ખાસ, સવિશેષ
particulars	વિગતો, વિવરણ
partition	વિભાજન, ભાગલા
partner	ભાગીદાર, હિસ્સેદારી
partnership deed	ભાગીદારી દસ્તાવેજ
part payment	આંશિક ચૂકવણી
part-time	ખંડ સમય, અંશકાલિક
party	પક્ષ, પક્ષકાર, દાવત, સ્નેહભોજન
par value	સમમૂલ્ય
pass	પસાર, ઉત્તીર્ણ, મંજૂર, ઘાટ(પર્વતનો)
passage	ગલી, ગલિયાડું, યાત્રા, પ્રવાસ, પરિચ્છેદ
password	સંકેતશબ્દ, પાસવર્ડ
patent	એકસ્થ, પેટન્ટ, સર્વાધિકાર, સુરક્ષિત હકકવાળું, સનદ
patron	ગ્રાહક, સંરક્ષણ
pay	વેતન, ચૂકવણું, પગાર
pay bill	વેતન બિલ, પગાર બિલ
pay certificate	વેતન પ્રમાણપત્ર, પગાર પ્રમાણપત્ર
pay day	વેતન દિવસ, પગાર દિવસ
payee	મેળવનાર, પ્રાપ્ત કરનાર
payer	ચૂકવનાર
payment	ચૂકવણું
pay off	ચૂકતે કરવું
pay order	ચૂકવણાનો હુકમ, ચૂકવણાનો આદેશ
pay roll	પગારપત્રક

pay scale	વેતનમાન, પગારધોરણ
pecuniary	ધનવિષયક, મૂડીવિષયક
penal	દંડવિષયક કાર્યવાહી
penal code	દંડ સંહિતા
penal interest	દંડ સ્વરૂપ વ્યાજ
penalize	દંડિત કરવું
penalty	દંડ
pending	લાંબિત, અનિર્ણિત, અટકાવેલું, બાકી, અધૂરું
pen down strike	કલમ મુકો હડતાલ
pension	પેન્શન
pensionable	પેન્શનયોગ્ય
pensioner	પેન્શનભોગી
pension scheme	પેન્શન યોજના
per annum	પ્રતિવર્ષ, વાર્ષિક
per bearer	વાહક દ્વારા
per capita (=per head)	પ્રતિવ્યક્તિ, વ્યક્તિદીઠ
percent	ટકા
perennial	ચિરસ્થાયી, કાયમી
preferential purchase	અધિમાની ખરીદી, પસંદગીનુસાર ખરીદી
perform	પાલન કરવું, પ્રસ્તુત કરવું, નિષ્પાદિત કરવું
performance	પ્રસ્તુતિ, પ્રસ્તુતિકરણ
period	સમય, સમયગાળો, તાસ, અવધિ
periodical	સામાયિકી, સામયિક, સમયેસમયે
period under review	સમીક્ષાધીન સમયગાળો
perjury	ખોટા પુરાવા, ઉપજાવી કાઢેલા પુરાવા
perks	ભથ્થું, આત્મશ્રદ્ધા
permanent	સ્થાયી, કાયમી, સદૈવ
per mensem	માસિક, પ્રતિમાસ
permissible	અનુમતિપરક, મંજૂરીક્ષમ

permission	અનુમતિ, મંજૂરી
permit	પરમિટ, મંજૂરી, અનુમતિ
permitted	અનુમતિપ્રાપ્ત, મંજૂર
perpetual	શાશ્વત, સદૈવ, નિરંતર
perpetuity	ચિરકાળ, શાશ્વતકાળ
perquisites (=perks)	See perks
personal	વ્યક્તિગત, વૈયક્તિક
personal assets	વ્યક્તિગત સંપત્તિ
personal bond	વ્યક્તિગત બોન્ડ, જાતમુચરકા
Personality	વ્યક્તિત્વ
persona non grata	પ્રતિબંધિત વ્યક્તિ
personnel	કર્મી, કર્મચારી
personnel policy	કાર્મિક નીતિ
perspective	પરિપ્રેક્ષ્ય
persuasion	અનુનય, સમજાવટ
pertinent	પ્રાસંગિક, સુસંગત
perusal	અવલોકન
petition	અરજી, યાચિકા
petitioner	અરજદાર
phase	તબક્કો, ચરણ
photograph	તસવીર, ફોટો, છબિ
photostat	ફોટોસ્ટેટ
physical checking	પ્રત્યક્ષ તપાસ, ભૌતિક ચકાસણી
physical defect	શારીરિક ખામી, શારીરિક ખોડખાંપણ
physical education	શારીરિક શિક્ષણ
physically handicapped	વિકલાંગ, અપંગ
physical verification	પ્રત્યક્ષ ચકાસણી, ભૌતિક સત્યાપન
piecemeal	ટુકડાઓમાં, ખંડખંડ
piece rate	આંશિક વેરો કે કર

pilgrim	તીર્થયાત્રી, જાત્રાળુ
pilot programme	મુખ્ય કાર્યક્રમ
PIN (postal index number)	પીન કોડ નંબર
placement service	નોકરી અપાવતી સેવા
place of birth	જન્મસ્થળ, જન્મસ્થાન
place of work	કાર્યસ્થળ, કામની જગ્યા
plaintiff	વાદી, પક્ષકાર
plan	યોજના, આયોજના
planning	આયોજન
plant	સંયંત્ર
player	વાદક, ખેલાડી, રમતવીર
plea	તર્ક, દલીલ
Pleader	વકીલ, ધારાશાસ્ત્રી
plebiscite	જનમત, લોકમત
pledge	પ્રતિજ્ઞા કરવી
plenary session	પૂર્ણ બેઠક, પૂર્ણ અધિવેશન
plenipotentiary	પૂર્ણ અધિકારી
plinth area	પાયાનું ક્ષેત્રફળ, બુનિયાદી વિસ્તાર
policy	નીતિ, વીમાની પોલિસી
political activity	રાજકીય પ્રવૃત્તિ, રાજનૈતિક ગતિવિધિ
poll	મતદાન, ચૂંટણી
pollution	પ્રદૂષણ
political	રાજકીય, રાજનૈતિક
pool	પૂલ, સેતુ
portfolio (of a minister)	વિભાગ, ખાતુ, મંત્રાલય
position	સ્થાન, પદ, સ્થિતિ
positive	સકારાત્મક, હકારાત્મક
post	પદ, થાંભલો, કેન્દ્ર, ચોકી, હોદ્દો
post-dated	ઉત્તર દીનાંકિત

post-facto sanction	કાર્યોત્તર મંજૂરી
post-graduate	અનુસ્નાતક
posthumous	મરણોત્તર, મરણોપરાંત
posting	તૈનાતી
post mortem examination	શબપરીક્ષા
postpone	સ્થગિત, મૂલતવી રાખવું
postscript (P.S.)	પુનઃ, ફરીવાર
power	શક્તિ, ઊર્જા, અધિકાર
power of attorney	કુલમુખત્યારનામું
practicable	વ્યવહાર
practice	વ્યવહાર, પદ્ધતિ, પ્રથા
pre-audit	પૂર્વ-લેખપરીક્ષા
precaution	સાવચેતી, ગમચેતી
precedent	ઉદાહરણ, દાખલો, દૃષ્ટાંત
precis	સારલેખન, સારાંશ
precise	યથાવત્, યથાતથ
preclude	રોકી પડવું, સ્થગિત કરવું
preconception	પૂર્વ સંકલ્પના, પૂર્વ સંકલ્પના, પૂર્વવિભાવના
predecessor	પૂર્વવર્તી
predominant	મુખ્ય, પ્રબળ, જોરાવર
preface	પ્રસ્તાવના, આમુખ, ઉપોદ્ધાત
prefer	પસંદ કરવું
prejudice	પૂર્વગ્રહ
preliminary	પ્રાથમિક
premature	સમયપૂર્વ, કાચું, અપરિપક્વ
premises	પરિસર
premium	વધારો, વીમાનું પ્રીમિયમ
prepaid	પૂર્વ ચૂકવણી
prepaid card	પૂર્વચૂકવણી કરેલું કાર્ડ

pre-planned	पूर्वयोजित
prepone	पूर्वित करवुं, आगण (निर्धारित समयथी) करवुं
pre-receipted bill	रसीदवाणुं बिल, रसीदयुक्त बिल
prerogative	परम अधिकार, सर्वोच्य अधिकार
prescribe	लभवुं, सूयववुं, संकेत करवो, निर्धारित करवुं
prescribed	निर्धारित, लभेवुं, सूयवेवुं
prescribed form	निर्धारित आवेदनपत्र
presentation	प्रस्तुति, प्रस्तुतिकरण
preside	अध्यक्षता करवी
president	अध्यक्ष, प्रमुभ, राष्ट्रपति
press	मुद्रणालय, छापणानुं, अभवार, प्रेस, दैनिकपत्र
press copy	अंतिम प्रत, अंतिम वाचना
press gallery	पत्रकार दीर्घा
presumed	प्रकल्पित, कथित, स्वीकार्य, प्रतिष्ठित, मान्य, प्रचलित
presumptive pay	प्रकल्पित वेतन, प्रकल्पित पगार/यूकवणुं
presupposed	पूर्वकल्पित
pretext	बहानुं, कारण, भोट्टे बहानुं
prevail	प्रचलित थवुं, प्रचलित करवुं
prevent	निवारण करवुं, रोकवुं, अटकाववुं
prevention	रोकावुं, निवारण
preventive	निवारण, प्रतिरोधक
price fluctuation (=price movements)	किंमतमां वधारोघटाओ
pricing	मूल्यनिर्धारण
prima facie	प्राथमिक दवे, प्रथम दृष्टिथे
primarily	मुभ्यतः, प्रधानतः, प्राथमिक रीते
primary	प्राथमिक
primary receipt	मूण रसीद, मूण पावती
principal	मुभ्य, आचार्य, प्राचार्य, मालिक, धर्णी

principal debtor	મુખ્ય દેવાદાર, મૂળ દેવાદાર
printer	મુદ્રક, મુદ્રણચંત્ર, છાપચંત્ર
printing	મુદ્રણ, છાપકામ
prior indication	પૂર્વ સંકેત
priority grading	પ્રાથમિકતાની કક્ષા/ કોટિઓ
prison	જેલ, કારાગાર, બંદીઘર
prisoner	કેદી
privacy	એકાંત
private and confidential	ખાનગી અને ગોપનીય
privilege	વિશેષાધિકાર
privilege committee	વિશેષાધિકાર સમિતિ
prize	પુરસ્કાર, ઈનામ
probability	સંભવિતતા
probate	વસિયતનું અધિકૃત પ્રમાણપત્ર
probation	પરખ, પરખાધીન
probationary	પરખાધીન, પરખકાળ
probationer	પરખાધીન, પરખ પરક
probe	તપાસ, તરતપાસ
procedural rules	કાર્યવિધિ, નિયમાવલિ, કાર્યવાહી સંબંધી નિયમો
procedure	પ્રક્રિયા
proceedings	પ્રક્રિયા, કાર્યવાહી
process	પ્રક્રિયા
processing	પ્રક્રિયા, પ્રસંસ્કરણ
procession	શોભાયાત્રા, વરઘોડો
proclaim	ઉદ્ઘોષણ કરવી
proclamation	ઉદ્ઘોષણ
procurement	વસૂલી
product	ઉત્પાદ, ઉપજ, ઉત્પન્ન
production	ઉત્પાદન, નિર્માણ

profession	વ્યવસાય, ધંધો, કામધંધો
professional achievement	વ્યાવસાયિક ઉપલબ્ધિઓ
proficiency certificate	પ્રવીણતા પ્રમાણપત્ર
profile	વ્યક્તિ/બાબતની રૂપરેખા
profit	નફો
programme	કાર્યક્રમ, ક્રમાદેશ
programme schedule	કાર્યક્રમ વિવરણ, કાર્યક્રમ સૂચિ
programming	કાર્યક્રમ આયોજન
progress	પ્રગતિ
progressive	પ્રગતિશીલ, પ્રગતિવાદી
prohibited	પ્રતિબંધિત, નિષેધયુક્ત, નિષિદ્ધ
prohibited area	પ્રતિબંધિત ક્ષેત્ર, પ્રતિબંધિત વિસ્તાર, નિષેધ વિસ્તાર
prohibition	નિષેધ, નશાબંધી, દારૂબંધી, મદ્યનિષેધ
prohibitory order	નિષેધઆજ્ઞા, મનાઈ હુકમ
project	પરિયોજના, પ્રકલ્પ
projection	પ્રક્ષેપ, પ્રક્ષેપણ
prominent	પ્રમુખ, અગ્રગામી, અગ્રદૂત
promise	વચન, વચન આપવું
promissory note (pronote)	વચનપત્ર, રુક્કો, પ્રોમિસરી નોટ
promote	આગળ કરવું, પદોન્નત કરવું
promoter	પ્રવર્તક
promotion	પદોન્નતિ, આગળ કરવું, જાહેરાત કરવી
prompt	તરત, તુરંત, શીઘ્ર, ત્વરિત
promulgate	લાગુ પાડવું, અમલમાં લાવવું
pronounce	સંભળાવવું, નિર્ણય આપવો
pronouncement	નિર્ણય આપવો, ચુકાદો આપવો, ફેસલો આપવો
proof	સબૂત, આધાર, પ્રમાણ, પુરાવો(લેખનનું) પૂરું
proof of despatch	રવાનગીનો પુરાવો

proof reading	પૂકવાચન
propagate	પ્રચાર કરવો
propagation	પ્રચાર
proper	ઉચિત, સમુચિત
property	સંપત્તિ
proposal	દરખાસ્ત, પ્રસ્તાવ
propose	પ્રસ્તાવ મૂકવો, દરખાસ્ત મૂકવી
propound	પ્રતિપાદિત કરવું
proprietary	માલિકીને લગતું, માલિકી સંબંધી
propriety	ઔચિત્ય, ઉચિતતા
pro-rata	યથાનુક્રમ
pro-rata quota	યથાનુક્રમ કોટા
prorogue	સત્રાવસાન, સ્થગિત કરવું
pros and cons	લાભાલાભ, આગળપાછળ, હાનિલાભ
proscribe	અભિનિષિદ્ધ, આગળથી રોકી દેવું
prosecution	અભિયોજન , વાદી પક્ષ
prospectus	વિવરણ પત્ર, વિવરણ પત્રિકા
protempore appointment	કામચલાઉ નિયુક્તિ
protocol	શિષ્ટાચાર
prove	સાબિત કરવું
provided	પરંતુ
provident fund	ભવિષ્યનિધિ
provision	જોગવાઈ, વ્યવસ્થા, શરત
provisional	કામચલાઉ, વચગાળાનું
provisional list	કામચલાઉ યાદી, વચગાળાની સૂચિ
proviso	પરંતુ, પણ
proximity	સામીપ્ય, નૈકટ્ય, નિકટતા
proxy	પરોક્ષી , -ને વતી, -ને બદલે
public	જનતા, પ્રજા, લોકો, જાહેર, સાર્વજનિક, સરકારી

publication	પ્રકાશન
public duty	જાહેર સેવા, સરકારી સેવા
public interest litigation (PIL)	જાહેર હિતની અરજી
publicity	પ્રચાર
publish	પ્રકાશિત કરવું
punctual	સમયનિષ્ઠ
punishment	સજા, દંડ
purchase	ખરીદી, ખરીદ
purely temporary	વિશુદ્ધ કામચલાઉ
purpose	પ્રયોજન
pursue	હાથ પર લેવી, (કામ) ઉપાડવું, પાછળ પડવું
pursuit	કામકાજ, શોધ, સંશોધન
purview	કાર્યક્ષેત્ર, ક્ષેત્ર
put up	રજૂ કરવું, પ્રસ્તુત કરવું
put-up slip	રજૂઆતપરક ચિકી, પ્રસ્તુતિ સંબંધી નોંધ

Q

qualification	યોગ્યતા
qualified candidate	યોગ્ય ઉમેદવાર
qualify	યોગ્યતા પ્રાપ્ત કરવી
qualifying examination	યોગ્યતા પરીક્ષા, યોગ્યતા કસોટી
qualifying test	યોગ્યતા કસોટી
qualitative techniques	ગુણપરક પ્રવિધિ, ગુણલક્ષી ટેકનીક, ગુણપરક પ્રયુક્તિ
quality	ગુણવત્તા

quality control	ગુણવત્તા નિયંત્રણ
quantity	જથ્થો, માત્રા, પરિમાણ, રાશિ
quarantine leave	સંગરોધ રજાઓ, બીમારીથી બચવાની રજા
quarterly	ત્રૈમાસિક
quash	પ્રમાદિત કરવું
quasi	દેખીતું, યથાર્થ રીતે નહિ, 'લગભગ'એવો અર્થ સૂચવનાર ઉપસર્ગ
quasi-permanency	સ્થાયિત્વ, હંમેશા
query	પૂછા, પૂછપરછ, પ્રશ્ન
question	પ્રશ્ન
questionable	સંદિગ્ધ, શંકાસ્પદ, પ્રશ્ન જન્માવે તેવું
question hour	પ્રશ્નકાળ
questionnaire	પ્રશ્નાવલિ
quit	છોડવું, ભાગવું, ત્યજવું
quorum	ગુણપૂર્તિ, કોરમ, અપેક્ષિત સંખ્યા, નિયમાનુસારની સંખ્યા
quota	કોટા, ફાળવણી, ફાળવેલું
quotation	ભાવ ઉદ્ધરણ, દર,
quote	ઉદ્ધૃત કરવું, ટાંકવું, ટપકાવવું, નોંધવું

R

race	પ્રજાતિ, હોડ, પ્રતિસ્પર્ધા, હરીફાઈ
racial discrimination	જાતિગત ભેદભાવ
rack	રેક, છાજલી, અભરાઈ
raid	ઘાડ, છાપો
railway	રેલ્વે, ટ્રેન

raise (pay)	વેતન વધારો
random	ચાંદિચ્છક, અનિયમિત, ઉપલક
random sampling	ચાંદિચ્છક નમૂનો, અનિયમિત પ્રતિયયન
range	પરિસર, હદ, ક્ષમતા
rank	શ્રેણી, પંક્તિ, હોદ્દો
rank and file	જનસાધારણ
ranking	શ્રેણીકરણ
rapid action force (RAF)	ત્વરિત કાર્યવાહી દળ
rare	દુર્લભ, જૂજ, વિરલ
rash	અંધાધુંધ, આડેધડ, ઉતાવળે, ઉડઝૂડ
ratable value	કરયોગ્ય મૂલ્ય, કરપાત્ર કિંમત
rate	ભાવ, દર
rate contract	ભાવ કોન્ટ્રાક્ટ
rate list	દરસૂચિ, ભાવસૂચિ
ratification	સુધારા વધારા
rating	દરનિર્ધારણ, ભાવનિર્ધારણ, કોટિનિર્ધારણ
ratio	દર, પ્રમાણ
ration	રસીદ, રેશન
rational	તાર્કિક, યુક્તિસંગત
rationalization	યુક્તિકરણ, તાર્કિકીકરણ
ration allowance	રેશન ભથ્થું
raw material	કાચો માલ
raw product	કાચું ઉત્પાદન
reaction	પ્રતિક્રિયા
reading	વાંચન, પઠન
readjust	પુનઃસમાયોજિત, ફરી ગોઠવવું
ready-made plan	તૈયાર યોજના
ready reckoner	રેડી રેકનર, તૈયાર ગણક, તત્કાલ સંદર્ભ

real	વાસ્તવ, વાસ્તવિક
real earning	વ્યાવસાયિક કમાઈ, વ્યાવસાયિક ઉપાર્જન
real estate	સ્થાવર સંપત્તિ
reality	વાસ્તવિકતા, અસલિયત
realization	અનુભૂતિ, અહેસાસ, વસૂલી
realize	અનુભવવું, વસૂલ કરવું, ઉઘરાવવું
reappointment	પુનઃનિયુક્તિ
reappropriation	પુનઃવિનિયોજન, ફરી માળખું તૈયાર કરવું
reason	કારણ, તર્ક
reassessment	પુનર્નિર્ધારણ
rebate	છૂટ
recall	પ્રતિઆહવાન, પાછું બોલાવવું, પાછું માંગવું
recede	પીછેહઠ, ઓછું થવું
receipt	રસીદ, પાવતી
receipt book	રસીદ બૂક
receipts and disbursements	રસીદ અને સંવિતરણ
receive	મેળવવું, પ્રાપ્ત કરવું
receiver	પ્રાપ્ત કરનાર
recent	તાજેતરનું, નવું
reception	સ્વાગત, સત્કાર, સ્વાગત સમારોહ
receptive	ગ્રહણશીલ
recess	વિરામ
recipient	પ્રાપ્તકર્તા
reciprocal	પરસ્પર, પારસ્પરિક, અન્યોન્ય
reciprocal demand	પારસ્પરિક જરૂરિયાત
reciprocate	આદાન-પ્રદાન કરવું
reciprocity	પારસ્પરિકતા
reckless	લાપરવાહી, ઉતાવળ, અંધાધૂંધ
reckon	ગણવું, ગણતરી કરવી

reckonable service	गणतरीपरक सेवा
reclamation	ढंढेरे, पुनप्राप्ति
recognition	मान्यता, ओढभाषा
recognized	मान्य, मान्यताप्राप्त
recollect	स्मरण करवुं, याद करवुं, पुनःप्राप्त करवुं
recommend	संस्तुति, भलामण करवी
recommendation	भलामण, संस्तुति
recommendatory letter	भलामण पत्र
reconcile	समाधान करवुं
reconciliation	पुनर्गठन
reconsideration	पुनर्विचार
reconstitution	पुनःबंधारित, पुनर्गठन
reconstruction	पुनःनिर्माण
reconstruction of file	झाईलनी नवरयना
record	अभिलेख, दस्तावेज
record book	अभिलेख बूक, रेकोर्ड बूक
record of service	सेवा अभिलेख, सेवाभिलेख, सेवा रेकोर्ड
recourse	आश्रय, वसूली हक
recover	साजा थवुं, वसूली करवी
recovery	वसूली, स्वास्थ्यलाभ, पुनःप्राप्ति
recreation	मनोरंजन, आनंदप्रमोद
recruit	भरती, रंगरुट
recruiting authority	भरती, अधिकरण
recruitment	भरती
recruitment rules	भरती नियमो
rectification	परिशोधन, पुनःशोधन
recurring	झरीझरीने आवनाडुं, जेजुं वारंवार पुनरावर्तन थतुं होय तेवुं
redeem	मोचन, छोडाववुं, निवारण करवुं

redemption	છોડાવવું
redirected	પુનઃપ્રેષિત
redress	નિવારણ, પુનઃઆયોજન, દૂર કરવું
redressal	નિવારણ, પુનઃઆયોજન
red-tapism	તુમારશાહી
reduction	કમી, છૂટ, કપાત
redundant	અનાવશ્યક, બિનજરૂરી
re-employment	પુનઃરોજગાર, પુનરોજગાર
re-entry	પુનઃપ્રવેશ
refer	સંદર્ભ, ઉલ્લેખ, સંદર્ભ જોવો, વિચાર માટે મોકલવું
reference	સંદર્ભ, હવાલો, નિદેશ
referral	સંદર્ભ/નિર્દેશ સંબંધી
refixation of pay	પગારનું/વેતનમાનનું પુનર્નિર્ધારણ
reform	સુધાર, સુધારો, સુધારણ
refrain from	અલગ રહેવું, અલિપ્ત રહેવું
refreshment	નાસ્તો, અલ્પાહાર, જલપાન
refund	રિફંડ, ધન પાછું આવવું, પ્રતિદેય
refundable	પ્રતિદેય, પરત આપવા યોગ્ય
refusal	અસ્વીકૃતિ, ઇનકાર
refuse	ઇનકાર કરવો, અસ્વીકાર કરવો
refused leave	નકારેલી રજાઓ
refutation	ખંડન
regard	માન, તત્સંબંધી, આદર, તે વિશે, સમજવું
region	પ્રદેશ, વિસ્તાર, ક્ષેત્ર
regional	પ્રાદેશિક, ક્ષેત્રીય
register	દફતર, નોંધવહી, ખાતાવહી
registered	નોંધાયેલું, પંજીકૃત
registered office	પંજીકૃત દફતર
registering authority	પંજીકરણ પ્રાધિકરણ, નોંધણી અધિકરણ

registrtrion fee	पंञ्चकरण शुल्क, नोंधणी ड्री
registration form	नोंधणी ड्रॉर्म, नोंधणी आवेदन
registry	दस्तावेज
regret	भेद
regrouping	पुनवर्गीकरण
regular	नियमित
regular cadre	नियमित संवर्ग
regularization	नियमितीकरण
regular service	नियमित सेवा
regulations	नियमो
rehabilitation	पुनर्वास, पुनःस्थापन
rehearsal	पूर्वाभ्यास
reimburse	प्रतिपूर्ति
reinstate	बहाल करवुं
reiterate	दोहराववुं, पुनरुक्ति
reject	रद, बातल, अस्वीकार
rejection	अस्वीकृति, रदीकरण
rejoinder	प्रत्युत्तर
relation	संबंध
relative	संबंधी
relative valuation	सापेक्ष मूल्यांकन
relaxation	छूटछाट, ढील, राहत
relaxation of rules	नियमोमां छूटछाट
release	मुक्त, छूटओ, विमोचन, लोकार्पण
release date	लोकार्पण तारीख
relevant	सुसंगत, प्रस्तुत
relevant papers	सुसंगत कागळो
reliable	भरोसापात्र, विश्वसनीय
relief	राहत

relief and rehabilitation	સહાય અને પુનર્વસન
relief list	રાહત યાદી, સહાય યાદી, રાહત સૂચિ
relief works	રાહતકામ
relieve	મુક્ત
reliever	મુક્ત કરનાર
relinquishment	ત્યાગ, છોડી દેવું
relinquishment of charge	કાર્યભાર ત્યાગ
relocation	ફરી સ્થાપના કરવી તે
reluctance	અનિચ્છા, નામરજી
remark	ટિપ્પણી, નોંધ
remarks column	ટિપ્પણીસ્થાન, નોંધ કોલમ
remedial action	ઉપચાર કાર્યવાહી
remedial measures	ઉપચાર ઉપાયો
remedial transfer	ઉપચારી બદલી
reminder	સ્મરણ, સ્મૃતિપત્ર
remission	પરિહાર, માફી, ક્ષમા
remit	મોકલવું, પ્રેષિત કરવી, માફ કરવું, ત્યાગવું
remitee	મેળવનાર, પ્રાપ્ત કરનાર
remittance	પ્રેષણ, મોકલેલી રકમ
remote	દૂરસ્થ, પરોક્ષ, સુદૂર
remote control	સુદૂર નિયંત્રણ, રિમોટ કન્ટ્રોલ
removal	હટાવવું, દૂર કરવું
remuneration	પારિશ્રમિક, મેહનતાણું
render	ગાવું, પ્રસ્તુત કરવું, પઠન, વાચન, રજૂ કરવું
renewal	નવીનીકરણ
renewal of demand	માંગનું નવીનીકરણ
renounce	ત્યાગ કરવો, છોડવું
renovation	જિર્ણોદ્ધાર
rent	ભાડું, લાગત

rented space	ભાડાની જગ્યા
reopening	પુનઃઆરંભ, પુનઃપ્રારંભ
reorganization	પુનર્ગઠન
reorientation	પુનઃવિન્યાસ, પુનઃકેન્દ્રીકરણ
repairable	મરામતયોગ્ય, સમારકામ યોગ્ય
repatriate	સ્વદેશ પાછું મોકલવું
repatriation of services	સેવાઓનું પાછી લેવી
repay	ચૂકવવું, ઋણમુક્તિ, દેવામુક્તિ
repayable	પાછું આપવા યોગ્ય
repeal	બાતલ કરવું, રદ કરવું
repeat order	પુનઃઆદેશ ,ફરી હુકમ કરવો
repetitive work	પુનરાવર્તિત કાર્ય
replace	બદલી ,બદલવું ,બદલીમાં મૂકવું,-ને સ્થાને
replacement	પ્રતિસ્થાપન, બદલીમાં મૂકવું
replenishment	પુનઃપૂર્તિ
report	અહેવાલ, હેવાલ
repository	નિધિ, સંગ્રહ
representation	પ્રતિનિધિત્વ
representative	પ્રતિનિધિ
reprimand	ફટકાર, ધિક્કાર
reprint	પુનઃમુદ્રણ
reprisal	બદલો, બદલો લેવો, વેર
reproduce	પ્રતિકૃતિ
reproduction	જનન, પ્રજનન
republic day	પ્રજાસત્તાક દિન, પ્રજાસત્તાક દિવસ, ગણતંત્ર દિન
repudiate	નિરાકરણ કરવું
repugnant	વિરુદ્ધ
repurchase	ફરી ખરીદવું, પુનઃખરીદ
reputation	પ્રસિદ્ધિ, પ્રતિષ્ઠા

requirement	જરૂરત, અપેક્ષા
requisite	વિનંતી(થી) પ્રાપ્તિ
requisite information	અપેક્ષિત જાણકારી, અપેક્ષિત માહિતી
requisites	અપેક્ષિત ચીજો, અપેક્ષિત વસ્તુઓ
requisition	માંગ, અધિગ્રહણ
requisition form	માંગ ફોર્મ, માંગ આવેદન
requisition slip	માંગ પરચી, માંગ ચિકી
rescue	બચાવ, રાહત
research work	સંશોધન કાર્ય, શોધકાર્ય
resentment	નારાજગી, નાખુશી
reservation	અનામત
reservation fee	અનામત ફી, આરક્ષણ શુલ્ક
reservation of post	પદોનું અનામત
reserve	સુરક્ષિત રાખવું, અનામત રાખવું
reserved accommodation	આરક્ષિત સ્થાન, અનામત જગ્યા
reserved constituency	આરક્ષિત મતક્ષેત્ર, અનામત મતવિસ્તાર
reserve price	અનામત કિંમત, અનામત મૂલ્ય
resettlement	પુનઃવ્યવસ્થાપન, પુનર્વાસ
reshuffle	ફેરબદલ, તળેઉપર
residence	નિવાસ, આવાસ, નિકેત
resident permit	આવાસ પત્ર, આવાસ અનુમતિ
resident	નિવાસી, સ્થાનિક
residential	આવાસી, નિવાસી
residential accommodation	આવાસ વ્યવસ્થા
residential address	નિવાસનું સરનામું
residential quarter	આવાસી રહેણાંક
residuary	અવશિષ્ટ
residuary pension	અવશિષ્ટ પેન્શન
residuary power	અવશિષ્ટ સત્તા

resignation	રાજીનામું
resist	પ્રતિરોધ
resolution	સંકલ્પ
respectfully	સાદર, આદર સહિત
respectively	ક્રમશઃ, ક્રમાનુસાર
respondent	પ્રત્યર્થી
response	પ્રત્યુત્તર, પ્રતિભાવ
responsibility	જવાબદારી, ઉત્તરદાયિત્વ
responsible	જવાબદાર
responsive	પ્રતિક્રિયાત્મક
rest house	વિશ્રામગૃહ
restore	પુનઃસ્થાપન
restraint	અવરોધ, ગતિરોધ, નિયંત્રણ
restricted	પ્રતિબંધિત, સીમિત
restricted leave	પ્રતિબંધિત રજા
restriction	પ્રતિબંધ
result oriented work	પરિણામલક્ષી કાર્ય
resume	સારવૃત્ત
resummon	પુનઃ
resumption	પુનઃઆરંભ, પુનઃપ્રારંભ
retain	રોકવું, રોકી રાખવું
retention price	પ્રતિધારણ કિંમત, પ્રતિધારણ મૂલ્ય
retired	નિવૃત્ત, સેવાનિવૃત્ત
retirement	નિવૃત્તિ, સેવાનિવૃત્તિ
retirement benefits	નિવૃત્તિ લાભો
retiring age	નિવૃત્તિવય
retiring pension	નિવૃત્તિ પેન્શન
retrenched staff	છટણી કરેલો સ્ટાફ
retrenchment	છટણી

retroactive pay	पूर्वप्रभावी वेतन
return	विवरण, प्रतिलाभ, प्रतिफल
return journey	परत प्रवास
return of post	परत आवेली टपाल
revalidation	पुनःमान्यता आपवी
reevaluation	पुनःमूल्यांकन
revenue	महसूल
revenue expenditure	महसूली भर्च
revenue stamp	रसीदी टिकिट
reverse	उलट्टे, ऊधुं, प्रतिलोम
reverted	प्रतिवर्तित
review	समीक्षा, समीक्षा करवी
review board	समीक्षा मंडल
revise	परिशोधित करवुं, संशोधित करवुं
revised agenda	संशोधित कार्यसूचि
revised budget	संशोधित अंदाजपत्र
revised estimate	परिशोधित आकलन, संशोधित आकलन
revised rules	संशोधित नियमो
revision	पुनःनिरीक्षण, परिशोधन
revision of pay scale	पगारघोरणमां संशोधन
revival	पुनःजुवन पुनर्जीवन
revocation	प्रतिसंहरण
revoke	प्रतिसंहरण करवुं
revolution	क्रांति
revolving fund	परिक्रमी कोश, इरतो कोश, चल निधि
reward	पारितोषिक, प्रतिफल
reward scheme	पारितोषिक योजना
right	अधिकार, हक्क, सायुं
rightful claimant	साधिकार, दावेदार, हकदार दावेदार

rigid	કઠોર, રૂઢિચુસ્ત
riot	તોફાન, તારતોફાન, ઇંગાફસાદ
risk	જોખમ
risk purchase	જોખમ ખરીદ
rival	હરીફ, વિરોધી, પ્રતિદ્વંદી
road mileage	પ્રવાસ ભથ્થું, સડક માર્ગે અંતર
roadways	સડક માર્ગ, સડક પરિવહન
role	ભૂમિકા, પાત્ર
roll	લાપેટવું, ફેરવવું, નામાવલિ, પત્રક
rolling plan	પ્રવાહી યોજના
roll number	રોલનંબર, નોંધણી ક્રમાંક
roster	રોસ્ટર
rotation	ચક્રાનુક્રમ, વારાફરતી
rough	કાચું, રૂક્ષ, મોટું
rough copy	કાચી નકલ
rounding off	પૂર્ણાંકિત કરવું
route	મૂળ, માર્ગ
routine	ઘટમાળ, રોજિંદુ, રોજબરોજનું
routine note	નિયમીત ટિપ્પણી
routine test	નિયમીત પરીક્ષણ, નિયમીત કસોટી
royalty	સ્વામીત્વ
rubber stamp	રબ્બરનો સિક્કો
rude	અશિષ્ટ, અભદ્ર, અસંસ્કારી
rule	નિયમ, શાસન, વ્યવસ્થા
ruler	શાસક, રાજા
rules and regulations	નિયમ, વિનિમય
rules of business	વ્યવસાયના નિયમો, ધંધાના નિયમો
ruling	વ્યવસ્થા, આદેશ
ruling party	શાસક પક્ષ

rumour	અફવા
running staff	ચલ સ્ટાફ
rural development plan	ગ્રામીણ વિકાસ યોજના
rural upliftment	ગ્રામીણ વિકાસ, ગ્રામોત્કર્ષ, ગ્રામોત્થાન
rustication	નિષ્કાસન, પ્રવેશ રદ કરવો ,કાઢી મુકવું

S

sabbatical leave	વિરામ અવકાશ, વિરામની રજાઓ
sabotage	તોડફોડ, ભાંગફોડ
sack	કાઢી મુકવું, બરખાસ્ત કરવું
safe	સલામત, સુરક્ષિત
safe custody	સલામત કબજામાં
safeguarding	સલામત રાખવું, સુરક્ષિત રાખવું
safety	સુરક્ષા
safety device	સુરક્ષા ઉપકરણ
safety regulations	સુરક્ષા નિયમો
salaried class	વેતનભોગી વર્ગ
salary	વેતન, પગાર
salary cheque	પગારનો ચેક, વેતનનો ચેક
salary deduction	વેતન કપાત, પગાર કપાત
salary review	વેતન સમીક્ષા, પગાર સમીક્ષા
salary structure	વેતન માળખું, પગાર માળખું
sale deed	વેચાણખત, સાટાખત
sales department	વેચાણવિભાગ
sales tax	વેચાણવેરો
salient	ચાવીરૂપ, કેન્દ્રિય

salvage	ભંગાર, નકામું
salvage and scrap	ભંગાર અને રદી
sample	નમૂનો
sample checking	નમૂના પરીક્ષણ
sample survey	નમૂના સર્વેક્ષણ
sampling	નમૂના ચયન
sanction	મંજૂરી
sanctioned budget	મંજૂર બજેટ
sanctioned budget estimate	સ્વીકૃત અંદાજપત્રીય અનુમાન
sanctioned project	મંજૂર પ્રોજેક્ટ, મંજૂર પરિયોજના
sanctioned strength	મંજૂર કર્મચારી સંખ્યા
sanctioning authority	મંજૂરી આપનાર અધિકારી
sanctioning order	મંજૂરી આદેશ
sanctity	પવિત્રતા
sanitation	સ્વચ્છતા, સફાઈ
satisfaction	સંતોષ, પરિતોષ
satisfactory	સંતોષજનક, સંતોષકારક
saving clause	બચાવનાર વાક્ય
savings scheme	બચત યોજના
scale	માપ, માપદંડ, માપણી, વેતનમાન, ફૂટપટ્ટી
scale of pay	વેતનમાન, પગારઘોરણ
scarcity	અછત, કમી, ન્યૂનતા, દુષ્કાળ
scarcity area	અભાવગ્રસ્ત વિસ્તાર, અછતગ્રસ્ત ક્ષેત્ર, દુષ્કાળગ્રસ્ત વિસ્તાર
scarcity of resources	સંસાધનોનો અભાવ, સંસાધનોની કમી
scenario	પરિદૃશ્ય
schedule	અનુસૂચિ
scheduled bank	અનુસૂચિત બેંક
scheduled caste	અનુસૂચિત જાતિ

scheduled tribe	અનુસૂચિત જનજાતિ
schedule of demands	માંગ અનુસૂચિ
schedule of supply	પુરવઠાનો કાર્યક્રમ
scheme	યોજના
scholarship	છાત્રવૃત્તિ, શિષ્યવૃત્તિ, વિદ્વતા
scientific management	વૈજ્ઞાનિક પ્રબંધન
scope	કાર્યક્ષેત્ર, પરિધિ, અવકાશ, સંભાવના
score	પ્રાપ્તિ, આંકડો
score out	કાંટછાટ કરવી
scrap value	ભંગારમૂલ્ય, રદીમૂલ્ય
screening	તરતપાસ, જાંચપરખ, પરીક્ષણ, ફિલ્મપ્રસ્તુતિ
screening committee	પરીક્ષણ સમિતિ
script	પટકથા, આલોખ, પ્રત, લિપિ
scrutinizer	અન્વીક્ષક, છણાવટ/તપાસ કરનાર
scrutiny	અન્વીક્ષા, છણાવટ, તપાસ, છાનબીન
seal	મુદ્રા, રાજમુદ્રા, સિક્કો, મોહર
sealed	સિક્કો મારેલું, મહોરબંધ
sealed tender	મુદ્રાયુક્ત નિવિદા, સીલ્ડ ટેન્ડર
sealer	સિક્કો મારનાર, સિક્કો લગાડવાનો અધિકાર ધરાવનાર
seal of office	કાર્યાલયનો સિક્કો
search	તપાસ, શોધ, શોધખોળ
search campaign	તપાસ અભિયાન, શોધ અભિયાન
search operation	તલાશી કાર્યવાહી, તપાસ કાર્યવાહી
search warrant	તલાશીનું વોરંટ
seasonal unemployment	મૌસમી બેરોજગારી, મૌસમી બેકારી
season ticket	ચોક્કસ મુદતની ટિકિટ, ચોક્કસ મુદતનો પાસ
secondary	ગૌણ, માધ્યમિક, દ્વિતીયિક
secondary education	માધ્યમિક શિક્ષણ

secondary industry	દ્વિતીયિક ઉદ્યોગ, આનુશાગિક ઉદ્યમ
second class	દ્વિતીય વર્ગ
secrecy	ગોપનીયતા
secret	ગુપ્ત, ખાનગી
secretarial	સચિવાલય સંબંધી, સચિવાલયને લાગતું
secretariat service	સચિવાલય સેવા
secret ballot	ગુપ્ત મતદાન
secret cover	ગુપ્ત લિફ્ટફો, ગુપ્ત કવર, ખાનગી કવર
secret funds	ગુપ્ત ફંડ, ખાનગી ફંડ, ખાનગી કોષ
secret inquiry	ગુપ્ત તપાસ
secret instruction	ખાનગી સૂચના, ગુપ્ત સૂચના
secret letter	ખાનગી પત્ર, ગુપ્ત પત્ર
section	વિભાગ, પ્રભાગ, અનુભાગ
sector	સેક્ટર, ઉપસેક્ટર
secular	ધર્મનિરપેક્ષ
security	સુરક્ષા, પ્રતિભૂતિ (નાણાકીય)
security deposit	જમાનત જમા, પ્રતિભૂતિ જમા, સુરક્ષાગત જમા
security instruction	સુરક્ષા સૂચનાઓ
security measure	સુરક્ષાના પગલાં, સુરક્ષાના ઉપાયો
segregate	અલગ કરવું, છૂટ્ટ પાડવું, તારવવું
seizure	અધિગ્રહણ, જપ્ત કરનાર
select committee	પ્રવર સમિતિ
selection	ચયન, પસંદગી
selection board	પસંદગી મંડળ
selection committee	પસંદગી સમિતિ
selection grade	ચયન વેતનમાન
selection post	ચયન પદ, પસંદગી પદ
selection procedure	ચયન પ્રક્રિયા, પસંદગી પ્રક્રિયા
selection test	પસંદગી પરીક્ષા, ચયન પરીક્ષા

select list	પસંદગી સૂચિ
self-appraisal (self-assessment)	સ્વયં મૂલ્યાંકન, સ્વયં નિરૂપણ
self-confidence	આત્મવિશ્વાસ
self-contained note	સ્વતઃપૂર્ણ ટીપ્પણી, સ્વયંસ્પષ્ટ નોંધ
self-employment	સ્વરોજગાર
self-explanatory	સ્વયંસ્પષ્ટ
self-government	સ્વશાસન
semester	સેમેસ્ટર, સત્ર
semi-autonomous	અર્ધ-સ્વાયત્ત
seminar	સંગોષ્ઠિ
semi-skilled labour	અર્ધકુશળ કારીગર
senate	સેનેટ, વરિષ્ઠ સભા
sender	મોકલનાર, પાઠવનાર
senior	વરિષ્ઠ, જયેષ્ઠ
senior administrative grade	વરિષ્ઠ પ્રશાસનિક કક્ષા
senior grade	વરિષ્ઠ ગ્રેડ
seniority	વરિષ્ઠતા
seniority-cum-fitness	વરિષ્ઠતા -કમ-ઉપયુક્તતા
seniority-cum-merit	વરિષ્ઠતા-કમ-યોગ્ય
seniority system	વરિષ્ઠ વ્યવસ્થા
senior management	વરિષ્ઠ પ્રબંધન
seniormost	વરિષ્ઠતમ
senior scale	વરિષ્ઠ વેતનમાન, વરિષ્ઠ પગારધોરણ
senior timescale	વરિષ્ઠ સમયમાન
sensation	સંવેદના, અનુભૂતિ
sensitive	સંવેદનશીલ
sentence	વાક્ય, દંડ, દંડઆદેશ, ફરમાન
separated family	વિભક્ત પરિવાર

separation	વિભાજન, અલગ કરવું
sequence	અનુક્રમ
serial list	ક્રમ સૂચિ
serial number	ક્રમ સંખ્યા, ક્રમાંક
series	શ્રેણી, શુંખલા
serious	ગંભીર
servant	નોકર, સેવક
serve	સેવા કરવી, પીરસવું
service	સેવા, નોકરી, વ્યવસ્થા
serviceable	મરમત યોગ્ય, કામ લાગી શકે એવું
service book	સેવાપોથી
service conditions	સેવા શરતો
service contract	સેવા કોન્ટ્રાક્ટ, સેવા કરાર
service of summon	સમન બજવણી
service postage stamp	સરકારી ટપાલટિકિટ
service record	સેવા રેકોર્ડ, સેવા દસ્તાવેજ
service roll	સેવાવૃત્ત
service rules	સેવા નિયમો
service verification	સેવા ખરાઈ, સેવા સત્યાપન
session	સત્ર, અધિવેશન
session of parliament	સંસદ સત્ર, લોકસભા સત્ર
set	સમુચ્ચય, જથ્થો, વ્યવસ્થિત કરવું, સમૂહ
set aside	અલગ કરવું, નોખું કરવું, જુદું કરવું
settlement	બંદોબસ્ત, વ્યવસ્થાપન, વસ્તી, સમુદાય
set-up	વ્યવસ્થા, ઢાંચો, યોજના, મૂળરેખા
severally	પૃથક-પૃથક, નોખું નિરાળું, અલગ અલગ
severance of relations	સંબંધવિચ્છેદ
severe action	ગંભીર પગલા, કઠોર કાર્યવાહી
sewage	ગટર, મળવાહિની

sex	જાતિ, લિંગ, યૌન
sex discrimination	લૈંગિક ભેદભાવ, સ્ત્રીપુરુષ ભેદભાવ
share	અંશ, ભાગ, હિસ્સો, ભાગીદારી, સ્ટોકમાર્કેટનો શેર
share holder	શેરધારક
sharing	સહભાગી, સહભાજન
shift	વારો, પાળી, બદલવું, બદલી
shifting	બદલવું, પરિવર્તન
shift system	પાળી પ્રણાલિ
shift transfer	પાળી બદલવી
shortage	કમી, અછત
shortage of manpower	માનવશક્તિની અછત
shortfall	કમી, અછત
shorthand	લઘુલિપિ
short leave	ટૂંકી રજા
shortlist	અલગ યાદી, તારવણી પછીની યાદી
short notice	ટૂંકી મુદત
short staffed	ઓછા સ્ટાફવાળું
short term	અલ્પ કાળ, ટૂંકા ગાળા માટે
short-term-course	અલ્પકાલિક પાઠ્યક્રમ
short title	સંક્ષિપ્ત શીર્ષક, સંક્ષિપ્ત અટક
show cause notice	કારણદર્શક નોટિસ
shut down	બંધ થવું, બંધ કરવું
sick industry	માંદા ઉદ્યોગો
sick leave	માંદગીની રજા
sickness benefit	માંદગીના લાભો
sick report	માંદગીનો અહેવાલ
sign	સંકેત, સહી, હસ્તાક્ષર, દસ્તખત, ચિહ્ન, રાશિ
signature	સહી, હસ્તાક્ષર, દસ્તખત
signature campaign	હસ્તાક્ષર અભિયાન, સહીઝુંબેશ

signature pad	હસ્તાક્ષર પેડ
significant	મહત્વપૂર્ણ, સાર્થક
signify	વ્યક્ત કરવું, પ્રકટ કરવું
similar	સમાન, સમરૂપ
simple interest	સાધારણ વ્યાજ
simultaneous	સમસામયિક, સાથોસાથ, સમાંતરે
simultaneously	સમાંતરે, એક સાથે
sincere	નિષ્ઠાવાન
sine die	અચોક્કસ મુદત માટે
sine qua non	અપરિહાર્ય શરત, અકાઠ્ય શરત
single entry system	એકલ પ્રવિષ્ટિ પદ્ધતિ
single fare	એક તરફનું ભાડું
single file system	એકલ ફાઈલ પદ્ધતિ
sir	શ્રીમાન, સર, મહોદય, મહાશય
site	સ્થળ, સ્થાન
site plan	સ્થળ નકશો
sitting member	ચાલુ સદસ્ય
situation	સ્થિતિ, પરિસ્થિતિ
situations vacant	ખાલી જગ્યાઓ (જાહેરાત સંદર્ભે)
situations wanted	જગ્યાઓ જોઈએ છે, કામ જોઈએ છે
skeleton staff	ઓછો સ્ટાફ
skilled labourer	કુશળ કામદાર
slackness	શિથિલતા, ઢીલાશપણું
slack season	મંદી
slander	અપમાનભર્યા વાક્યો કે શબ્દો
sleeper class	શયનશ્રેણી (રેલ્વેની)
sliding scale	સરકતી માપપટ્ટી, સરકતો ત્રાજવાકાંઠો
slip	ચૂક, ભૂલ, પરચી
slow down	ધીરે ચાલવું, મંદગતિ

slum	ઝુંપડપટ્ટી
slump	અચાનક મંદી, ચરમ મંદી
small savings fund	નાની બચત ફંડ
small scale enterprise	લઘુઉદ્યમ ,નાના પાયાનું ઔદ્યોગિક સાહસ
small scale industry	લઘુ ઉદ્યોગ
smartness	ચુસ્તી, ચાલાકી, હોશિયારી
smooth	સરળ, નિર્વિઘ્ન
snap inspection	આકસ્મિક નિરીક્ષણ
snap strike	આકસ્મિક હડતાલ
social security	સામાજિક સુરક્ષા
social welfare	સામાજ કલ્યાણ
software	સોફ્ટવેર(કમ્પ્યુટરનો પારિભાષિક શબ્દ
sojourn	વિરામ, થાક
sole	એકમાત્ર, એકમેવ
sole agency	એકમાત્ર અધિકરણ
solemn	સત્યનિષ્ઠ, ગંભીર, નિષ્ઠાવાન
solemn affirmation	સત્યનિષ્ઠ પ્રતિજ્ઞા
solemnity	સત્યનિષ્ઠા, ગાંભીર્ય
solemnize	કાયદેસરની સ્થાપના
solemnly	સત્યનિષ્ઠાપૂર્વક
sole owner	એકમાત્ર, માસિક, એકમાત્ર સ્વામી
solicit	યાચના કરવી, અરજ કરવી
sodiarity	એકજૂટતા, વફાદારી, સમર્પણ ભાવના
solitary	એકાંત, એકમાત્ર
solitary case	એકમાત્ર મામલો
solution	હલ, ઉકેલ, સમાધાન
solve	હલ કરવું, ઉપાય શોધવો
sorting	છટણી
sorting appliance	છટણી કરવાનું યંત્ર

source	સ્રોત, ઉદ્દગમસ્થાન
source of income	આવક સ્રોત, આવકનું સાધન
souvenir	સ્મરણિકા
sovereign	સાર્વભૌમસંપન્ન, સંપ્રભુતાસંપન્ન
sovereignty	સર્વોચ્ચ સત્તા
space	અવકાશ, અંતર, સ્થાન, જગ્યા
spacing	અંતરાલ, જગ્યા
spade work	પૂર્વતૈયારી, પૂર્વ આયોજન
spare	અતિરિક્ત, વધારાનું
spare copy	વધારાની નકલ
spare time	વધારાનો સમય, કુરસદ
speaker	અધ્યક્ષ, વક્તા
special	વિશેષ, ખાસ
special ability test	વિશેષ યોગ્યતા ટેસ્ટ
special allowance	વિશેષ ભથ્થું
special cell	વિશેષ પ્રકોષ્ઠ, વિશેષ ખાતું
special commendation	વિશેષ પ્રશંસા
special compensatory allowance	વિશેષ વળતરરૂપ ભથ્થું
special drive	વિશેષ અભિયાન
special grant	વિશેષ અનુદાન
specialist	વિશેષજ્ઞ, તજજ્ઞ, વિદ્વાન
specialization	વિશેષજ્ઞતા, તજજ્ઞતા
special messenger	વિશેષ દૂત, ખાસ દૂત
special pay	વિશેષ વેતન, વિશેષ પગાર
special power of attorney	વિશેષ મુખત્યારનામું
special protection group (SPG)	વિશેષ રક્ષા દળ
specific	વિશિષ્ટ, વિશદ

specification	માપઆકાર, વિશિષ્ટિ
specific denial	સ્પષ્ટ રદિયો, સ્પષ્ટ ખંડન
specific reason	વિશિષ્ટ કારણ, ચોક્કસ કારણ
specimen signature	નમૂનાના હસ્તાક્ષર, નમૂનાની સહી
speculation	સંદેહ, અટકળ, અનુમાન, અડસંદેહ
speech	ભાષણ, બોલી, બોલચાલ, પ્રવચન
speed	ગતિ, ચાલ, શીઘ્રતા
speed breaker	ગતિરોધક, ગતિબાધક
speed limit	ગતિસીમા, ગતિમર્યાદા
speed post	સ્પીડ પોસ્ટ, ઝડપી ટપાલ સેવા
speedy action	શીઘ્ર કાર્યવાહી
sphere	ક્ષેત્ર, વિસ્તાર
spiral binding	સ્પાઇરલ બાઇન્ડીંગ
split duty	વિભાજિત ફરજ
spokesman (=spokes person)	પ્રવક્તા
sponsor	પ્રાયોજક
sponsorship	પ્રાયોજન
spot inspection	સ્થળ પરીક્ષણ
spot payment	સ્થળ પર ચૂકવણું, તત્કાલ ચૂકવણું
spouse	જીવનસાથી (પતિ અથવા પત્ની)
squad	સ્કવોડ, જથ્થો
stability	સ્થિરતા, સ્થાયિત્વ
staff	કર્મચારી વર્ગ, સ્ટાફ
staff association	કર્મચારી સંઘ અથવા સંગઠન
staff inspection unit (SIU)	સ્ટાફ નિરીક્ષણ એકમ
staff quarter	સ્ટાફ ક્વાર્ટર (કર્મચારીઓના રહેવાની વ્યવસ્થા)
staff room	કર્મચારી કક્ષ
staff welfare fund	કર્મચારી કલ્યાણ ફોન્ડ

stage	તબક્કો, અવસ્થા, મંચ, રંગમંચ
stagnation	ગતિરોધ
stake	દાવ, હિતધારિતા, હિસ્સો
stamp	ટિકિટ
stamp duty	દસ્તાવેજી શુલ્ક
stamped envelope	ટિકિટવાળો લિફાફો
stamp pad	સિક્કાનું શાહી પેડ
stamp paper	સ્ટેમ્પ પેપર
stand	સ્ટેન્ડ, વાહનસ્થાન, અંજો, સ્થાન
standard	કક્ષા, દર, સ્તર, કોટિ
standard agreement	માનક કરાર
standard deduction	પૂર્વનિશ્ચિત કપાત
standard format	માનક સ્વરૂપ
standardization	માનકીકરણ
standard man-hours	માનક શ્રમકલાકો
standard of living	જીવનધોરણ
standard performance	માનક નિષ્પાદન
standard rate	માનક ભાવ, નિર્ધારિત દર
standby arrangement	વચગાળાની વ્યવસ્થા
standing	સ્થાયી
standing commission	સ્થાયી આયોગ
standing committee	સ્થાયી સમિતિ
standing order	સ્થાયી હુકમ
standstill	રોકાઈ જવું, ઊભું રહી જવું, થંભી જવું
starred	તારાંકિત
starred question	તારાંકિત પ્રશ્ન
starter	પ્રારંભિક, શરૂઆતનું
starting salary	પ્રારંભિક વેતન
state	રાજ્ય, સ્થિતિ, દશા, અવસ્થા, હાલત, પ્રદેશ

state banquet	રાજભોજન
state government	રાજ્ય સરકાર
state guest	સરકારી અતિથિ, સરકારી મહેમાન
state list	રાજ્યસૂચિ
stalemate	ગતિઅવરોધ
statement	કથન, બયાન, વક્તવ્ય, વિવરણ
statement of account	લેખા વિવરણ, હિસાબ વિવરણ
statement of facts	તથ્યોનું વિવરણ
state of health	સ્વાસ્થ્યનું વિવરણ
statesman	રાજનયિક, રાજમર્મજ્ઞ, ફૂટનીતિજ્ઞ
static	સ્થિર, સ્થગિત
station	સ્ટેશન, કેન્દ્ર, સ્થાન
stationary stock	સ્થિર, સ્ટોક, સ્થગિત જથ્થો
stationery	લેખન સામગ્રી
station leave	સ્ટેશન છોડવાની રજા
statistical	આંકડાકીય
statistical data	આંકડાકીય માહિતી
statistics	આંકડાશાસ્ત્ર
status	સ્થિતિ, હેસિયત, હોદ્દો, પ્રતિષ્ઠા
status quo	યથાપૂર્ણ સ્થિતિ, જમ-છે-તેમ
status report	સ્થિતિનો અહેવાલ
status symbol	પ્રતિષ્ઠા પ્રતીક
statute	કાયદેસર
statutory	કાનૂની, કાયદેસરનું
statutory body	બંધારણીય પીઠ
statutory holiday	જાહેર રજા
statutory rights	બંધારણીય હક્કો
stay	રોક, રોકી દેવું, સ્થગનાદેશ

STD (subscriber trunk dialling)	ગ્રાહક પોતે ડ્રોન લગાડી શકે તેવી સુવિધાનું આધાક્ષરી નામ
steady growth	સ્થિર વિકાસ
steep increase	તીવ્ર વૃદ્ધિ
steering committee	વિષય સંચાલન સમિતિ
stenography	સંક્ષિપ્તલેખન
sterilization	નસબંધી
stern action	કઠોર કાર્યવાહી
stigma	લાંછન, કલંક
stimulation	ઉદ્દીપન
stipend	મુદતબંધી વેતન
stipulate	અનુબંધિત કરવું
stipulated time limit	અનુબંધિત સમયમર્યાદા
stipulation	અનુબંધ
stock	જથ્થો
stock register	જથ્થાનું દફતર
stock-taking	જથ્થાની જાંચ
stock valuation	જથ્થાનું મૂલ્યાંકન
stopgap arrangement	જથ્થાની વ્યવસ્થા
storage	સંગ્રહ, સંગ્રહણ
storage space	ભંડાર, ભંડારસ્થાન, ગોદામ
store	ભંડાર, સંગ્રહ
straight	સીધું, સરળ, સ્પષ્ટ
strain	તનાવ, તણાવ
strange	અપરિચિત, વિચિત્ર
stranger	ત્રાહિત, અજાણ્યો, અપરિચિત
strata	સ્તર
strategy	રણનીતિ, દાવપેચ, કાર્યનીતિ
stratification	સ્તરણ

streamline	સુપ્રવાહી બનાવવું
strength	સામર્થ્ય, સંખ્યા, ક્ષમતા
strengthen	સશક્તિકરણ
strenuous	શ્રમસાધ્ય, કષ્ટસાધ્ય
stress	કષ્ટ, શ્રમ, દબાવ, દબાણ
stress management	તનાવ, પ્રબંધન
strict	કઠોર, સખત
strictly	કઠોરતાથી, સખતાઈથી
strictness	સખ્તી, કઠોરતા
stricture	વિક્ષેપ
strike	હડતાલ
strike call	હડતાલનો આદેશ, હડતાલનું આહ્વાન
stringency	કઠોરતા, આર્થિક તંગી
strip	પટ્ટી, હવાઈ પટ્ટી, દરિયાઈ પટ્ટી
strive	પ્રયાસ, પ્રયત્ન
storage capacity	ભંડારક્ષમતા
strong room	સુરક્ષિત કક્ષ
structural	માળખાગત
structure	માળખું
structured interview	માળખાગત સમાલાપ
structured pay	માળખાકીય વેતન
struggle	સંઘર્ષ
stubborn	હઠીલું, જિદ્દી
studios	અધ્યયનશીલ, પરિશ્રમી
study	અભ્યાસ, અધ્યયન
study leave	અભ્યાસની રજા
stuff	સામગ્રી
stupendous	વિસ્મયકારક
style	શૈલી, ઢંગ

sub (subordinate)	નાયબ, ઉપ, પેટા
sub-committee	પેટા-સમિતિ
sub-contract	પેટા કોન્ટ્રાક્ટ, પેટા કરાર
sub-district	ઉપ-જિલ્લો
sub-division	ઉપ મંડળ
sub-head	ઉપ-શીર્ષ
subject	વિષય, વિષયવસ્તુ
subjective	આત્મનિષ્ઠા, વ્યક્તિપરક
subjudice	ન્યાયાધીન
sublease	પેટા - પટ્ટેદારી
subletting	પેટાભાડૂત
submission	પ્રસ્તુતિકરણ, નિવેદન, સ્વીકાર, માનવું, સમર્પણ
submissive	વિનીત, નમ્ર, વિનમ્ર
subordinate office	અધીન કાર્યાલય
subordinate services	આધીન સેવાઓ
subordinate staff	આધીન સ્ટાફ
subparagraph	પેટા ફકરો
subrule	પેટા નિયમ
subscribe	લવાજમ ભરવું, ગ્રાહક બનવું, સેવા લેવી
subscribed capital	પ્રયોજેલી મૂડી
subscriber	ગ્રાહક, સેવા લેનાર
subscription	લવાજમ, ફાળો
subsection	પેટા વિભાગ
subsequent	પછીનું, ઉત્તરવર્તી
subsequent action	પછીની કાર્યવાહી, પછીના પગલાં
subsequently	તત્પશ્ચાત, પછીથી, તદનુસાર
subsidiary	ગૌણ, સહાયક
subsidiary bodies	સહાયક વિભાગો
subsidiary industry	સહાયક ઉદ્યોગો

subsidiary mandate	સહાયક અધ્યાદેશ
subsidiary receipt	ગૌણ પાવતી, ગૌણ રસીદ
subsidiary register	સહાયક રજિસ્ટર
subsidise	સહાય આપવી
subsidised	સહાય પ્રાપ્ત
subsidized accommodation	રાહતદરે ઉપલબ્ધ આવાસ
subsidy	આર્થિક સહાય, આર્થિક સહયોગ, નાણાકીય સહાય કે સહયોગ
subsistence	નિર્વાહ, ગુજારો
subsistence allowance	નિર્વાહભથ્થું, ગુજારાભથ્થું
subsistence grant	નિર્વાહ અનુદાન
substandard	દ્વૈતીયિક સ્તરનું
substantial	પર્યાપ્ત, ઘણું, વધારે
substantiate	સિદ્ધ કરવું
substantive	મૂળ
substantive pay	મૂળ પગાર
substantive post	મૂળ પદ
substitute	બદલીરૂપ, -ને બદલે
substitution	પ્રતિસ્થાપિત કરવું
sub sub-paragraph	પેટા પેટા પરિચ્છેદ, પેટા પેટા ફકરો
suburban	ઉપનગરીય
subvention	નાણાકીય પીઠબળ ,નાણાકીય સહાય ,આર્થિક પીઠબળ
subversion	ધ્વંસ, વિનાશ
subway	ભૂમિગત પથ
succeeding	અનુગામી
succession	ઉત્તરાધિકાર
successive	ઉત્તરોત્તર
successor	ઉત્તરાધિકારી

succour	સહાય આપવી, રાહત આપવી
sue	ખટલો ચલાવવો
suffer	સહન કરવું
suffering	કષ્ટ, પીડા, યાતના
sufficient	પર્યાપ્ત
suffix	પરપ્રત્યય
suffrage	મતાધિકાર
suggestion	સૂચન, ભલામણ
suggestion box	સૂચનાપેટી
suggestions book	સૂચન પોથી
suggestive	સૂચક, વિચારોત્તેજક
suicide	આત્મહત્યા, આપઘાત
suit	દાવો, ખટલો
suitability	ઔચિત્ય
suitable action	ઉચિત કાર્યવાહી
suited	યોગ્ય, ઉપયુક્ત
sum	રાશિ, રકમ, સરવાળો
summarily	સંક્ષેપમાં, સારસંક્ષેપમાં
summary	સારસંક્ષેપ
summary trial	સંક્ષિપ્ત ખટલો
summing up	ઉપસંહાર
summit	શિખર, શિખર સંમેલન
summon	સમન કરવો, આદેશ આપી બોલાવવું
sumptuary allowance	ખર્ચ ભથ્થું
sum up	સમાહાર કરવો, ઉપસંહાર કરવો
sundry	પરચૂરણ, વિવિધ
suo moto	સ્વપ્રેરણાથી, આત્મપ્રેરણાથી
superannuation	અધિવર્ષિતા
superannuation pension	અધિવર્ષિતા પેન્શન

superficial	સપાટી ઉપરનું, કામચલાઉ, અર્ધદગ્ધ
superfluous	અનાવશ્યક, વધારાનું, અતિશય
superimpose	અધ્યારોપિત
superior	ઉચ્ચ, શ્રેષ્ઠ, ઉચ્ચ અધિકારી
superiority	શ્રેષ્ઠતા
supernumerary	વધારાનું
supernumerary post	વધારાનું પદ, વધારાનો હોદ્દો
superscribe	ઉપર લખવું તે
superscription	ઉપરી લેખન
supersede	બીજાનું સ્થાન લેવું, -ને સ્થાને બીજાને મુકવું, ઉપરવટ થવું
supersession	દબાણ
superstructure	અધિરચના, ઉપરનું માળખું
supertax	અતિવેરો
super timescale	અધિક સમયમાન
supervision	નિરીક્ષણ, પરીક્ષણ
supervisor	નિરીક્ષક, પર્યવેક્ષક
supervisory staff	પર્યવેક્ષણ સ્ટાફ, નિરીક્ષણ કર્મચારી સમૂહ
supplement	પરિશિષ્ટ, પૂરક, પરિપૂર્તિ, સંપૂર્તિ
supplementary	પૂરક, અનુપૂરક
supplementary budget	પૂરક અંદાજપત્ર
supplementary cost	પૂરક ખર્ચ
supplementary demand	પૂરક માંગ
supplementary grant	પૂરક અનુદાન
supplementary question	પૂરક પ્રશ્ન
supplementary rules	પૂરક નિયમો, પૂરક નિયમાવલી
supplier	પુરવઠાકાર, આપૂર્તિકર્તા
supply	પુરવઠો
support	સહાય, રાહત, સમર્થન, ભરણપોષણ

supporter	સહાયક, સમર્થક
supporting documents	સહાયક દસ્તાવેજો, સમર્થક દસ્તાવેજો
suppress	દબાવવું, દમન કરવું, પીડવું
supremacy	સર્વોચ્ચતા
supreme	સર્વોચ્ચ, ઉચ્ચતમ
surcharge	અધિભાર, વધારાની લાગત
surety	ખાતરી, જામીન, મુચરકો
surety bond	જામીનખત
surface inspection	ઉચ્ચક નિરીક્ષણ, ઉચ્ચક પરીક્ષણ
surface transport	માર્ગ પરિવહન
surgery	શલ્ય ચિકિત્સા
surname	અટક, ફૂળનામ
surplus	સંખ્યાધિક, વધારાનું
surplus budget	બચત અંદાજપત્ર
surplus report	અધિશેષ હેવાલ, સંખ્યાધિક અહેવાલ
surplus staff	સંખ્યાધિક સ્ટાફ
surprise check	આકસ્મિક પરીક્ષણ
surprise visit	આકસ્મિક મુલાકાત
surrender	શરણાગતિ, શરણે થવું
surroundings	પરિવેશ, વાતાવરણ
surtax	અતિકર, અતિવેરો, વધારાનો વેરો
surveillance	નજર બંદી
survey	સર્વેક્ષણ
survey report	સર્વેક્ષણ અહેવાલ
survival	અસ્તિત્વ, ઉત્તરજીવી
surviving	અવશિષ્ટ, અસ્તિત્વપરક
survivor	વારસદાર, વંશજ
susceptibility	સુગ્રાહ્યતા
suspect	સંદિગ્ધતા, સંદેહ, શંકા

suspend	નિલંબિત, નિલંબિત કરવું, સેવામોફૂફી, ફરજમોફૂફી
suspense	રહસ્ય, અસમંજસ
suspense account	અસ્પષ્ટ ખાતું, સંદિગ્ધ ખાતું
suspension	સેવામોફૂફી, ફરજમોફૂફી
suspension order	સેવામોફૂફી હુકમ
suspicion	સંશય, શંકા, સંદેહ
sustainable	ટકાઉ, સંગ્રહણીય
sustainable growth	ટકાઉ વૃદ્ધિ
sustained	ધારણ કરેલું, સતત, અવિશ્રાંત, ચાલુ, ચાલતું રહે તેવું
swear	સોગંદ લેવા, શપથ
swearing-in-ceremony	શપથગ્રહણ, સોગંદવિધિ
syllabus	પાઠ્યક્રમ, અભ્યાસક્રમ
symbol	પ્રતીક
symmetry	સમરૂપતા
sympathy	સહાનુભૂતિ
sympathy strike	સહાનુભૂતિ હડતાળ
symposium	પરિસંવાદ
symptom	લક્ષણ (રોગ, બિમારી ઈત્યાદિના), સંકેત
synchronise	સમાંતર, સમરૂપ
synopsis	રૂપરેખા, પ્રારૂપ, સારસંક્ષેપ
synthesis	સંશ્લેષણ
synthetic	કૃત્રિમ, અકુદરતી
system	પ્રક્રિયા, પ્રણાલિ, તંત્ર
systematic	વ્યવસ્થિત
systematic work	વ્યવસ્થિત કાર્ય, તંત્રાનુરૂપ કાર્ય
systems analysis	પ્રક્રિયા વિશ્લેષણ, તંત્રગત વિશ્લેષણ

T

tab folder	ટેબ ફોલ્ડર
table	ટેબલ, મેજ
tableau	ઝાંખી
table of contents	વિષયસૂચિ, કાર્યસૂચિ
table of the house	સદન પટલ, ગૃહપટલ
tabular	સારણીબદ્ધ, ક્રમબદ્ધ
tabulated statement	સારણીબદ્ધ વિવરણ
tabulation	સારણીકરણ, કોષ્ટકીકરણ
tabulator	સારણીકાર, સારણીચંત્ર
tackle	ઉકેલવું, સમેટવું
tact	યુક્તિ
tactful	વ્યવહારકુશળ, ચતુર, નીપુણ, ચાલાક
tactic	યુક્તિ
tag	જોડાવું, ટેગ
take home pay	હાથવેતન, ચોખ્ખું વેતન, કપાતબાદ વેતન
take over	અધિગ્રહણ
talented	પ્રતિભાશાળી
talent search	પ્રતિભાખોજ, પ્રતિભાશોધ
tally	સરખાવવું, સરખામણી
tally card	સરખામણી કાર્ડ, સરખામણી પત્ર
tampering	ગરબડ કરવી, ઉલટસુલટ કરવું, બગાડવું, વિકૃત કરવું
tangible	મૂર્ત
tangible asset	મૂર્ત સંપત્તિ
tape	પટ્ટી, ટેપ, ધ્વનિમુદ્રિત પટ્ટી

tapping	ध्वनिमुद्रण करवुं, संसाधनोनो उपयोग करवो
tardiness	आणस, शिथिलता, शैथिल्य
target	लक्ष्य, ध्येय
target date	लक्ष्य तारीख
tariff	भाडुं, दर
tarnish	गंढु करवुं, मलीन करवुं
task	काम, कार्य
task force	कार्यदल
tax	कर
tax abatement	करमां छूट
taxable	करपात्र, करयोग्य
taxable income	करपात्र आवक
tax adjustment	कर समायोजन
tax assessment	कर आकारणी
taxation	कराधान, करनिर्धारण
tax avoidance (tax loop-hole)	कर परिहार
tax consultant	कर सलाहकार
tax declaration	कर जाहेरात
tax deducted at source	स्रोत पर कापेलो दर
tax deduction	कर कपात
tax evasion	कर वंचन, कर वंचितता
tax exemption	करमुक्ति, करमां छूट
tax free	करमुक्त, करमुक्ति, करमां छूट
tax payer	करदाता
tax rebate	कर घटवो ते, कर राहत
tax return	कर विवरण
tax schedule	कर अनुसूचि
team spirit	जूथ भावना, संघभावना, समूहभावना

team work	समूहकार्य, जूथकार्य, संघकार्य
tear gas	अश्रुवायु
technical	तांत्रिक, तंत्रगत, तंत्रपरक, पारिभाषिक
technical advice	तांत्रिक सलाह, तंत्रगत सलाह
technical college	तकनीकी महाविद्यालय, तंत्रगत महाविद्यालय
technical data	तकनीकी आधारसामग्री, तंत्रगत आंकडा
technical post	तकनीकी होदो, तंत्रगत पद
technical qualification	तंत्रगत योग्यता, तकनीकी योग्यता
technical skill	तंत्रगत कुशलता, तांत्रिक कुशलता
technical term	पारिभाषित शब्द (अथवा शब्दसमूह)
technical training	तंत्रगत तालीम, तकनीकी तालीम
technician	तकनीकविद, टेकनीशियन
technique	प्रविधि, टेकनीक, तकनीक
technocracy	प्रौद्योगिकी
technocrat	प्रौद्योगविद्, प्रौद्योगिक विज्ञानशास्त्री
technological	प्रौद्योगिक
technologist	प्रौद्योगिकीविद्
technology	प्रौद्योगिकी, तंत्रविज्ञान
televanking	दूरस्थ बेंकिंग
telegram	तार
telegraphic address	तार सरनामुं
telegraphy	तारसंचार, टेलिग्राफी
teleprinter message	टेलिप्रिन्टर संदेश
television	दूरदर्शन
teleworking	दूरकार्य
telex	टेलिक्स
teller	गणक
temper	मिजाज, स्वभाव, प्रकृति
temperament	स्वभाव, मिजाज, प्रकृति, वलाण

temperamental	કોધી, અવળચંડો
temperature	તાપમાન
tempo	ગતિ, ઝડપ
temporary	કામચલાઉ, બિનકાયમી, અસ્થાયી
temporary advance	કામચલાઉ અગ્રીમ રકમ
temporary appointment	કામચલાઉ નિયુક્તિ
temporary disability	કામચલાઉ અક્ષમતા, બિનકાયમી અક્ષમતા
temporary post	કામચલાઉ પદ, અસ્થાયી પદ
temporary restriction	કામચલાઉ પ્રતિબંધ, અસ્થાયી પ્રતિબંધ
temporary vacancy	કામચલાઉ ખાલી (પડેલી) જગ્યા, બીનકાયમી જગ્યા
temptation	પ્રલોભન, લાલચ, ઈચ્છા, કામના, લાલસા
tenable	માન્ય
tenacity	દૃઢતા, લગાવ, લગન
tenancy	ભાડેદાર, ભાડાદાર
tenant	ભાડૂત
tendency	પ્રવૃત્તિ, ચલણ
tender	નિવિદા
tender box	નિવિદાપેટી
tenderer	નિવિદાકાર
tender notice	નિવિદા નોટિસ, નિવિદા માહિતી
tentative	વચગાળાનું, અંતરિમ, કામચલાઉ
tenure	સમયગાળો, મુદત
tenure of land	પદ્દાદારી (જમીનની)
tenure of office	પદઅવધિ, હોદ્દાની મુદત
tenure of post	પદ / હોદ્દાની મુદત
tenure of work	કાર્યમુદત, પદમુદત, કાર્યસમય
tenure post	સાવધિ પદ, મુદતબંદી હોદ્દો
term	મુદત, કાર્યકાળ, કાર્યસમય
terminable	સમાપનીય

terminal (report etc.)	આવધિક, અવધિવાળું
terminal tax	સીમાકર
termination	સમાપ્તિ
termination clause	ફરેગ કરવાનો કાયદો
termination notice	ફરેગ કરવાની સૂચના
termination of service	સેવાસમાપ્તિ, ફરજ સમાપ્તિ
terminology	પરિભાષા
term loan	મુદતબંધી કરજ
term of office	પદમુદત, પદઅવધિ
terms	શરતો, સંબંધ, નિબંધન
terms and conditions	શરતો અને નિબંધન
terms of delivery	સુપ્રત સંબંધી શરત
terms of reference	વિચારાર્થે, વિચારાર્થ વિષય
terms of service	સેવાની શરતો, નોકરીની શરતો
territory	પ્રદેશ, ક્ષેત્ર, રાજક્ષેત્ર
terror	આતંક, ત્રાસ
terrorism	આતંકવાદ, ત્રાસવાદ
terrorist	આતંકવાદી, ત્રાસવાદી
tertiary benefit	તૃતીયપક્ષ, હિતલાભ
test	પરીક્ષા, પરીક્ષણ, તપાસ
testament	વસિયત
test charge	પરીક્ષણ મૂલ્ય, પરીક્ષણ ભાડું
test check	નમૂના પરીક્ષણ
tester	પરીક્ષક
testify	પ્રમાણિત કરવું
testimonial	પ્રમાણપત્ર
testimony	આધાર, પુરાવા
testing report	પરીક્ષણ અહેવાલ
text	પાઠ, વાચના

thankful	કૃતજ્ઞ, ઓશિંગણ, આભારી
theme	વિષયવસ્તુ, વિષય
therapy	ચિકિત્સા
third party	તૃતીય પક્ષ, અન્ય પક્ષ
thoroughly	સાંગોપાંગ
thoughtful	વિચારયુક્ત
threat	ધમકી
thrift	કરકસર, મિતવ્યય
through	સીધું, પારગામી, ના દ્વારા, ના માધ્યમથી
throw out	અસ્વીકાર કરવો, ફગાવી દેવું
thumb impression	અંગુઠાનું નિશાન
thumping majority	ભારે બહુમતિ
ticket	ટિકિટ
tie	ગાંઠ, બંધાવું, જોડવું, બરાબર, સમતુલ્ય
tied loan	મુદતબંધી કરજ, મુદતબંધી ઋણ
tier	સ્તર, ટિયર
tilt	ઝુકાવ, લગાવ
time	સમય, કાળ
time allowed	ફાળવાયેલો સમય, ફાળવેલો સમય
time barred	કાલાતીત
time bound	મુદતબંધી
time card	સમય કાર્ડ
time deposit (=fixed deposit)	સાવધિ જમા
time keeping	સમયપાલન
time limit	સમયસીમા, સમયમર્યાદા
time off	અલ્પ અવકાશ
time overrun	સમયબંધન
timed programme	સમયબદ્ધ કાર્યક્રમ, નિયત કાર્યક્રમ

time rate (time work)	સમયાનુપાત
time recording machine	સમયનોંધણી યંત્ર
time scale	સમયમાન, કાલમાન
time schedule	સમય અનુસૂચિ
time stamp	સમય(નો) સિક્કો
time study equipment	સમય અધ્યયન ઉપકરણ
time table	સમયપત્રક
timing	સમયનિર્ધારણ
tips	સંકેત, બક્ષિસ
title	શીર્ષક, ઉપાધિ, પદવી, હક, માલિકી, અટક
title holder	હકદાર
toilet	શૌચાલય, સંડાસ
token	સંકેત, પ્રતીક, ટોકન, પ્રતીકાત્મક
token member	પ્રતીક સભ્ય, પ્રતીકાત્મક સભ્ય
token pay	સાંકેતિક વેતન, પ્રતીક વેતન
token strike	સાંકેતિક હડતાલ, પ્રતીક હડતાલ
tone	સ્વર, સુર, લહેકો
tone down	મંદ કરવું, ધીમું પાડવું
tone up	ચુસ્તીકરણ, મજબૂતીકરણ
tool	ઓજાર, સાધન, ઉપકરણ, હથિયાર
tool down strike	ઓજાર બંધ હડતાલ
top	શીર્ષ, ઉચ્ચતમ, શિખર
topic	વિષય, વિષયવસ્તુ, પ્રસંગ
top level decision	શીર્ષસ્થ, વિમર્શ, ઉચ્ચસ્તરીય વિચારવિમર્શ
top management	શીર્ષ પ્રબંધન, ઉચ્ચ પ્રબંધન
topmost	સર્વોચ્ચ, શિખર પરનું
top official	ઉચ્ચ અધિકારી
topography	સ્થળાકૃતિ, સ્થળની રચના, ભૌગોલિક રચના
top priority	ઉચ્ચ પ્રાથમિકતા

top ranking	शीर्षस्थ, ઉચ્ચ ક્રમે
top secret	અતિગોપનીય
torture	યાતના, ત્રાસ, યંત્રણા, પીડા
total	કુલ, સરવાળો
total service	કુલ સેવા, સમગ્ર સેવા
tough	કઠોર, કડક, મુશ્કેલ
tour	પ્રવાસ, યાત્રા
tour programme	પ્રવાસ કાર્યક્રમ
tour report	પ્રવાસ અહેવાલ
tout	દલાલ, મારફતિયા, આડતિયા
town (city)	નગર, શહેર
township	નગરી, નગરીય વસાહત
trace	પકડી પાડવું, પીછો કરવો, પત્તો લગાવવો
tract	ભૂભાગ, જમીનનો એક હિસ્સો
traction	કર્ષણ, ખેંચાણ
trade agreement	વ્યાપાર કરાર
trade union	શ્રમિક સંઘ, શ્રમિક સંગઠન, કામદાર સંગઠન, કામદાર સંઘ
tradition	પરંપરા
train	ટ્રેન, રેલગાડી
trainee	તાલીમાર્થી
traineeship	તાલીમવૃત્તિ
trainer	તાલીમદાતા, પ્રશિક્ષક
training	તાલીમ
training centre	તાલીમકેન્દ્ર
training college	તાલીમ મહાવિદ્યાલય
training division	તાલીમ વિભાગ, તાલીમ પ્રભાગ
training institute	તાલીમ સંસ્થાન
training period	તાલીમ મુદત, તાલીમ(નો) સમયગાળો

training programme	તાલીમ કાર્યક્રમ
training unit	તાલીમ એકમ
trait	લક્ષણ, વિશેષક
traitor	દેશદ્રોહી, રાષ્ટ્રદોહી
tranquility	પ્રશાંતિ
transaction	સંચાલન, વ્યવહાર, લેણદેણ, સોદો
transaction of business	કારોબાર સંચાલન, વ્યવસાય સંચાલન
transcription	લિપ્યંતરણ, માધ્યમાંતર
transfer	બદલી, સ્થાનાંતરણ, હસ્તાંતરણ
transferable goods	જંગમ માલ, જંગમ માલસામાન
transfer entry	અંતરણ પ્રવિષ્ટિ
transfer fee	અંતરણ ફી, બદલી ફી
transfer memorandum	સ્થાનાંતર પત્ર, સ્થાનાંતર નિવેદન
transfer on deputation	પ્રતિનિયુક્તિ સ્થાનાંતર
transfer order	બદલીનો હુકમ, સ્થાનાંતરનો હુકમ
transformation	રૂપાંતર
transit	પારવાહન, પારગમન, સંક્રમણ
transit duty	સંક્રમણ વેરો
transitional	સંક્રમણકાલીન
transit pass	પારગમન પાસ
transit visa	પારગમન વિઝા
transit workshop	પારગમન કાર્યશાળા
translation	અનુવાદ, ભાષાંતર, તરજુમો
transliteration	લિપ્યંતરણ
transmission	સંચાલન, સંચરણ (વીજળી કે તારનું) પારેષણ
transmit	સંપ્રેષિત
transport	પરિવહન
transport allowance	પરિવહન ભથ્થું
transportation	પરિવહન

transposition	स्थानविनिमय, पलटावजुं
trap	जाण, इंदी
travel	प्रवास, यात्रा
travel expenses	प्रवासभर्य
traveller's cheque	प्रवासी चेक
travelling allowance	प्रवासभथ्युं
travelling allowance bill	प्रवासभथ्यांनुं बिल
travelling concession	प्रवासमां छूट, प्रवासलक्षी राहत
treachery	विश्वासघात
treason	राजद्रोह
treasury	तिजोरी, भजानो, कोश
treasury bench	सत्ता पक्ष, शासक पक्ष
treasury deposit receipt (T.D.R.)	तिजोरी जमा रसीद
treasury receipt	तिजोरी रसीद
treasury voucher	तिजोरी वाउचर
treat	उपचार, व्यवहार, सत्कार, दावत
treaty	संधि, जोडाण
treaty of extradition	प्रत्यापर्ण संधि
trek	दुर्गम पथ, दुर्गम अथवा कठिन मार्ग, केडी, आडबीड रस्तो
trend	प्रवृत्ति, परंपरा
trespass	अतिचार, उल्लंघन
trial	परीक्षा, भटलो, मुकदमो
trial balance	कायो हिसाब ,अधूरो हिसाब
trial period	परीक्षाण समय, परीक्षाण काण
tribal area development	जनजाति क्षेत्र विकास, आदिवासी क्षेत्र विकास, आदिजाति क्षेत्र विकास
tribal welfare	जनजाति कल्याण, आदिजाति कल्याण, आदिवासी कल्याण

tribe	જનજાતિ, આદિવાસી, આદિજાતિ
tribunal	અધિકરણ, પંચાયત
tribute	શ્રદ્ધાંજલિ, ભાવાંજલિ, સન્માન, સન્માન
trim	કાંટછાંટ
trip	ભ્રમણ, ફેરો
tripartite	ત્રિપક્ષીય
triple	ત્રણગણું
triplicate	ત્રણ નકલમાં
true copy	ખરી નકલ
trunk call	ટ્રંક કોલ
trust	ન્યાય, ટ્રસ્ટ, વિશ્વાસ, શ્રદ્ધા, આસ્થા
trustee	ટ્રસ્ટી
trustworthy	વિશ્વસનીય, શ્રદ્ધેય, વિશ્વાસપાત્ર
turn down	અસ્વીકાર કરવો
turnkey basis	સાદંત આધાર
turnout	ઉત્પાદ, ઉપસ્થિતિ
turnover	આવકજાવક, કુલ વેચાણખરીદ, સમગ્ર આવકજાવક
turpitude	અધમતા
tutelage	તારણહાર, સરપરસ્ત
twin city	જોડીયા શહેર
twin sharing basis	દ્વિભાગિતા આધાર
type	મુદ્રણ, છાપ, છાપકામ, છાપ યંત્ર, પ્રારૂપ, ટાઈપ કરવું, મુદ્રાંકન
typescript	મુદ્રિત પ્રત
typewriter	ટાઈપરાઈટર
typewriting	ટાઈપરાઈટીંગ
typical	નમૂનેદાર
typing	મુદ્રાંકન, અક્ષરાંકન
typing machine	મુદ્રણ યંત્ર, છાપકામનું યંત્ર

typing pool	टाईपींग पूल
typographical error	मुद्रणदोष, मुद्रणक्षति

U

ulterior motive	गुप्त अलिप्राय, गुप्तमत
ultimate	अंतिम, आभरी, यरम, अति
ultimate consignee	अंतिम माल मेणवनार, आभरी माल मेणवनार
ultimate cost	अंतिम पर्य
ultimate goal	अंतिम लक्ष्य, यरम लक्ष्य
ultimately	आभरे, अंततः, छेवटे
ultimately objective	आभरी उदेश, अंतिम हेतु
ultimatum	आभरी येतवणी
ultimo	गया महिनांनुं, गत मासंनुं
ultravires	शक्तिबाह्य, क्षमताबाह्य, अधिकार बहारंनुं
umpire	अधिनिर्णायक, अम्पायर
unacceptable	अस्वीकार्य
unaccompanied baggage	असंगी सामान, साथे ना होय तेवो सामान
unaided	बिन-सहायताप्राप्त
unambiguous	असंदिग्ध, स्पष्ट, सुस्पष्ट
unanimity	सर्वसंमति, सर्वसहमति, मतैक्य
unanimous	येकमत, सर्वानुमत
unanimous decision	सर्वानुमते थयेलो निर्णय
unassuming	विनम्र, विनीत, सीधुंसाहुं (व्यक्तित्व)
unattached	असंबद्ध, साथे न होय तेवुं
unauthorized	बिनअधिकृत
unavoidable	अपरिहार्य, अकाट्य, टाणी न शकाय तेवुं

unavoidable circumstances	અપરિહાર્ય સ્થિતિ, અપરિહાર્ય પરિસ્થિતિ, અકાટ્ય સ્થિતિ, ટાળી ન શકાય એવા સંજોગો
unavoidable delay	અપરિહાર્ય વિલંબ
unbecoming	અક્ષોભનીય
uncashed	વટાવ્યા વિનાનું
uncertain	અનિશ્ચિત, અચોક્કસ
unclaimed	દાવા વિનાનું
unclaimed baggage	નધણિયાતો સામાન
unclassified	અવર્ગીકૃત
uncommitted	અપ્રતિબદ્ધ
uncommon	અસામાન્ય, અસાધારણ
uncompromising	મતાગ્રહી, દુરાગ્રહી, કટ્ટર
unconditional	બિનશરતી
unconfirmed	અપુષ્ટ, આધારહીન
unconfirmed report	નિરાધાર અહેવાલ, આધારહીન અહેવાલ, અપુષ્ટ અહેવાલ
unconstitutional	ગેરબંધારણીય
uncontested	નિર્વિરોધ
uncontrolled	નિરંકુશ, બેકાબુ
uncorroborated	અસંપુષ્ટ, પુષ્ટિ વિનાનું
uncovered demand	વણસંતોષાયેલી માંગ
undated	તારીખરહિત, તારીખ વિનાનું
undelivered letter	અવિતરિત પત્ર, અવિતરિત ટપાલ
under	નીચે, તળે, અધીન, અલ્પ, ન્યુન, થોડું, ઓછું
under-age	સગીર વયનું, ઓછી ઉંમરનું
under assessment	મૂલ્યાંકનની પ્રક્રિયામાં
under billing	ઓછી રકમનું બિલ
under certificate of posting	ટપાલ(ખાતા) દ્વારા પ્રમાણિત
under consideration	વિચારાધીન

underconsumption	અલ્પઉપભોગ, ઓછી ખપત
underdeveloped	અવિકસીત, અલ્પવિકસિત
under employed	ઓછી રોજગારી, (યોગ્યતા કરતા) ઓછું વેતનમાન
under employment	ઓછી રોજગારી, કમ રોજગાર
under-estimate	અવમૂલ્યન, ઓછું આંકવું તે
under examination	પરીક્ષાધીન, કસોટી(ને) આધીન
undergraduate	પૂર્વ સ્નાતક
underground	ભૂમિગત, ભોંયતળિયું
under-hand dealing	ખાનગી સોદો
under invoicing	ઓછું મૂલ્યાંકન
underlined	રેખાંકિત, અધોરેખાંકિત
under-manned	ઓછી /અપૂરતી સંખ્યાવાળું
under-paid	ઓછું વેતન મેળવનાર, ઓછો પગાર મેળવનાર
under-population	કમ જનસંખ્યા, ઓછી વસ્તી
under-production	ઉત્પાદન પ્રક્રિયામાં, ઓછું ઉત્પાદન
under reference	પ્રસંગાધીન, સંદર્ભાધીન
undersigned	અધો હસ્તાક્ષરિત
understanding	સમજણ, સમજૂતી, સદભાવના
undertake	જવાબદારી લેવી, દાયિત્વ લેવું, વચનબદ્ધતા
undertaking	ઉપક્રમ, વચનબદ્ધ
undertrial	વિચારાધીન, ખટલાધીન, મુકદમાધીન
under-utilization	અલ્પ ઉપયોગ, ઓછો ઉપયોગ
under-valuation	અવમૂલ્યન, અલ્પમૂલ્યન
undesirable	અનિચ્છનીય, અવાંછનીય
undignified	અશોભનીય, અભદ્ર, મર્યાદાહીન
undisbursed loan	વિતરણ ન કરાયેલું કરજ
undisputed	નિર્વિવાદ
undivided	અવિભક્ત, અવિભાજિત
undoubtedly	નિઃસંદેહ, નિઃશંક

undue	અનુચિત
undue delay	અનુચિત વિલંબ
undue influence	અનુચિત પ્રભાવ
unearned income	બિનઅર્જિત આવક
unearth	પત્તો મેળવવો, ખોજી કાઢવું, શોધી કાઢવું
uneconomical	બિનલાભદાયી
unemployment	બેરોજગારી, બેકારી
uneven land	ઉબડખાબડ જમીન
unexpected delay	અપ્રત્યાશિત વિલંબ
unexpired	અસમાપ્ત
unfair	અનુચિત, ખોટું
unfair dismissal	અનુચિત બરખાસ્તગી
unfair labour practices	અનુચિત શ્રમવ્યવહાર, અનુચિત કામગાર વ્યવહાર
unfair means	અનુચિત સાધનો
unfavourable	પ્રતિકૂળ, વિરોધી
unfit	અયોગ્ય, અસ્વસ્થ
unfit for promotion	પદોન્નતિ માટે અયોગ્ય
unforeseen	અપ્રત્યાશિત, અકલ્પનીય
unforeseen charges	અદૃષ્ટ શુલ્ક
unforeseen circumstances	અપ્રત્યાશિત સ્થિતિ, પ્રતિકૂળ સ્થિતિ, અપ્રત્યાશિત સંજોગો
unicameral	એકસદનીય, એકપટલીય (રાજવ્યવસ્થા)
unicameral legislature	એકસદનીય વિધાનસભા
unification	એકીકરણ
unified scale	એકીકૃત વેતનમાન, સમાન પગારધોરણ
uniform	ગણવેશ
uniform increase	એકસમાન વૃદ્ધિ, સમાન વધારો
uniformity	સમાનતા, સમરૂપતા
unilateral	એકપક્ષીય, એકતરફી

unilateral action	એકપક્ષી કાર્યવાહી
uninterrupted power supply (UPS)	અબાધિત વીજળી પુરવઠો, અબાધિત વીજ પુરવઠો
uninterrupted service	અવિરત સેવા, નિર્બાધ સેવા, સતત સેવા
union	સંગઠન, સંઘ
unionism	સંગઠનવાદ, સંઘવાદ
union list	સંઘસૂચિ, સંગઠન સૂચિ
union territory	કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ
unique	અનન્ય, એકમાત્ર, અદ્વિતીય, અતુલ્ય
unit	એકમ
unitary	એકમેવ, એકમાત્ર
united	સંયુક્ત
unity	એકતા
universal	સાર્વત્રિક, સાર્વભૌમ, સર્વદેશીય
unjust	અન્યાયપૂર્ણ, ભેદભાવભરેલું, અનુચિત
unlawful	ગેરકાયદેસર
unlawful purpose	ગેરકાયદેસરનો હેતુ
unlimited	અસીમિત, અમર્યાદિત
unlimited power	અમર્યાદિત અધિકાર, અમર્યાદિત સત્તા
unlisted	બિનસૂચિબદ્ધ
unloading	ભાર, માલ વગેરે ઉતારવો
unmarried	અવિવાહિત, અપરિણિત
unnatural	અકુદરતી, કૃત્રિમ, અપ્રાકૃતિક
unnatural death	અકુદરતી મૃત્યુ, અકાળે અવસાન
unnecessary	બિનજરૂરી
unofficial	અનધિકૃત, ગેરકાયદેસર, બિન અધિકૃત
unofficial letter	અનધિકૃત પત્ર, બિનઅધિકૃત પત્ર
unofficial note	અનધિકૃત નોંધ
unofficial strike	ગેરકાયદે હડતાળ

unopposed	નિર્વિરોધ
unpaid wages	બિનચૂકવેલી મજૂરી/વેતન
unparliamentary	બિનસંસદીય
unpopular	અલોકપ્રિય, બિનલોકપ્રિય
unprecedented	અભૂતપૂર્વ
unpredictable	અપ્રત્યાશિત, આગાહી ન કરી શકાય તેવું
unproductive	બિનઉત્પાદક
unproductive labour	બિનઉત્પાદક મજૂરી
unprofitable	અલાભકારી, બિનફાયદાકારક
unpunctual	સમયપાલનમાં ન માનનાર, સમયચુસ્ત ન હોય તેવું
unqualified	અયોગ્ય, બિનશરતી
unqualified apology	બિનશરતી માફી
unquestionable	શંકારહિત, નિઃસંદેહ, નિઃશંક, અસંદિગ્ધ, સ્વયંસ્પષ્ટ
unrealizable sum	ડૂબેલી રકમ, અપ્રાપ્ય રકમ
unreasonable	અનુચિત
unrecorded	વણનોંધેલું, વણનોંધાયેલું
unregistered document	વણનોંધાયેલો દસ્તાવેજ
unregistered firm	વણનોંધાયેલી ફર્મ (વ્યાપારી પેઢી)
unreserved vacancy	અનારક્ષિત જગ્યા (નોકરીની)
unsafe	અસુરક્ષિત
unsatisfactory	અસંતોષકારક, અસંતોષજનક
unsecured	અસુરક્ષિત
unsecured loan	અસુરક્ષિત કરજ
unserviceable	બેકાર, નકામું, બિનઉપયોગી
unskilled	અકુશળ, બિનકુશળ
unskilled labour	બિનકુશળ મજૂર, બિનકુશળ શ્રમિક
unsound mind	વિકૃત માનસ, ચંચળ મન ધરાવનાર
unspecified	અસ્પષ્ટ
unstable	અસ્થિર

unstable government	અસ્થિર સરકાર
unstarred	અતારાંકિત, બિનતારાંકિત
unsuitable	અનુપયુક્ત, અયોગ્ય, મેળ ન ખાય તેવું
untenable	અસમર્થનીય
untouchability	અસ્પૃશ્યતા
untrained	અપ્રશિક્ષિત, તાલીમહીન
untrustworthy	બિનભરોસાપાત્ર, અવિશ્વસનીય
unused	ઉપયોગમાં લેવાયા વિનાનું, બિનવપરાશી
unusual delay	અસામાન્ય વિલંબ
unutilized grant	વણવપરાયેલું અનુદાન
unwarranted	અનધિકૃત, અકારણ, અનૌચિત્યવાળું
unwilling	અનિચ્છા, અયોગ્ય, અપાત્ર, કુપાત્ર
unworthy	નકામું, બિનઉપયોગી
updation	અદ્યતનીકરણ
upgrade	ઉન્નયન કરવું, ઉપર કે આગળ લઇ જવું
upgrading	ઉન્નયન, ઉપર લઇ જવું
upgrading of post	પદોન્નયન
uphold	પુષ્ટ કરવું, પુષ્ટિ આપવી, માન્યતા આપવી, મર્યાદા જાળવવી
upkeep	સંભાળ, સારસંભાળ
uplift	ઉત્થાન
upper	ઉપરનું, ઉચ્ચ
upper age limit	ઉપલી વયમર્યાદા
uppermost	સર્વોપરી
up to date	અદ્યતન
upright	ખરું, સાચું
upset	અસ્તવ્યસ્ત, વિક્ષુબ્ધ
upward communication	ઉર્ધ્વમુખી, સંચાર
upward trend	ઉર્ધ્વમુખી પ્રવૃત્તિ

urban	શહેરી, નગરી
urbanization	શહેરીકરણ
urgency	અત્યાવશ્યકતા
urgent	તરત, તુરંત, અતિ આવશ્યક
urgent action	તુરંત કાર્યવાહી
urgent call	તુરંત કોલ ,ત્વરિત કોલ
urgent slip	અત્યાવશ્યક પર્યા, અત્યાવશ્યક સ્લીપ
usage	ઉપયોગ
useful	ઉપયોગી
user	ઉપયોગ કરનાર, ઉપભોક્તા
user item	ઉપભોક્તા વસ્તુ
usual	સામાન્ય, સામાન્યતઃ, સાધારણપણે
usurp	હડપ કરી જવું, ઓળખી જવું
utility	ઉપયોગીતા
utilization	ઉપ્યોજન, ઉપયોગ
utilization certificate	ઉપયોગનું (નું) પ્રમાણ પત્ર

V

vacancy	જગ્યા, નોકરીમાં ખાલી જગ્યા
vacant post	ખાલી પડેલું પદ
vacate	ખાલી કરવું, ત્યજવું, ત્યાગવું, છોડવું, બાતલ કરવું
vacation	અવકાશ, રજાઓ
vacation pay	રજાનું વેતન, અવકાશ વેતન, રજાનો પગાર
vacuum	અવકાશ
vague idea	અસ્પષ્ટ વિચાર, ધૂંધળો વિચાર
valedictory address	સમાપન ભાષણ, વિદાય ભાષણ

valedictory function	વિદાય સમારોહ, વિદાય સમારંભ
valedictory session	સમાપનસત્ર, વિદાયસત્ર, પૂર્ણાહુતિ સત્ર
valid	માન્ય
valid argument	માન્ય દલીલ
validity date	માન્ય તારીખ, માન્યતા તારીખ
valid reason	માન્ય કારણ ,તાર્કિક કારણ
valuation	મૂલ્યાંકન, મૂલ્યન
valuation certificate	મૂલ્યાંકન પ્રમાણપત્ર
valuation report	મૂલ્યાંકન રિપોર્ટ, મૂલ્યાંકન અહેવાલ
value	મૂલ્ય
valuer	મૂલ્યકાર,મૂલ્યાંકનકાર
variable	પરિવર્તી
variance	અંતર, ભેદ, મતભેદ, વિચારભેદ
variant	પ્રકારો, ભિન્નતા, ભિન્ન
variation	વિભિન્નતા, વૈવિધ્ય
variation in quality	ગુણવત્તા, વૈવિધ્ય
variety	વૈવિધ્ય
vehicle	વાહન
ventilate	અભિવ્યક્ત કરવું,મોકળાશ કરી આપવી, હવા વહન
venture	સાહસ, જોખમ, નવઉદ્યમ
venue	સ્થાન, સ્થળ, જગ્યા
veracity	સત્યવાદિતા
verbal	મૌખિક, શાબ્દિક
verbal agreement	મૌખિક દલીલ
verbal discussion	મૌખિક ચર્ચા
verbal order	મૌખિક આદેશ
verbal statement	મૌખિક બયાન
verbal warning	મૌખિક ચેતવણી
verbatim	શબ્દશઃ, અક્ષરશઃ

verbatim report	શબ્દશઃ અહેવાલ
verdict	અધિમત, ચુકાદો
verification	સત્યાપન, ખરાઈ
verification of antecedents	પૂર્વબયાનની ખરાઈ
verification of stores	માલની ખરાઈ
verification sheet	ખરાઈ પત્રક
verified copy	ખરી નકલ, સત્યાપિત નકલ
vernacular	સ્થાનિક, દેશી
version	વિવરણ, રૂપાંતર, પાઠાંતર, પાઠ
versus	વિરુદ્ધ, સામસામે, -નિ સામે, આમને સામને
vertical communication	ઉર્ધ્વસંચાર
vertical filing system	ઉર્ધ્વ ફાઈલ પદ્ધતિ
vertical mobility	ઉર્ધ્વ ગતિશીલતા
very good	બહુ સરસ, ખૂબ સરસ, બહુ સાડું, ખૂબ સાડું
vessel	વાસણ, પાત્ર
vest	ન્યસ્ત, હઠ, ન્યસ્ત અધિકાર, બાતલ અધિકાર
vested right	નિહિત હક, નિહિત અધિકાર
veto	વીટો, નિષેધાધિકાર
vetting	પુનઃનિરીક્ષણ, તપાસ
vettor	તપાસકર્તા, પુનઃનિરીક્ષક
via	થઈને, ના માધ્યમે, ના દ્વારા
viability	સક્ષમતા, લાભપ્રદતા, વ્યવહારિતા
viable	વ્યવહારુ, સક્ષમ, લાભપ્રદ, ઉપયોગી
via media	મધ્યમાર્ગ
vice	ઉપ(પદનામ) વ્યાસન, ના સ્થાને
vice versa	એનાથી ઉલટું
vicious circle	વિષયક
victimise	શિકાર બનવું, ભોગ બનવું
victimization	પીડન, ઉત્પીડન

victory	વિજય, જય
video conferencing	દૃશ્ય અધિવેશન, વિડિયો કોન્ફરન્સીંગ
view	દૃષ્ટિ, દૃશ્ય
view point	દૃષ્ટિકોણ, દૃષ્ટિબિંદુ
views	દૃષ્ટિકોણ, અભિપ્રાય, મત, વિચાર
vigilance	સતર્કતા
vigilance case	સતર્કતા મામલો
vigilance clearance	સતર્કતા ના-વાંધા, સતર્કતા અનાપત્તિ
vigorous	જોરદાર, જોમદાર, કઠિન
vindictive	બદલાની ભાવના વાળું, પ્રતિશોધી
violate	અતિક્રમણ, ભંગ, નિયમનું ઉલ્લંઘન
violation	ઉલ્લંઘન
virtue	સદગુણ, કૃપા, આધાર
virtuours	સદગુણી
visa	વિઝા
vis-a-vis	ની તુલનાએ, ની અપેક્ષાએ, ની સામે
visit	મુલાકાત
visiting hours	મુલાકાતના કલાકો, મુલાકાતનો સમય
visitor	મુલાકાતી
visitor's book	મુલાકાતી પોથી
visitor's gallery	મુલાકાતી દીર્ઘા
visual	દૃશ્ય, દૃશ્યમાન
visual display	દૃશ્ય પ્રદર્શન, દૃશ્યમાન પ્રસ્તુતિ
visual inspection	દૃશ્ય નિરીક્ષણ
visualize	દૃષ્ટિગત, સાકાર કરવું
visual publicity	દૃશ્ય પ્રચાર
vital	મહત્વપૂર્ણ, માંસલ, ભરેલું, ઔષધિ, ઔષધ
vitality	જીવનશક્તિ, જીવંતતા
vital part	મર્મસ્થળ, મર્મસ્થાન

vital service	અતિઆવશ્યક સેવા
vital statistics	જીવન સંબંધી આંકડા, જન્મમૃત્યુ આંકડા, સ્ત્રીના શરીરના માપ સંબંધી આંકડા
viva voce	મૌખિક પરીક્ષા
vivid	સ્પષ્ટ, સુસ્પષ્ટ
viz.	અર્થાત
vocabulary	શબ્દભંડોળ, શબ્દસમૂહ
vocal	મૌખિક, કંઠ્ય
vocation	વ્યવસાય
vocational	વ્યાવસાયિક
vocational guidance	વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શન
vocational training	વ્યાવસાયિક તાલીમ
voice	અવાજ, ધ્વનિ
void	ખાલી, શૂન્ય, રિક્ત
volume	માત્રા, પરિમાણ, આયામ, ખંડ (ગ્રંથ, સંહિતાદિનો)
voluminous	વિશાળકાય, વિશાળ, વિરાટ
voluntary	સ્વૈચ્છિક
voluntary agency	સ્વૈચ્છિક સંગઠન
voluntary settlement	સ્વૈચ્છિક સમાધાન, સ્વૈચ્છિક ગોઠવણ
voluntary work	સ્વૈચ્છિક કામ
volunteer	સ્વયંસેવક
votable	મતદેય
vote	મત
voted	આપેલો મત, દત્તમત
vote of censure	ટીકા પ્રસ્તાવ, નિંદા પ્રસ્તાવ
vote of thanks	આભારદર્શન
vote on account	લેખાનુદાન
voter	મતદાતા, મતદાર
voting	મતદાન

voting by ballot	મતપત્ર દ્વારા મતદાન
voting right	મતાધિકાર
vouched	સંપ્રમાણિત
voucher	વાઉચર
vow	વ્રત, પ્રતિજ્ઞા, સોગંધ, બાધા
vulgar	અશ્લીલ, અભદ્ર, અરુચિકર, અપરસયુક્ત
vulnerable	સુભેદ્ય, આક્રમણક્ષમ
vulnerable section (of society)	અરક્ષિત (સમાજનો) વર્ગ, અક્રમણ ભોગ્ય સામાજિક વર્ગ

W

wage	મજૂરી, વેતન
wage administration	મજૂરી પ્રશાસન
wage agreement	મજૂરી કરાર
wage board	વેતન બોર્ડ, મજૂરી બોર્ડ
wage ceiling	મજૂરીની અધિકતમ મર્યાદા
wage contract	મજૂરીનો કોન્ટ્રાક્ટ
wage earner	મજૂર, વેતન મેળવનાર
wage formula	મજૂરી સંબંધી યોજના
wage payment	મજૂરી ચૂકવણી
wage policy	મજૂરી નીતિ
wage rate	મજૂરી દર
wage review	મજૂરી સમીક્ષા
waiting list	પ્રતીક્ષાયાદી, પ્રતીક્ષાસૂચિ
waive	અધિત્યાગ, જતું કરવું, છોડી દેવું
walk-in-interview	પ્રવેશ સમાલાપ, સ્થળ પર સમાલાપ

want	અભાવ, કમી, આવશ્યકતા, જરૂરત
ward	આશ્રિત, રોગી કક્ષ, હોસ્પિટલનો વોર્ડ
warehouse	માલગોદામ, ગોદામ
warehousing charges	માલગોદામનું ભાડું
warning	ચેતવણી
warrant	વોરંટ
warranty	વોરંટી, આશ્વાસ્તિ
washing allowance	ઘોલાઈ ભથ્થું
wastage	બગાડ, બરબાદી
waste land	મરુભૂમિ, ઉબડખાબડ જમીન, ખરાબો
waste paper basket	કચરાટોપતી
watch	ઘડીચાળ
watch and ward	પહેરો અને નજર રાખવી
water proof	વોટરપ્રૂફ, પાણીથી ખરાબ ન થાય તેવું
water supply	જળપુરવઠો, પાણીપુરવઠો
way bill	માર્ગપત્રક
ways	પ્રકારો, તરીકાઓ, રસ્તા, માર્ગો, ઉપાયો
ways and means	અર્થ અને ઉપાયો
ways and means committee	અર્થ અને ઉપાય સમિતિ
wear and tear	દૂટફૂટ, ઘસારો
weathering	અપક્ષય, હવામાનને કારણે થતી વસ્તુની ખરાબી
weeding	છટણી
weed out	છટણી કરવી
weekly report	સાપ્તાહિક અહેવાલ
weigh	તોલવું, માપવું
weight	વજન
weightage	મહત્વ, ભાર
weight bridge	વજન તોળવાનો કાંટો
welcome	સ્વાગત, સ્વાગત કરવું

welcome address	स्वागत भाषણ, स्वागत प्रवचन
welfare	कल्याण
welfare state	कल्याण राज्य
well behaved	शिष्ट, भद्र, सुसंस्कारी
well-paid	सारे पगार मेणवनार
well-qualified	सुयोग्य, सुपात्र
well-versed	प्रवीण, निपुण, कुशल
whereabouts	अतोपतो, ठामठेकाणुं
whereas	जेम के, यथा
whimsical	जिद्दी, जक्की वलणवाणुं, धूनी, तरंगी
whip	सयेतक (पडनाम), आदेश
white paper	श्वेतपत्र
whole-time	पूर्णासमय
whole-time employee	पूर्णाकालिक कर्मचारी
wide ranging	व्यापक
widely read	सुपठित, बहुपठित
widow	विधवा
widower	विधुर
wildcat strike	गेरकायदे हडताल
wilful	जाणीजोईने
window envelope	सरनामावाणुं कवर
wind up	संडेलो, संडेली लेवुं
wing	पांभ, पक्ष, विभाग, प्रभाग
winter allowance	शरदकालीन भस्थुं
wipe out	सझायो करवो, साङ करी नाभवुं
wireless set	वायरलेस सेट, बिनतारी सेट
withdrawal	पाछुं लेवुं, पाछुं भेंचवुं
withdrawal of motion	प्रस्ताव पाछो भेंचवो
withhold	रोकी लेवुं, अटकावी देवुं

within	અંદર, અંતર્ગત
without delay	અવિલંબ, યથાશીઘ્ર
without permission	રજા વિના, અનુમતિ વિના
withstand	સહન કરવું
witness	સાક્ષી
work book	કાર્યપુસ્તક
work-charged	કાર્યપ્રભારિત
work culture	કાર્યસંસ્કૃતિ
work environment	કાર્ય પરિવેશ, કાર્ય વાતાવરણ
worker	કામગાર, મજૂર, કામદાર
worker's compensation	કામગાર વળતર, કામદાર વળતર
worker's training	કામદાર તાલીમ
work experience	કામનો અનુભવ
work force	કાર્યદળ
working	કાર્યક્ષમ, કાર્યરત
working committee	કાર્યસમિતિ
working conditions	કામકાજની શરતો, કામકાજની સ્થિતિ
working days	કાર્યદિવસો
working group	કાર્ય જૂથ, કાર્યરત જૂથ
working hours	કામના કલાકો
working knowledge	કાર્યસાધક જ્ઞાન
working paper	આધારપત્ર
working plan	કાર્ય યોજના
working result	કાર્ય પરિણામ
working rules	કાર્યના નિયમો, કામકાજ લગતા નિયમો
working supervisor	કાર્યવાહક નિરીક્ષક
workload	કાર્યભાર
workman	કામદાર
workmanship	કાર્યકૃશળતા

workmen's compensation	કામદાર વળતર
work order	કાર્ય આદેશ
workout	સમાધાન, હાલ કરવું, તૈયાર કરવું, આકલન, હિસાબ કરવો
work permit	કાર્યની મંજૂરી, કામની અનુમતિ
works	કૃતિ, કૃતિઓ, નિર્માણ કાર્ય
worksheet	કાર્ય પત્રક
workshop	કાર્યશાળા, કોઢ
work stoppage	કામબંધી
work study	કાર્ય અધ્યયન, કાર્ય અભ્યાસ
work to rule (strike)	નિયમાનુસાર કાર્ય, હળતાળનો એક પ્રકાર
workup	સાહજિક બનાવવું
worth	મૂલ્ય, મહત્વ, યોગ્યતા
worthless	બેકાર, બિનઉપયોગી, નકામું
worth recording	રેકોર્ડ માટે કામનું, રેકોર્ડ માટે મહત્વપૂર્ણ
worthy	ગુણવત્તાયુક્ત, ગુણસંપન્ન, સુયોગ્ય
writ	રિટ (અદાલતી પારિભાષિક શબ્દ)
write off	ખાતાવહીમાં નોંધવું
write-up	લખાણ, લેખન, આલેખ
writing	લેખ, લખાણ, લખાવટ, લેખન
writing pad	લેખન પેડ
writ petition	રિટ અરજી(અદાલતી પારિભાષિક શબ્દ)
written down value	ઓછું થતું મૂલ્ય, ઘટતું મૂલ્ય
written warning	લેખિત ચેતવણી
wrongdoer	દોષકર્તા, દોષી
wrongdoing	ખોટું કામ, દોષયુક્ત કામ
wrongful	દોષયુક્ત, સદોષ
wrongful dismissal	સદોષ બરતરફી
wrongly	ખોટું, ખોટી રીતે

X

Xerox copy   ઝેરોક્સ નકલ

Y

yardstick	માપદંડ, માનદંડ
year-book	વાર્ષિક પોથી
yearly	વાર્ષિક
year to year	વર્ષોવર્ષ, વરસાનુવરસ, પ્રતિવર્ષ
yield	લબ્ધિ, ઉપલબ્ધિ, ખેતપેદાશ, ઉપજ, નીપજ
youth training scheme	યુવા તાલીમ યોજના

Z

zeal	જોશ, ઉત્સાહ, જોમ
zenith	પરાકાષ્ઠા, ચરમસીમા
zero hour	શૂન્યકાળ
zero tax-paying capacity	શૂન્ય વેરા ભુગતાન ક્ષમતા
zonal	ક્ષેત્રિય
zonal coordination	ક્ષેત્રિય સમન્વય
zonal office	ક્ષેત્રિય કાર્યાલય
zone	ક્ષેત્ર, વિસ્તાર, અંચલ
zoning	ક્ષેત્રીય કરણ, ક્ષેત્રરચના